KRANJ, petek, 11. 9. 1981 CENA 9 din Št. 70

GLAS

Leto XXXIV

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Glavni urednik: Igor Slavec · Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

Ocena in naloge — *Včeraj je bilo na pobudo predsedstva centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije v Poljčah gorenjsko posvetovanje o uresničevanju politike gospodarske stabilizacije, o uresničevanju letošnje gospodarske politike, delitvi dohodka, naložbah, zunanjetrgovinski menjavi in drugih problemih sedanjega časa. Posebna pozornost je veljala delovanju in učinkovitosti Zveze komunistov na teh področjih. (jk) — Foto: M. Ajdovec*

Prijateljstvo med Jeseničani in Čehoslovaki

Jesenice — Jeseniški železarji in delavci v barvni metalurgiji iz Čehoslovaškega mesta Donoval so se lani domenili, da izmenoma preživljajo poletne in zimske počitnice v Jugoslaviji in na Čehoslovaškem. Jeseniška železarna si prizadeva, da bi delavci preživeli nekaj dni dopusta tudi pozimi in da za dopust ne bi izkoristili le poletnih dni. Tako so nekateri že letos pozimi odšli v Donoval, v počitniški dom. 90 delavcev jeseniške železarne je letovalo februarja deset dni, 24. avgusta letos pa je prva skupina 45 čehoslovaških prijateljev preživela dopust v Crikvenici, kjer ima jeseniška Železarna počitniški dom.

Delavci, ki so bili na Čehoslovaškem, so bili z letovanjem izredno zadovoljni, prav tako tudi delavci, ki so prišli iz Donovala v Crikvenico. Za takšno izmenjavo so železarji izredno navdušeni, obenem pa so tudi njihovi počitniški domovi izven sezone tako najbolje izkoriščeni. Stroške dopusta jeseniških delavcev na Čehoslovaškem plačajo gostitelji, delavci iz Donovala pa so gostje v počitniških domovih železarne.

D. S.

Praznik mornarjev

Včeraj, 10. septembra, so slavili svoj praznik pripadniki enot naše vojne mornarice. Razen njih so se spomnili zgodovinskih dni iz narodnoosvobodilne borbe, ko so mornarji s svojimi plovili posegli v boj proti okupatorju, tudi mornarji, ki plujejo na številnih ladjah z našimi zastavami, delavci v pristaniščih in ladjedelnicah ter vsi tisti, ki skrbijo za razvoj naše vojne in trgovske mornarice. Čeprav je do prvih spopadov naših mornarjev s sovražnikom na morju prišlo že prvo leto vojne, namreč štejemo za rojstni dan naše mornarice 10. septembra 1942. leta, ko so se začeli organizirano šolati in izpopolnjevati prvi mornariški kadri. (Š)

ZA VSAKDANJO RABO...

Skupna, organizirana in usklajena akcija

Povečanje izvoza mora biti obveza vseh kolektivov, ki proizvajajo blago, ki bi utegnilo zanimati tuje kupce — Redna oskrba z repromateriali je pogoj za izpolnjevanje izvoznih planov — Jelovica in Gradis naj bi izvozila za 20 milijonov dolarjev več

Ker v Sloveniji ne moremo vzdržati razmerja, ko uvoz pokrivamo le 60 odstotki izvoza, v Jugoslaviji pa to razmerje še slabše, si moramo na vse načine prizadevati za nadaljnje povečanje prodaje na tuje. Proizvodnja se bo ustavila, če do konca leta ne bomo uresničili zastavljenih izvoznih načrtov, ker ne bomo mogli uvažati potrebnih surovin in repromaterialov. Zato bomo morali zaostriti odgovornost. Tisti, ki ne bodo upoštevali izvoznih usmeritev in se temu izogibali, bodo morali odstopiti kemu drugim. Za izvoznike je že pripravljena vrsta spodbud: ekonomska stimulacija je zagotovljena, pri izvozu imajo prednost blago in surovine, ki neposredno prispevajo k večjemu izvozu, prednost imajo naložbe, ki bodo proizvodnjo preusmerile v izvoz, in nagrajevanje delavcev, ki delajo za prodajo na tuje, bo bolj stimulativno.

Vendar mora biti akcija usklajena na vseh ravneh, tako v organizacijah združenega dela, gospodarskih zbornicah kot družbenopolitičnih organizacijah in upravnih organih od občine do zveze. Sedaj, ko naj bi sprejeli v resoluciji predvideno plačilno bilanco, nekateri predlagajo administrativne omejitve uvoza, ki bi nekaterim onemogočile celo življenjsko potrebnih artiklov. Tudi izmenjajoče se »odpiranje« Narodne banke izvozu ni v redu, je na seji gorenjske zbornice dejal predstavnik Verige.

Najhujša ovira pri uresničevanju izvoznih načrtov je slaba oskrbljenost s surovinami in repromateriali, predvsem z domačimi, neredne dobave, slaba kakovost in izsiljevanje s samoupravnimi sporazumi, ki dvigujo stroške v taki meri, da so izdelki za tuje kupce veliko predragi. Zato postaja izvoz za naše delovne organizacije dohodkovno nezanimiv.

Tako so na primer v temeljni organizaciji Verige Sidrne verige pridelali izgubo in so tudi pod izvoznimi cenami prav zaradi slabe oskrbljenosti s surovinami. V škofjeloški LTH pred dobrim letom odprli novo izvodno halo za proizvodnjo zaščitnih ovalnikov. Letos naj bi prodali na tuje za 7 milijonov dolarjev, vendar zaradi slabe preskrbe do sedaj izvozili na tujem le za 2 milijona dolarjev, pridelali pa 15 milijonov dinarjev izgube.

V prizadevanjih za izpolnjevanje izvoznih obvez in sprejemanje dohodkovnih zadolžitev je torej na prvem mestu ohranjanje in nadaljnja izgradnja enotnega jugoslovanskega trga in s tem nadaljnje izgrajevanje dohodkovnih odnosov, da ne bi prišlo do nedopustnega trganja reprodukcijskih verig, ko lahko pa dejo v vodo s še tako resnostjo in prizadevanji sprejeti načrti.

Da bo lahko proizvodnja potekala normalno in bodo zagotovljene potrebne devize za uvoz energetskih virov, predvsem nafte, in poravnane obveznosti do plačilne projekcije Jugoslavije, mora Slovenija do konca leta povečati izvoz kar za dve tretjini. Gorenjska bo pri tem nosila dokaj veliko breme. Do sedaj so možnosti za povečanje izvoza že nakazali v Gradisu in Jelovici, ki bi bila sposobna povečati izvoz še za približno 20 milijonov dolarjev, Alples in Lip Bled pa za milijon dolarjev. Podobno bo treba pogledati prav v vseh delovnih kolektivih, kjer proizvajajo blago, ki bi utegnilo zanimati tudi tuje kupce.

L. Bogataj

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Ob 40-letnici poljanske vstaje

Junaško je bilo njihovo dejanje

Decembra 1941 je odšlo v partizane 325 prostovoljcev iz Poljanske doline — Na upor je prebivalstvo pripravljala široko razvejana mreža odborov OF — V nedeljo bo v Poljanah veliko ljudsko zborovanje v spomin na dogodke iz leta 1941 — Slavnostni govornik bo član predsedstva SRS dr. Marijan Brecelj — V novem spominskem parku NOB bodo odkrili veliko fresko, delo domačina, udeleženca poljanske vstaje, akademskega slikarja Iveta Šubica s prizori iz vstaje.

»Ni bila majhna stvar pustiti družino, starše, otroke, brate in v tisti hudi zimi koncem leta 1941 izkopati skrito puško, bombe, pripraviti nahrbtnik in oditi v hosto,« pripoveduje vodja decembrske vstaje v Poljanski dolini, narodni heroj Maks Krmelj-Matija. V manj kot mesecu dni je odšlo v partizane kar 235 mož in fantov, od tega kar 274 v noči na 22. december, ko so po vaseh patrole Cankarjevega bataljona skupaj z domačimi aktivisti pozivale ljudi k uporu in oznanjale, da je prišel čas za splošen ljudski upor proti okupatorju. Tako množičen odziv nikakor ni bil naključen, bil je rezultat dela izredno močne partijske organizacije v Poljanah, ki je uspela poleti in jeseni 1941 razpeti široko mrežo odborov Osvobodilne fronte čez vso Poljansko dolino, zlasti pa v nekdanjih občinah Poljane in Javorje.

Najzavednejše in najbolj zanesljive ljudi so vključili vanje in do zime jim je uspelo pripraviti v dolini takšno razpoloženje, da so mnogi povsem pripravljeni pričakovali vpoklic in vstajo. Tudi gorenjsko vojaško in politično vodstvo je ocenilo, da so najboljši pogoji za splošno ljudsko vstajo v Poljanski dolini in so zato poslali na to območje Cankarjev bataljon, ki je s svojimi uspehi še podžgal revolucionarno vzdušje.

Junaško je bilo dejanje Poljancev in odločilno je vplivalo na nadaljnji razvoj partizanskega gibanja na Gorenjskem. Zato naj na te dogodke, na vstajo, ne spominja le Šubičeva freska, temveč naj izkušnje bogatijo naše sedanje delo.

L. Bogataj

Seji predsedstev ZKS in ZKJ

Premišljeno ukrepanje

Ljubljana, Beograd — Predsedstvo centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije je v ponedeljek obravnavalo uresničevanje politike gospodarske stabilizacije. Prevladala je ugotovitev, da Slovenija dosledneje kot marsikje drugje uresničuje politiko gospodarske stabilizacije. Porabo držimo na vajetih, prav tako investicije in preskrbo, zaostajamo pa le pri planiranem izvozu. Razumljivo je, so dejali na seji, da sedanji gospodarski trenutek terja izjemne ukrepe. Vendar morajo biti le-ti premišljeni ob upoštevanju posledic in učinkov, ne pa improvizirani, brez jasnih motivov. Vsaka republika in pokrajina mora razumljivo veliko izvažati in omejiti porabo, kar bo vplivalo na čvrstost reprodukcijskih verig, vendar se ne sme dogajati, da bo recimo Vojvodina pšenico izvažala, Slovenija pa jo bo morala uvažati, da bo Slovenija izvažala jeklo, Srbija pa ga bo drago uvažala. Težave ne bodo minile, so ugotovili na seji, vendar bodo milejše, če bomo povsod varčevali in več delali, če se bomo voljni tudi marsičemu odreči, če bomo spremenili odnos do gospodarjenja. Zveza komunistov ima pri tem odgovorno nalogo zaznati in opozarjati na probleme in ustvarjalno prispevati k razreševanju. Manj naj bo pozivanja in več učinkovitega dela. Odgovornost je popustila in to povečuje občutek nemoči in nesposobnosti speljati delo do konca. Predsedstvo je sklenilo, da bo konec oktobra seja centralnega komiteja, govora pa bo o kmetijstvu, gozdarstvu in prehrani.

Sešlo se je tudi predsedstvo CK ZKJ. Obravnavalo je predlog političnih izhodišč za akcijo organiziranih socialističnih sil na Kosovu, gospodarske razmere v pokrajini in bistvo sovražne dejavnosti. Člani predsedstva so menili, da je razvoj samoupravljanja pogoj za sožitje v pokrajini.

J. Košnjek

Nova srednja šola v Škofji Loki — Foto: L. Bogataj

Prva nova sodobna srednja šola v Sloveniji

Lepa, koristna in ne predraga pridobitev

Jutri dopoldne bodo v Škofji Loki odprli nov srednješolski center Boris Ziherl — Šola in dijaški dom pod isto streho — Najsodobnejše metode pouka — Vse usmeritve v isti šoli, kar bo omogočilo veliko racionalnost dela — Nič več razlik med »gimnazijci« in »vajenci« — Blizu 200 milijonov so zbrale izobraževalne skupnosti, škofjeloško združeno delo in občani s samoprispevkom

Škofja Loka — Za srednješolce škofjeloške občine in vse občane ter za združeno delo bo jutri velik dan. Odprli bodo novi šolski center usmerjenega srednjega izobraževanja, ki je prvi tovrsten objekt v Sloveniji. Pod isto streho so se zbrali učenci družboslovno-jezikovne, kovinarske in cestno prometne ter lesne usmeritve. Nova šola je izrednega pomena za izobraževanje srednješolcev iz škofjeloške občine in tudi iz drugih krajev, saj jim novi prostori, ki so prilagojeni novim učnim zahtevam in programom in imajo najsodobnejšo učno opremo, omogočajo sodoben pouk in osvajanje najnujnejših dognanj v tehničnih in družbenih smereh. V šoli je 45 laboratorijskih in navadnih učilnic, kabineti, predavalnica s 176 sedeži, knjižica s čitalnico, večnamenski in drugi prostori.

Ob šoli so zgradili tudi dijaški dom, ki ima 80 sob z 240 ležišči in je funkcionalno povezan s šolo. Tako sta skupni čitalnica in knjižnica, skupni so jedilnica, večnamenski in še nekateri drugi prostori. S tem so zelo pocenili gradnjo, cenejše pa bo tudi vzdrževanje. Hkrati je šolski center povezan z novo športno dvorano, ki je bila zgrajena pred nekaj leti. Kuhinja je grajena tako, da v njej ne bodo pripravljali hrane le za potrebe dijaškega doma in šole usmerjenega izobraževanja, temveč tudi za druge šole in vrtce.

V novi šoli je prostora za 1300 učencev. Letos jih bo sicer nekaj manj in sicer le 1080, ker bodo učenci lesne ter kovinske ter cestno prometne usmeritve imeli celoletni pouk le v prvem letniku, v višjih razredih pa bo še tekel po starem, se pravi periodično. Čez tri leta pa bo šola že polno zasedena. Dijaški dom je zaseden v celoti, oskrbnina pa znaša 3200 dinarjev.

Pouk so v novi šoli začeli z enotedensko zamudo in sicer se je začel v ponedeljek. Zamuda je nastala zaradi manjše kasnitve pri gradnji, do te pa je prišlo zaradi pomanjkanja nekaterih gradiv. Objekt je projektiralo Projektivno podjetje iz Kranja, zgradil pa ga je škofjeloški Tehnik, na račun katerega je pri investitorjih slišati vse več pohval. Celotna investicija je namreč veljala slabih 200 milijonov dinarjev, kvadratni meter v celoti opremljenih prostorov 18.000 din, cena kvadratnega metra brez opreme pa se giblje okoli 14.000 dinarjev.

Ob koncu velja dodati, da so šolo in dijaški dom v celoti počistili in pripravili za pouk učenci in učitelji s prostovoljnim delom in so prvi septembrski teden dobro izkoristili za delovno prakso.

L. Bogataj

PO JUGOSLAVIJI

Ponovna ocena letnih planov

Na letošnji prvi jesenski seji so člani predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije namenili osrednjo pozornost aktivnosti sindikatov pri uresničevanju resolucije o družbenoekonomskem razvoju Slovenije. Tako bodo sindikati posebej zahtevali, da delavci ponovno ocenijo posamezne letne plane. Plane bodo morali spreminjati zlasti delavci v samoupravnih interesnih skupnostih in v temeljnih organizacijah družbenih dejavnosti. To ne pomeni, da je potrebno spreminjati letošnji družbeni plan. Gotovo pa je treba pregledati veliko planov organizacij združenega dela in občin in pretehtati njihovo realnost.

Njegoševa nagrada Vidmarju

Akademik Josip Vidmar je sedmi dobitnik Njegoševe nagrade za književnost. To najvišje jugoslovansko priznanje za literarno delo so podelili Josipu Vidmarju za knjigo »Obrazi«, ki jo je dvanajstčlanska žirija v Cetinju soglasno razglasila za najboljše književno delo naših narodov in narodnosti, objavljeno v zadnjih treh letih. V obrazložitvi je rečeno, da gre za integralno delo, ki osvetljuje celotno epoho, podaja duhovno podobo tega stoletja v slovenski ustvarjalnosti in predstavlja njegove gonilne zamisli, hkrati pa je etični in estetski portret samega avtorja.

Predsedstvo o stabilizaciji

Po sporočilu republiškega komiteja za informiranje je predsedstvo SR Slovenije razpravljalo o nekaterih značilnostih tekočih gospodarskih razmer, ki vplivajo na uresničevanje letošnje resolucije o družbeno-ekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 ter o razvojnih možnostih in izhodiščih, ki jih bo potrebno upoštevati pri pripravi resolucije za prihodnje leto.

Jabolk bo dovolj

Strokovnjaki ocenjujejo, da bo letos pridelek jabolk v Jugoslaviji okoli 360.000 ton in bo torej le nekoliko manjši kot lani. Pridelek na plantažnih sadovnjakih, ki ga ocenjujejo na 230.000 ton, bo približno enak lanskemu, za dobro desetino manj, okoli 13.000 ton, pa bo v kmečkih sadovnjakih. Podobna letina bo tudi v Sloveniji.

Za redno spravilo pese

Na spravilo sladkorne pese, s katerim bodo začeli v zadnji tretjini tega meseca, so se prevozniki Avtoradgone dobro pripravili. Po sporazumu, ki so ga Radgončani podpisali s tovarno sladkorja v Ormožu, bo Avtoradgona tudi letos v celoti opravila cestne prevoze pese z odlagališč v tovarno. Iz Pomurja in Podravja bodo v 45 dneh morali zvoziti okoli 140.000 ton pese, 60.000 ton pa jo bodo prepeljali z vlaki.

Praznik slovenskih planincev

Slovesni shod na Krvavcu

Krvavec bo v nedeljo prizorišče letošnjega tradicionalnega osrednjega srečanja slovenskih planincev, ki ga pripravlja Planinsko društvo Kranj, hkrati pa se bodo ob obletnici ustanovitve Krvavške čete sešli tudi borci in aktivisti krvavškega področja.

Slovesnost se bo začela ob desetih, ko se bodo na Jezercih ob spomeniku II. grupe odredov in Kokrškega odreda zbrali borci in aktivisti ter ljubitelji planin, ki bodo slavni jubilej počastili s kulturnim programom. Osrednja slovenska proslava planincev bo ob domu PD Kranj na Gospincu, kjer bo ob 11. uri spregovoril slavnostni govornik Martin Košir, republiški sekretar za ljudsko obrambo. Slovesnost se bo nadaljevala s kulturnim programom, v katerem bodo sodelovali pihalna godba iz Kranja, moški pevski zbor KUD »Davorin Jenko« iz Cerkelj, recitatorji Prešernovega gledališča iz Kranja ter Tržiški kvintet. Podelili bodo zlata odličja Planinske zveze Slovenije. Zlate znake bodo prejele organizacije, ki so letos največ prispevale k slovenskemu planinstvu, med njimi republika konferenca Zveze taborrnikov Slovenije, za neposredno sodelovanje s planinci, Uprava za notranje zadeve Gorenjske in vojna pošta 1098 v Kranju za pomoč pri gradnji in oskrbi planinskih postojank, ter brniška enota letalske milice, katere helikopter vozi k planinskim postojankam.

Z vseh strani se bodo v nedeljo na Krvavec zgrnili pohodniki, prišli bodo iz Kokre preko Davovca, iz Cerkelj in Stahovice, istega dne pa bodo Dan planincev obeležili po vsej Sloveniji. Vsa planinska društva namreč na ta dan organizirajo pohode na bližnje vrhove in na njih razvijejo prapore. Tudi na Krvavcu nameravajo ta dan dati poseben poudarek pohodništvu. Planinci bodo obiskali Veliki Zvoh in Kalški greben, najbolj pogumni pa se bodo morda podali na Grintavec. Tisti, ki se bodo že dan poprej povzpeli na Krvavec, da bi bili priča večernemu kresovanju in spominskemu večeru, bodo lahko prespali v planinskem domu, ki ima na voljo 200 ležišč, ali v vojaškem šotoru, če bodo imeli s sabo ustrezno opremo.

V spomin na dan planincev je dalo Planinsko društvo Kranj natisniti spominske nalepke, značke, štampiljke in zastavice, hrano pa bodo ponudili v lončenih jušnikih z vgraviranim napisom »Dan planincev«, ki jih bo moč z leseno žlico vred odnesti v dolino.

Na Krvavcu v nedeljo pričakujejo kakih pet tisoč obiskovalcev, za katere bo organizirana tudi vodniška služba. Ob toliki udeležbi pa se bo bržkone postavilo tudi vprašanje varstva narave, ki pa ga bodo pravi ljubitelji planin prav gotovo znali najustrezneje rešiti.

D. Ž.

Nekateri stanujejo zastonj

Ob koncu letošnjega prvega polletja je v Kranju dolgovalo stanovanjski skupnosti stanarino 52 stanovalcev v družbenih stanovanjih. Skupna višina neplačane stanarine se je povzpela na 2,304.171 din — kar pomeni 230 starih milijonov. Po več kot 10.000 novih din stanarine dolguje kar 36 dolžnikov. Nekaterim so se neplačane obveznosti povzpele že sila visoko, saj dolgujejo že tudi po 4 ali celo 8 starih milijonov. To seveda pomeni, da niso stanarine plačevali že nekaj let. Lepo zastonj stanujejo v udobnih stanovanjih, ne plačujejo niti ogrevanja, saj je centralno ogrevanje v teh stanovanjih nemogoče odklopiti.

O teh podatkih so razpravljali tudi na seji odbora za gospodarjenje pri samoupravni stanovanjski skupnosti Kranj. Vendar pa med dolžniki niso le socialno ogroženi stanovalci, pač pa tudi taki, ki bi stanovanje zlahka plačevali, pa gre najbrž le za brezbrižen odnos. Domala vsi dolžniki so v stanovanjskih blokih na Planini. Večina med njimi ni stalno zaposlena. Vendar pa nemanjka tudi takih, ki se brezbrižno vozijo v svojih osebnih avtomobilih, stanujejo pa zastonj.

Nekateri resnično spretno izkoriščajo nedotakljivost stanovanj. Strokovne službe stanovanjske skupnosti sicer ukrepajo, toda postopek se na sodišču zavleče. Ko dolžnik dokončno izgubi pravico do svojega udobnega stanovanja, se seveda ne znajde na cesti, pač pa se mora izseliti v drugo, ustrezno, toda starejše stanovanje, kjer je stanarina nižja, odplačevati pa mora seveda dolg za neplačano stanarino.

Ob tem, da si nekateri privoščijo takšno bivanje zastonj, čeprav bi stanarino lahko plačevali, pa po drugi strani ni ravno malo upokojencev, samohranilk in drugih, ki jim morda ne gre preveč dobro, pa kljub temu redno poravnavajo svoje obveznosti. V skupnem skladu za gospodarjenje s stavbami tudi primanjkuje sredstev za vzdrževanje ne nazadnje zato, ker nevestni stanovalci pozabljajo svoje obveznosti.

K. Makuc

Kršitelji dogovora

Izvršni svet skupščine občine in koordinacijski odbor za planiranje in stabilizacijo pri občinski konferenci SZDL sta pregledala uresničevanje dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka

Radovljica — V prvem polletju letos je gospodarstvo radovljiške občine za osebne dohodke razporedilo za 31 odstotkov več sredstev kot v enakem lanskem obdobju. Po dogovoru o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka bi bila možna rast sredstev za osebne dohodke 37 odstotkov. Tako so pri izvršnem svetu skupščine občine Radovljica ugotovili, da so v gospodarstvu uresničili dogovorjena razmerja za delitev dohodka.

Vendar pa so nekatere temeljne organizacije in delovne organizacije presegle dogovorjeno rast. Med vzroki so navedle predvsem sezonski vpliv proizvodnje in prodaje, povečanje produktivnosti in povečanje osebnih dohodkov v drugi polovici lanskega leta.

V dejavnostih izven gospodarstva so se osebni dohodki v prvem polletju povečali v primerjavi z lanskim prvim polletjem za 24 odstotkov, povprečni osebni dohodki na delavca pa za 27 odstotkov.

Uresničevanje dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka je obravnaval tudi koordinacijski odbor za planiranje in stabilizacijo pri predsedstvu občinske konference Socialistične zveze. Pri pregledu so ugotovili, da se delovne organizacije Klavnica in Mesarija Bohinjska Bistrica, UKO Kropa, PTT temeljna organizacija Radovljica in Knjigoveznica Radovljica opredelijo kot kršitelji dogovora, ki morajo preseganje rasti osebnega dohodka utemeljiti in zagotoviti uskladitev po dogovoru. V dejavnostih izven gospodarstva pa so kršitelji Muzeji radovljiške občine in Psihiatrična bolnica Begunje, ki morajo obrazložiti preseganje in zagotoviti uskladitev. Prav tako morajo obrazložitve poslati nekatere druge temeljne in delovne organizacije v občini, med njimi pa nekatere interesne skupnosti.

D. Sedej

Svet v tem tednu

Žrtev blokovske igre

Neodvisna in neuvrščena afriška država Angola, po kateri že nekaj časa morijo in pustošijo južnoafriški rasistični vojaki, je žrtev blokovske igre v tem delu sveta — Vprašanje Namibije na izrednem zasedanju generalne skupščine Organizacije združenih narodov, na katerem je govoril tudi naš predstavnik Milorad Pešić — Obiskal nas je predsednik danske vlade — Zaostrovanje v Egiptu

Afriški jug postaja vedno bolj bojišče interesov velikih sil in njihovih blokov. To že nekaj časa dokazuje osvobodilni boj za samoodločbo in neodvisnost namibijskega ljudstva ter prizadevanja večine svetovne skupnosti, da bi našli pravično in mirno rešitev. Večina držav je soglašala s pobudo neuvrščenih in afriških držav za sklic izrednega zasedanja generalne skupščine Organizacije združenih narodov o Namibiji, ki poteka te dni na sedežu svetovne organizacije. Naš vel. poslanik Milorad Pešić, ki je bil že med govorniki na izrednem zasedanju, je dejal, da je to izraz želje sveta, da se namibijsko vprašanje reši v prid samoodločbe in neodvisnosti te države, vklenjene v okove rasističnega južnoafriškega režima. Akcije svetovne skupnosti pa ne rojevajo uspeha, ker na svetu še preveč revladujejo sila in blokovske teženje. Slednjih pri Namibiji in pri jugu Afrike nasploh ne manjka. Kako bi sicer moglo zgoditi, da enote južnoafriškega rasističnega režima po kopnem in zraku bijejo neodvisno in neuvrščeno Angolo, pustošijo in morijo. Angola je žrtev sedanjega sveta in njegovih blokovskih nasprotij. Nekajkrat se je zaradi rasističnih vpadov v Angolo sešel varnostni svet Organizacije združenih narodov in vsakokrat so bili ukrepi zoper južnoafriški režim preprečeni z vetom Združenih držav Ameriške. To očitno daje rasističnim vojakom novega poleta, saj slutijo, da imajo v zahodni velesili močnega zagovornika, ki se boji za svoj vpliv v tem delu sveta in trepeta, da vpliv druge, vzhodne velesile ne bi prevladal. Ob analizi zadnjih angolskih dogodkov je treba ugotoviti, da na zahodu sploh prevladuje bojazen pred sovjetskim vplivom v Afriki. Na dan prihajajo različni izgovori: da so v Angoli že sovjetske čete, da bi vzhod tudi v Afriki narediti drugi Afganistan in podobno. Dejstvo pa ostaja, da zaradi blokovskih teženj po razdelitvi sveta trpi neodvisna in neuvrščena Angola in da so njeni predstavniki že napovedali poziv svojim zaveznikom, predvsem Sovjetski zvezi in Kubi, za pomoč, če agresija Južnoafriške republike ne bo zaustavljena. Afriški jug postaja vse smodnika. Iskrica se lahko hipoma razširi v požar širših ali danes težko predvidljivih razsežnosti. Ugotovitvi o sedanjem nemirnem nasprotij polnem svetu v prid ne govorita le Angola in Namibija, ampak tudi zaostrovanje v Egiptu, kjer želi Sadat obračunati predvsem z vsko opozicijo, potovanje izraelskega predsednika Begina v ZDA, katerim nudi Izrael vse ugodnosti, da bo vpliv ZDA in zahoda na Bližnjem vzhodu večji, neuspela pogajanja med Grčijo in Turčijo glede Egejskega morja in Cipra, pa obtožbo ZDA na račun SZ, ki namerava ob zahodnih mejah vzhodnega bloka izvesti vojaške vaje z okrog 100.000 vojaki. Po obsegu naj bi bile te vaje največje po sprejetju helsinške deklaracije o evropski varnosti in sodelovanju.

Jugoslavija se na vsakem koraku trudi, da bi skladno s svojo neuvrščeno zunanjo politiko prispevala kar največ k sožitju med narodi in državami na enakopravni osnovi, ne glede na družbeno ureditev. Obisk predsednika danske vlade Ankerja Joergensena to nedvomno potrjuje. V sredo je prišel k nam na obisk na povabilo predsednika našega izvršnega sveta Veselina Djuranovića, sprejel pa ga bo tudi predsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher. Obisk je krona velikega uspešnega sodelovanja. Družijo nas številne vezi. Nad 7500 naših delavcev je na Danskem, slednja pa je v EGS večkrat že zavzela naklonjena stališča. Pred odhodom k nam je danski premier povedal, da nas različna družbena sistema in dejstva, da je Danska članica pakta NATO in EGS, mi pa neuvrščena dežela, ne sme motiti. Njegova država želi stike z neblokovskimi deželami, še posebno živo pa mu je v spominu leto 1975, ko se je v Helsinkih sešel s predsednikom Titom.

J. Košnjek

Program delavske univerze

Radovljica — Delavska univerza Radovljica je sprejemala prijave za vpis odraslih v večerne oddelke višjih razredov osnovnih šol. Pouk bodo organizirali v seminarski obliki dvakrat tedensko.

Novih oddelkov srednješolskega izobraževanja letošnjo jesen ne bodo odpirali, pač pa bodo nadaljevali pouk le za dosedanje slušatelje 3. in 4. letnika ekonomske srednje šole in za 4. letnik srednje tehniške šole za strojništvo.

Razpisali so tudi več tečajev za dopolnilno strokovno izobraževanje. Letos bodo, če bo zadosti prijav, organizirali strojepisne tečaje, tečaja varstva pri delu, tečaja za delovodje in skupinovodje, tečaje higienskega minimuma in za upravljavce centralnih naprav, za skladiščnike, negovalce v domu ostarelih, kroja in šivanja, pletenja, vezenja in vezenja, morda pa tudi tečaj za turistične vodnike. Kot vsako leto tudi letos načrtujejo jezikovne tečaje nemščine, angleščine, francoščine ter slovenščine za pripadnike drugih narodnosti.

Program družbenopolitičnega usposabljanja bo Delavska univerza uresničevala na osnovi že sprejetega dogovora z občinskimi družbenopolitičnimi organizacijami.

BRALCI SPRAŠUJEJO tel.: 21-860

POTROŠNIŠKI KREDIT ZA TEKSTILNO BLAGO

L. L. iz Kranja: »Zanima me, pod kakšnimi kreditnimi pogoji se lahko kupi tekstilno blago v gorenjskih tekstilnih trgovinah? Ali so za nakup otroške konfekcije pogoji ugodnejši?«

Kokra Kranj: »Potrošniško posojilo se odobrava po kreditni sposobnosti prosilca do tretjine osebnih prejemkov. Za tekstilno blago je treba položiti znesek 40 odstotkov od vrednosti blaga, za nakup otroške konfekcije pa 20 odstotkov.«

Murka Lesce: »Za nakup tekstilnega blaga je 40 odstotni polog, za nakup otroške konfekcije pa 20 odstotkov s tem, da se pri odobravanju kredita zneska ločeno obračunavata.«

Jugotekstil, Ona-on v Kranju: »Potrošniška posojila dobijo kupci za nakup konfekcije tako, da plačajo 40 odstotni polog na vrednost blaga ne glede na to, če kupujejo otroško konfekcijo ali konfekcijo za odrasle.«

KAKO ODLOČILNO JE MNENJE HIŠNEGA SVETA?

Ž. L. iz Kranja: »Vsako leto lahko stanovalci z nižjimi prejemki člana družine vložijo prošnjo za subvencioniranje stanarine. Pri tem naj bi predložili tudi mnenje hišnega sveta. Hišni sveti pa so aktivni ali ne in v primeru, da niso aktivni, niti ne poznajo vseh stanovalcev in njihovih razmer. Zanima me, kako pri dodeljevanju subvencije vpliva mnenje hišnega sveta?«

Domplan Kranj: »Ko zberemo vse prosilce in pregledamo dokumente (dohodek na člana, število članov itd.), pošljemo predloge hišnim svetom in komisijam za socialno delo v krajevnih skupnostih ter jih prosimo za mnenje. Hišni sveti odgovorijo pritrdilno ali negativno. Proti subvencioniranju so večinoma le tedaj, če imajo stanovalci podnajemnike. Tedaj tudi pri nas prošnje ne odobrimo.«

D. S.

GLAS Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj — Glavni urednik Igor Slavec — V. d. odgovorni urednik Jože Košnjek — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Žalar in Danica Žlebir — Fotoreporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdovec — Oblikovalci: Lojze Erjavec, Tomaž Gruden, Slavko Hain in Igor Kokalj — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1966 kot poltednik, od januarja 1969 trikrat tedensko, od januarja 1984 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Stavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moša Pijade 1 — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 — Telefoni: n.c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komerciala propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Izobraževanje komunistov na Gorenjskem

Usposabljanje za samoupravno prakso

Kranj – Idejnopolitično usposabljanje in skrb za načrtno idejnoteoretično vzgojo komunistov je ena glavnih skrbi osnovnih organizacij Zveze komunistov in komitejev občinskih konferenc ZK. Dobra obveščenost komunistov in idejnoteoretična izobrazba sta pogoj za učinkovito reševanje problematike v temeljnih organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih.

Osnovne organizacije in občinski komiteji so v preteklosti namenjali tovrstnemu izobraževanju veliko pozornost in bili uspešni. Precej komunistov so usmerili v najrazličnejše izobraževalne oblike. Od 10 do 12 odstotkov komunistov na Gorenjskem se zadnja leta vključuje v pedagoško vodene oblike izobraževanja. To pomeni, da zadnja štiri leta zaključi eno od zahtevnejših oblik izobraževanja (politična šola, trimesečni seminar marksizma, dopisna šola marksizma, seminar iz samoupravljanja) od 1000 do 1200 udeležencev. Število je precejšnje iz za njegovo doseganje so potrebni veliki napori, pa tudi odgovornost, da osnovne organizacije izberejo za izobraževanje najbolj delavne člane, željne utrditi znanje in ga obogatiti. Odgovorno delo imajo tudi organizatorji in izvajalci izobraževanja, ki mora biti na primerni kakovostni ravni. Usposabljanje pa ne sme ostajati samo na ravni teorije, ampak mora dati udeležencem znanje za politično delo in usposobljenost za razreševanje vsakdanjih problemov.

Podatki o dosedanjem delu na tem področju opozarjajo, da bo treba v prihodnje namenjati več pozornosti izbiri kandidatov in njihovemu usmerjanju ter načrtnemu delu osnovnih organizacij na tem področju. Pravočasno in načrtno kadrovanje je že pol uspeha. Sedanje oblike usposabljanja so se pokazale kot dobre. Treba jih je le dopolnjevati. Preteklo leto so bili sprejeti dopolnjeni izobraževalni programi, kar je nov korak k zbliževanju s prakso. Veliko odgovornost imajo predavatelji in mentorji, ki morajo znati obravnavana vprašanja povezati s prakso. Dosedanje ocene usposabljanja kažejo, da smo v obsegu izobraževanja dosegli takšno stopnjo, ki ne terja povečevanja števila vključenih ali uvajanja novih izobraževalnih oblik. Več pozornosti pa bo treba nameniti kvaliteti dela, metodam in učinkovitosti.

Dosledneje pa bomo morali izvajati dogovor, da mora vsak evidentirani kandidat posebej obiskovati seminar za kandidate za sprejem in po sprejetju še seminar za novo sprejete člane. Osnovne organizacije so pri tem premalo dosledne. Posamezniki ostajajo brez enega ali drugega seminarja. Precej več je sprejetih v ZK, kot pa jih obiskuje oba seminarja. Druga pomanjkljivost je prevelik osip v dopisni šoli marksizma. Na Gorenjskem smo se odločili, da bomo letos prvič izvedli specializirane programe dopisne šole marksizma za delavce v izobraževanju, zdravstvu, za tehnični kader v proizvodnji itd. To bo zanimiva novost, ki bo poklicnim skupinam poglabljala družboslovno znanje glede na značaj njihovega dela. To bo seveda tudi trši oreh za predavatelje in izvajalce izobraževalnih programov.

Seminarje iz samoupravljanja v združenem delu je lani in letos končalo v 12 skupinah nad 350 udeležencev. To so enotedenski seminarji s 40 urami dela za vodje TOZD in direktorje, predsednike delavskih svetov in sekretarje osnovnih organizacij. Uspeli so in po sodbi udeležencev so koristni. Od oktobra dalje bodo potekali v Kranju in na Bledu. Udeležilo naj bi se jih novih 200 ljudi. Aktivnejše idejnopolitično delo bo letos potrebno tudi zaradi priprav na kongrese. Svet medobčinskega študijskega središča in sekretariat medobčinskega sveta ZKS sta zato predlagala osnovnim organizacijam poseben program idejnopolitične aktivnosti z glavnimi nalogami pred kongresom in po kongresu samoupravljalcev. Temeljni program pa bo obsegal najaktualnejša vprašanja našega življenja od ocen družbenopolitičnih razmer, stabilizacije do družbene samozaščite in varnostnih razmer ter mednarodnega delovanja ZKJ. Občinski komiteji bodo pripravili posebne seminarje za poverjenike idejnopolitičnega izobraževanja. Priprave na novo sezono se zaključujejo. Rok za zbiranje prijav se začenja, začetek izobraževanja pa bo oktobra.

Jože Bohinc

Popolnejše ocene

Pri občinskem sindikalnem svetu ugotavljajo, da bi morale biti razprave o polletnih rezultatih gospodarjenja v marsikaterem delovnem okolju bolj kritične

Radovljica – Pri občinskem sindikalnem svetu ugotavljajo, da je bila lanska aktivnost pri ocenjevanju polletnega gospodarjenja prešibka. Razen tega so tudi letošnja gospodarska gibanja terjala temeljitejši pristop in konkretno obravnavo rezultatov gospodarjenja. Letošnje priprave so v občini potekale v povezavi s komitejem občinske konference ZKS in izvršnim svetom, usmerili pa so jih v spodbudo vseh organizacij združenega dela in delovnih skupnosti za temeljitejšo oceno polletnih rezultatov. Organizirali so posvete in neposredno sodelovali s tistimi organizacijami združenega dela, kjer so se pojavljale določene slabosti v gospodarjenju ali medsebojnih odnosih.

Tako so predstavniki družbenopolitičnih organizacij in izvršnega sveta sodelovali v delovni organizaciji Komunalno gospodarstvo zaradi nizke rasti in upadanja kvalitetnih elementov gospodarjenja, kadrovskih težav in reorganizacije. V delovni organizaciji HTP Bled so sodelovali zaradi sanacije Šport hotela na Pokljuki in turistične infrastrukture, v delovni organizaciji Verige Lesce zaradi sanacije izgube v temeljni organizaciji sidrne verige, v kmetijski zadrugi Bled zaradi večje vključitve zadružnega sveta v gospodarjenje, v trgovski delovni organizaciji Špecerija Bled zato, ker je pomembna za preskrbo in v delovni organizaciji Elmont Bled zato, ker je upadla proizvodnja in ker so se pojavile kadrovske težave.

Pri občinskem sindikalnem svetu ugotavljajo, da je še precej organizacij združenega dela, ki so polletne rezultate obravnavale bolj formalno. To so predvsem delovne organizacije s področja izobraževanja in gostinske delovne organizacije. Bolj kot prejšnja leta so v presojo polletnega gospodarjenja vključene samoupravne skupine in zbori delavcev. Gradivo je bilo ponekod še pomanjkljivo, zato bi morale osnovne organizacije sindikata zahtevati dopolnitev. Osnovne organizacije sindikata so se tudi vključevale v razprave obenem z delavskim svetom, ocene gospodarjenja pa so bile necelovite, ugotovljeni vzroki pa enostranski. Denimo: edini vzrok za skromno rast dohodka trgovskih delovnih organizacij naj bi bile le nespremenjene marže ali v Komunalnem gospodarstvu prenizke cene komunalnih storitev.

V večini delovnih in temeljnih organizacijah so zelo ugodno ocenili lastno delo in rezultate in ponekod so v tem pretiravali. Vsekakor bi morali biti bolj kritični, saj za hvalo ni bilo prave osnove, bolj pa bi morali tudi spodbujati delavce za večjo proizvodnjo, za večjo produktivnost in nasploh za boljše delo.

D. Sedej

NAŠ SOGOVORNIK

Julka Bernik

Šola Blaž Ostrovrhar prehaja na celodnevni pouk

S celodnevnim poukom naj bi začeli prihodnji mesec – Učilnic je dovolj, primanjkuje pa drugih prostorov – Učenci se bodo hranili v novem dijaškem domu – Manjka površin za rekreacijo

Škofja Loka – Prihodnji mesec bo s celodnevnim poukom začela osnovna šola s prilagojenim učnim programom Blaž Ostrovrhar v Škofji Loki. To je skladno s petletnim programom razvoja celodnevne šole v škofjeloški občini, ki naj bi pospešil prehod na novo obliko dela in pomaknil Škofjo Loko z enega zadnjih mest med slovenskimi občinami po vključenosti otrok v celodnevno šolo.

»Zamisel ni nova,« je povedala ravnateljica šole Julka Bernik, »saj se že več let pogovarjamo, da tudi učenec z motnjami v duševnem in telesnem razvoju potrebuje celodnevno obliko dela. Pravzaprav bi lahko rekla, da naš učenec še bolj potrebuje celodnevno šolo, saj ni dovolj, da ga naučimo osnovnih znanj, temveč so še veliko bolj pomembne vzgoja, priprava na samostojno življenje ter delovno usposabljanje. To pa pri pouku težko dosežemo. Ob najrazličnejših svobodnih dejavnostih pa jih bomo lahko v večji meri pripravili na to, da se bodo po končani učni obveznosti, ko se direktno vključujejo v proizvodnjo, bolje znašli in se znali vključiti v družbo.«

Največkrat so med zadržki za prehod na celodnevno obliko dela prostori. Imate pri vas to vse urejeno?

»Tudi na naši šoli ni idealnih pogojev. Učilnic je sicer dovolj in v prihodnje naj bi dobili tudi potrebne prostore za jutranje varstvo in svobodne dejavnosti. Nimamo pa primernih prostorov za rekreacijo in prosti čas in v šoli ni jedilnice. Še letos pričakujemo, da bodo urejene zunanje površine, ki bodo namenjene rekreaciji naših otrok, telovadnico pa imamo v centru slepih. Tam bo na razpolago tudi plavalni bazen in zelo sem vesela, da se bodo učenci lahko učili tudi plavanja.«

Koliko otrok obiskuje vašo šolo?

»Letos obiskuje našo šolo 44 otrok od prvega do osmega razreda, na delovnem usposabljanju pa je 11 otrok. Kadrovsko smo kar dobro zasedeni, potrebovali bomo le novega sodelavca za organizacijo raznih svobodnih dejavnosti.«

Koliko časa bo trajal pouk?

»Jutranje varstvo za najmlajše učence začenjamo že ob 5.30, pouk pa naj bi se začel ob 7.15. Idealno bi sicer bilo, če bi lahko začenjali ob 8. uri, vendar imamo 7 učencev iz oddaljenih krajev, ki se v šolo vozijo, in moramo čas pouka prilagajati njim oziroma vožnjam šolskega avtobusa. Zadnji učenci pa bodo odšli domov ob 15. uri.«

L. Bogataj

Popoldne ni kruha

V nekaterih tržiških prodajalnah so po drugi uri police s kruhom prazne – Kupci naj bi ukrepali prek potrošniških svetov

Tržič – Iz tržiške pekarne je vedno prihajal dober kruh. Poznali so ga po vsej Gorenjski in obiskovalec, ki je zašel v Tržič, ga običajno ni pozabil kupiti. Od julija naprej pa tržiški peki ne pečejo več osnovnih vrst kruha, to je belega in črnega v kilogramskih štrucah. V okviru temeljne organizacije so se odločili za delitev programa in od takrat prihaja iz njihovih peči samo še bel domač in ržen kruh.

Osnovne vrste kruha dobivajo iz Lesc in ga potem s svojim vred razvažajo po tržiških prodajalnah. Tu pa so že težave; ne da Leščani ne bi izpolnili naročil ali da bi bil kruh prepozno v prodajalnah. Trgovci so se odločili, da bodo naročali samo toliko blaga, kolikor ga bodo lahko čimprej prodali.

Ne bi bil redek primer, da so ljudje v nekaterih tržiških prodajalnah ob dveh, ko so se vračali z dela, zaman spraševali po osnovnih vrstah kruha. Delavke, ki so si to pač lahko privoščile, so ga začele kupovati med malico.

Nazadnje je problem prišel na ušesa tržni inšpekciji. Odločila se je, da bo pritožbe občanov preverila. Prvega septembra, ko so se ljudje vračali z dopoldanske izmene, se je napotila v tržiške prodajalne. V poslovalnici KŽK so imeli ob 14.20 na policah le še 80-dekagramsko štručko belega kruha, tri kose ovsenega in kos oljnatega. V Mercatorjevi peti poslovalnici se ob treh niso mogli pohvaliti z dosti boljšo založenostjo; tri bele štruce, ena črna, dva oljnata kruha. V Mercatorjevi blagovnici pa deset minut kasneje kruha sploh ni našla, ne takega, ne drugačnega. Podobno zadrego je opažala tudi drogod. Razen v podeželskih prodajalnah, so bile povsod drugje police s kruhom prazne.

Tržičan, ki dopoldne ni mogel »skočiti ven«, je torej prav lahko ostal brez tega nepogrešljivega dela prehrane. Ali pa je romal od prodajalne do prodajalne, robantil in hrepenel v želji, da se mu bo vendarle nasmehnila sreča.

Krivi so trgovci. Razumljivo je, da se hočejo izogniti tveganju, ko naročajo kruh. Z ostanki imajo res izgubo, saj je le belega mogoče predelati v drobtine in tako prodati. Težko je tudi točno izračunati pravo količino kruha, uganiti potrebe kupcev. Vendar pa vsak dober trgovec vé, da je njegova prva naloga kupcu ustreči, čeprav včasih v lastno škodo.

Žal se vsi tržiški prodajalci tega ne zavedajo. Zato bi bilo prav, da bi jih spomnili občani prek potrošniških svetov. Če se trgovci ne predramijo sami, če jim ni mar, kako so založene njihove police z osnovnimi življenjskimi potrebščinami, potem jih je treba opozoriti.

H. Jelovčan

Invalidnost narašča

V jeseniški občini invalidska komisija dobro dela in se povezuje z delovnimi organizacijami, vendar 1044 invalidskih upokojencev opozarja, da bo treba več pozornosti posvetiti varstvu pri delu in boljšim delovnim pogojem

Jesenice – V naših delovnih organizacijah iz leta v leto narašča število invalidov, kajti vse do zdaj nismo premalo pozornosti namenili preprečevanju invalidnosti in usposabljanju ter zaposlovanju delovnih invalidov. Invalidske upokojitve so v preteklosti naraščale hitreje kot zaposlovanje in starostne upokojitve. Vsak tretji delavec se invalidsko upokoji, ob tem pa niso opuščeni številni delavci, ki delajo z manjšo delovno sposobnostjo in še niso invalidi.

Med delovnimi invalidi je največ delavcev iz neposredne proizvodnje. Med kvalificiranih in polkvalificiranih delavcev je skupaj 41 odstotkov, kvalificiranih pa 36 odstotkov. Zaradi kratke delovne dobe so invalidske pokojnine nizke, invalidnost pa je najvišja v rudarstvu, metalurgiji, gradbeništvu in kovinski industriji. V zadnjem času pa je vse več invalidsko upokojenih delavk tudi v tekstilni industriji.

Nesreče pri delu ali izven dela so vzrok za približno 12 odstotkov primerov invalidnosti, manj kot 2 odstotka delovnih invalidov pa je upokojenih zaradi poklicnih bolezni. Prevladujoč vzrok s 86 odstotki so bolezni, ki večinoma niso poklicne, so pa v neposredni povezavi z življenjskimi in delovnimi pogoji ter načinom življenja delavcev. Prevladujejo predvsem bolezni srca in ožilja, kosti in mišičja, duševne motnje, bolezni dihal in živčevja.

Tudi v jeseniški občini število invalidov hitro narašča zaradi več nesreč pri delu. Ko pa na Jesenicah ocenjujejo skrb za zaposlovanje invalidnih so lahko zadovoljni, saj je področje invalidnosti dobro urejeno. Invalidska komisija dela na Jesenicah že dvajset let in je že našla najbližjo pot sodelovanja z delovnimi organizacijami. To pomeni, da so delavci razporejeni na tista delovna mesta, za katera komisija ugotovi, da jih ne bodo zdravstveno ogrožala. Železarna Jesenice je tudi ena redkih delovnih organizacij in Jesenice ena redkih občin, ki ima vse delovne invalide zaposlene. Samo v Železarni je po zadnjih podatkih zaposleno 512 invalidnih oseb, kar predstavlja 8 odstotkov kolektiva. Invalidi pretežno delajo v proizvodnji, v žičarni je zaposlenih 13 odstotkov invalidov, v žebljarni 9 odstotkov, v strojnih delavnicah 9 odstotkov, v hladni valjarni na Jesenicah 7 odstotkov in v jeklarni 7 odstotkov.

Po številu invalidsko upokojenih je jeseniška občina z 0,47 odstotka invalidskega upokojenca na enega starostnega upokojenca prav na dnu jugoslovanske lestvice, a vendar 1.044 invalidskih upokojencev v občini opozarja, da bo treba še bolj poskrbeti za varstvo pri delu in za takšen delovni proces, kjer bodo lahko delavci brez bolezenskih posledic in nesreč dočakali redno upokojitev.

D. Sedej

VABILO PEVCEM!

Akademski pevski zbor France Prešeren Kranj vabi mlade pevke in pevce v svoje vrste. Avdicije bodo potekale v pevski sobi gimnazije Kranj vsak ponedeljek in četrtek ob 20. uri. Odločite se do konca septembra.

Vabljeni!

Bo nujna predčasna podražitev

Tržiška skupnost za cene je večino podražitev, ki so v njeni pristojnosti, letos že odobrila – Odprto ostaja vprašanje povišanja cen stanarin in nekaterih storitev – Stanarine naj bi se praviloma dvignile decembra, vendar dveletni zaostanek in skromen znesek denarja za vzdrževanje in obnovo starih družbenih stanovanj narekujeta predčasno podražitev

Tržič – Zvezni in republiški dogovor o izvajanju politike cen dovoljujeta, da se cene industrijskih izdelkov letos povečajo največ za 26,6 odstotka, cene na drobno za 31,5, cene storitev za 22,8 odstotka, medtem ko bi povišanje življenjskih stroškov ne smelo preseči 32,3 odstotka.

Odločanje o nekaterih zvrsteh cen je po novem prepuščeno občinskim skupnostim za cene. Letos je tržiška že odobrila podražitev vodarine, smetarine, kanalščine, pogrebnih, tržnih in dimnikarskih storitev, stanarine, oskrbnine v vrtcu in domu za ostarele, mestnega javnega prevoza, kruha in cene za kvadratni meter nove stanovanjske površine. V povprečju so vsa povišanja nanesla 21,8 odstotka. Torej manjka še odstotek do zgornje dovoljene meje.

Program izvajanja politike cen izdelkov in storitev v tržiški občini, ki ga je svet skupnosti za cene sprejel sredi avgusta, razen pregleda že odobrenih podražitev prinaša tudi smernice za odločanje o cenah do konca leta. Odprto namreč ostaja vprašanje stanarin in nekaterih storitev.

Stanarine bi se v skladu s sprejeto politiko postopnega prehoda na ekonomske stanarine praviloma dvignile decembra letos in sicer za četrtino. Vendar pa stanovanjska skupnost, ki upravlja z družbenimi stanovanji, poudarja, da je večina stanovanj v tržiški občini starih, da gre za njihovo vzdrževanje in obnovo ogromno denarja. Zato bi kazalo dvigniti stanarine še pred tem mesecem, vsaj novembra.

Povišanje stanarin je vsekakor kočljivo vprašanje, še toliko bolj v trenutku prizadevanj za gospodarsko ustalitev, varčevanja in padca življenjskega standarda občanov. Skupnost za cene se je zato odločila, da bo za mnenje povprašala izvršni svet skupščine občine Tržič, občinsko konferenco socialistične zveze in občinski svet zveze sindikatov.

Koordinacijski odbor pri socialistični zvezi je skupnosti za cene, ki bo o podražitvi stanarin sklepala še ta mesec, že odgovoril. Glede na resnično skromen znesek denarja za vzdrževanje in obnavljanje stanovanj se zavzema za predčasno povišanje, seveda pa pri tem ne bi smeli kršiti družbenega dogovora o izvajanju politike cen proizvodov in storitev za letos. Tako odločitev narekuje tudi nuja, da bi dveletni zaostanek na področju gibanja stanarin čim prej zgladili.

Podobno stališče je zavzel tudi izvršni svet skupščine občine Tržič. Kot kaže, bodo torej stanarine poskočile za 25 odstotkov pred decembrom. Ali novembra ali morda celo že oktobra, pa bo treba temeljito pretehtati, če naj bi skupna vsota dovoljene rasti cen letos ne presegla meje 22,8 odstotka.

H. Jelovčan

Ženske bluze na Švedsko

V blejskih Vezeninah iz leta v leto povečujejo izvoz na konvertibilno tržišče – Težave tudi zato, ker so domači materiali vedno slabših kvalitet

Bled – V blejskih Vezeninah so v polletju dosegli zadovoljive proizvodne rezultate, vendar pa se še vedno srečujejo s številnimi težavami. Celotni prihodek delovne organizacije se je povečal za 47 odstotkov v primerjavi z enakim lanskim obdobjem, dohodek za 41 odstotkov, čisti dohodek za 32 odstotkov, produktivnost na zaposlenega je porasla za 39 odstotkov, čisti dohodek na zaposlenega za 31 odstotkov in brutto akumulacija na zaposlenega za 26 odstotkov. Pri povečanju dohodka za 41 odstotkov so osebni dohodki v masi porasli za 37 odstotkov, povprečni netto osebni dohodek pa je bil v prvem polletju lani 5.990 dinarjev, letos pa že 8.447 dinarjev.

Znatno ugodnejšo sliko kažejo zaradi boljšega izkoriščanja delovnega časa tudi fizični kazalci gospodarjenja. Uvoz in konvertibilnega področja se je zmanjšal, izvoza pa je bilo za milijon in 300.000 ameriških dolarjev ali za 48 odstotkov več kot lani v prvem polletju. Na konvertibilno tržišče so izvozili za 4 odstotke več kot lani, klirinški izvoz pa so povečali za 41 odstotkov. V Vezeninah so presegli planske obveznosti, a še niso zadovoljni in načrtujejo, da bo v naslednjem obdobju nujna preusmeritev izvoza in da bodo morali več izvoziti na konvertibilno trčišče.

Tako kot vse delovne organizacije so tudi Vezenine zaustavile svoje naložbe, vendar pa opozarjajo, da omejitev naložb za enostavno in razširjeno reprodukcijo nujno vodi v stagnacijo. Tekstilna industrija v Sloveniji pa dela še na zastarelih strojih, odvisna je od uvoza repromateriala in tako dolgoročno ne bo zmogla vedno več in več izvažati. Izvoz za vsako ceno tudi ni ekonomsko učinkovit.

V Vezeninah bodo v prihodnje razpoložljivo akumulacijo namenili za razširitev zmogljivosti, ki ne bodo terjale uvoženih surovin in bodo namenjene izvozu, se potrudili za še večjo ponudbo tudi ob sočasnem lastnem razvoju in analizi tržišča. Opozarjajo pa na probleme zapiranja republiških meja, saj so precej odvisni od dobaviteljev izven Slovenije, na visoke cene repromaterialov, na kasnitve v dobavah, na slabo kvaliteto osnovnih surovin in slabo tehnološko opremljenost proizvodnje. Prav tako se kažejo slabosti zaradi nelojalne konkurence in predvsem to, da so dobre domače tkanine vse redkejše, njihova proizvodnja pa terja večinoma le kvaliteto. Svoje proizvode izvažajo največ na Švedsko – ženske bluze in konfekcionirane zavese – tuji kupci pa seveda terjajo kvaliteto in redno dobavo naročenih količin.

D. Sedej

Kamion je iz Virovitice pripeljal 30 ton paprike. V kamniški Eti jih zdaj vrhu sezone, vsak dan predelajo od 40 do 60 ton.

Izgube kopnijo

Centralova temeljna organizacija Gostinstvo Zelenica iz Tržiča je lani prvič po nekaj letih spet oblikovala sklade – Ugodna rast je značilna tudi za letošnje prvo polletje – Težav še ni konec: treba bo obnoviti nekatere starejše lokale ter z dobrim delom, s pestro ponudbo in sprejemljivimi cenami privabiti čim več gostov

Tržič – Težave tržiške Zelenice, gostinskega podjetja, ki že dobro poldrugo leto posluje kot temeljna organizacija Centrala iz Kranja, so stare nekaj let. Več jih je: notranje slabosti, med katerimi velja na prvem mestu omeniti kadrovske probleme, slabo delo, odplačevanje visokih anuitet za prostore nad avtobusno postajo, ki so že tako skromni dohodek še bolj izpodžirale, so se prepletale z znanimi težavami, v katerih že dolgo tiči naše gostinstvo.

Za odpravo izgub samo družbena pomoč seveda ni bila dovolj. Tržiški gostinci so se morali zanjo odločiti tudi sami. Sprejeli so sanacijski program in sklenili, da bodo notranje pomanjkljivosti čim prej premagali. Izboljšali so organizacijo dela ter skrčili število zaposlenih, hkrati pa so posvetili več pozornosti nagrajevanju po delu. Na ta način so lani povečali dohodek za skoraj 30 odstotkov ter prvič po nekaj letih napolnili sklade.

Ugodna, čeprav še vedno zelo počasna rast je značilna tudi za letošnje prvo polletje. Plan prometa so presegli, kljub temu pa se je celotni prihodek povečal le za slabih 18 odstotkov in dohodek niti za tri odstotke ne. Cene osnovnih materialov so namreč v prvem polletju poskočile neprimerno više kot cene njihovih gostinskih storitev, ki se bodo, popravljene junija, močneje odrazile šele v dohodku ob koncu leta.

Čeprav v Zelenici kadrovskih težav še niso premagali, težko namreč dobijo domače kuharje in strežnike, stanovanj pa tudi nimajo na voljo, se je kvaliteta njihovega dela krepko izboljšala. Uspeli so ponovno pridobiti večino nekdanjih gostov. Za tržiške delavce pripravljajo vsak dan tudi okrog 250 toplih malic. Dobra ponudba je njihova trajna naloga. Zato nameravajo v tem petletnem obdobju obnoviti nekatere starejše gostinske lokale, kot je na primer restavracija Pošta, nekdaj središče družabnega življenja Tržičanov. Popravila strehe nad avtobusno postajo in ureditve kanalizacije so se že lotili.

Drugih velikih načrtov zaradi skromnega dohodka trenutno nimajo. Prihodnje leto bodo začeli odplačevati obroke posojila za Zeleni bistro, kar predstavlja dokaj zahtevno obveznost. Trudili se bodo predvsem za to, da bi s še boljšim delom, ki bi ga tudi primerno nagradili – letos so osebne dohodke popravili za dobrih 18 odstotkov – z vabljivo ponudbo in s sprejemljivimi cenami v petih gostinskih lokalih zadovoljili čim več gostov.

H. Jelovčan

Iskra razstavljala v Pekingu

V glavnem mestu Kitajske so pred nekaj dnevi zaprli mednarodno razstavo telekomunikacijskih naprav in in sistemov ter računalnikov, na kateri je letos prvič svoje izdelke predstavila tudi Iskra. Sodelovanje na tej veliki mednarodni prireditvi sodi v okvir prizadevanj, da bi Iskra uspela prodreti na velikansko kitajsko tržišče.

Na razstavi v Pekingu so se Iskraši predstavili z elektronskima telefonskima centralama z 32 in 100 priključki, prikazali pa so tudi delo central do 2000 telefonskih priključkov. Razstavili so tudi elektronske telefonske aparate. Tovarna računalnikov je razstavljala celoten računalnik Iskra data 1680/20. Center za elektrooptiko pa je predstavil specialne laserske naprave.

Prehrana zaposlenim

Jesenice – V jeseniški občini ocenjujejo, da je večina zaposlenih delavcev zadovoljnih z organizirano družbeno prehrano med delom, medtem ko so možnosti za prehrano delovnih ljudi in občanov izven doma in delovnega časa v objektih družbene prehrane dokaj pičle.

Od 12.925 delavcev v gospodarstvu in v družbenih dejavnostih ima 9947 delavcev ali 88 odstotkov s področja materialne proizvodnje ter 1154 delavcev ali 70 odstotkov s področja negospodarstva zagotovljen organiziran obrok med delovnim časom. Lastno kuhinjo ima 32 delovnih organizacij, tople obroke v drugih delovnih organizacijah ima 10 delovnih organizacij, obrok v gostinskem obratu 11 organizacij združenega dela.

Delavci dobivajo tople obroke tudi tedaj, če delajo v več izmenah. Razen tega 12 odstotkov delavcev v gospodarstvu ter 30 odstotkov delavcev v družbenih dejavnostih dobiva regres za prehrano med delom v obliki vrednostnih bonov in za nakup malice v trgovinah. Ta oblika je poleg izplačevanja regresa v gotovini neustrezna, zato si sindikati prizadevajo, da bi jo opdravili.

Bilo bi dobrodošlo, ko bi imeli več objektov družbene prehrane in povečali zmogljivosti šolskih kuhinj in vrtcev, uvedli tople obroke v samskih domovih in poskrbeli za prehrano tistih občanov, ki bi se radi hranili izven doma.

D. S.

Kumaric bo dovolj

Po lanski slabi letini so letos kumare dobro obrodile in ki kumaric iz kamniške Ete bo na trgu dovolj – Nov n gojenja kumar – Te dni v Eti teče predelava paprik in v dan jih vložijo okrog 50 ton – Letos več zanimanja za p ložnostno delo

Kamnik – V kamniški Eti, naši znani predelovalki vrtnin, imajo te dni največ dela, saj pomenijo avgust, september in oktober vrh sezone. Letos so si smelo zadali načrt, da bodo predelali 12.000 ton vrtnin. Podatki za prvih osem mesecev govore, da so predelali 6.400 ton, toda najkrepkejši so prav jesenski meseci in zato računajo, da bodo načrt uresničili.

Zdaj zaključujejo s predelavo kumar. 2.500 ton so jih vložili in Etine kisle kumarice so letos zelo dobre, saj so kumare po lanski slabi letini letos dobro obrodile in sadeži so kvalitetni. Ni se torej bati, da bi letošnjo zimo in pomlad na trgu manjkalo Etinih kislih kumaric, kakor se je dogodilo lani, ko so delni izpad kumar nadomestili s papriko. Kumare je Eta kupila predvsem v Sremski Mitrovici in v okolici Kutijeva, 450 ton pa jih je prišlo s slovenskih polj. Zaradi dragega prevoza se namreč v Eti prizadevajo, da bi surovine čim bolj približali tovarni. Kumare goje predvsem na Dolenjskem, 250 ton so jih dobili v Krškem in 150 ton v Trebnjem.

Nekateri kmetje, v Šentjurju pri Celju in v Ivančni gorici, so letos že poskusili z novim načinom gojenja kumar, tako imenovani vzgoji kumar na opori, pri kateri je pridelek za 30 odstotkov večji, znatno lažje pa je obiranje. Prav obiranje je namreč pri kumarah največji problem, saj zahteva veliko ročnega dela. Mreže, po katerih se podobno kot fižol vzpenjajo kumare, pa olajšajo posebej obiranje. V Eti so letos kupili sto kilometrov te posebne mreže in jo dali v up svojim kooperantom ter se tore korekoč lotili pospeševanja k stva. Gojitev kumar na opori hteva posebno obdelavo, pred zaščito zemlje, saj mrežo pos za pet let, nakar jo nadomes novo. Ker se je nov način go kumar dobro izkazal, v Eti n mišljajo več, da bi kupili str obiranej kumar, ki se tudi dru dobro izkazal, saj znatno poši sadeže in surovina je tako kvalitetna.

Do 1. novembra pa bo v Eti predelava paprik in računajo, d bodo predelali 3.000 ton, okro ton jih vlože v kozarce vsak Vrstni red je že utečen: začeli paradajz papriko, nadaljevali b fileti in končali z mešanimi sola Zaradi suše je paprika letos kva na s polj, ki so jih namakali i boljšo je Eta dobila iz Bečej Sente. Na drugih poljih pa je zgodaj dozorela in sadeži so d nejši, zato jih bodo uprabili p vsem za mešane solate.

V Etinem obratu v Mengš teče predelava rdeče pese. 900 t vložili zgodnje, 1.100 pa bod konca leta predelali pozne pese.

Tako kot leta doslej mnogo d niških šolarjev in gospodinj te Eti čisti papriko. Strojev za to delo namreč ni. Sicer pa je manja za priložnostno delo veda zaslužek več kot pred leti je nedvomno odsev upadanja življenjske ravni.

M. Vol

NA DELOVNEM MESTU

Montaža pohištva na domu

Lesce – Trgovsko podjetje Murka, ki prodaja pohištvo iz vseh naših pohištvenih tovarn, ima že vsa leta dobro organizirano tudi službo, s katero so kupcem omogočili, da pri njih kupljeno pohištvo tudi brezplačno montirajo. Murka letno proda izredno veliko pohištva, saj ponuja dobro izbiro najnovejših izdelkov vseh pomembnejših in znanih tovarn, redno pa kupcem predstavijo novosti tudi na sejmih, ki jih sami organizirajo na Bledu.

Med monterji, ki se oglašajo pri kupcih na domu, je tudi Cveto Vidic iz Lesc. Pri Murki je zaposlen že osemnajst let, dolgo časa je delal kot vodja skladišča, vsa leta pa je bil zaposlen v trgovinskih delovnih organizacijah. Zdaj že nekaj let montira pohištvo.

»Delo pravzaprav ni tako naporno, vendar je izredno veliko montaže. Sploh ni opaziti, da bi kupna moč prebivalstva kaj padla ali da bi na prodajo vplivali spremenjeni kreditni pogoji. Danes se morava s sodelavcem oglasiti kar pri štirih strankah in postaviti pohištvo.

Ljudje so različni, večinoma pa prijazni in marsikje zelo veseli, da za montažo pohištva ni treba posebej skrbeti in da je brezplačna. Postavljamo vse vrste pohištva razen kuhinj, ki so izredno zahtevne.

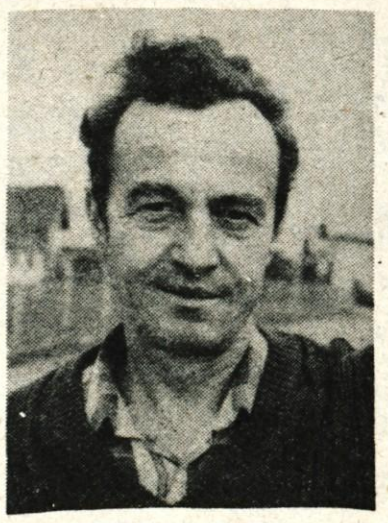

Cveto Vidic

Delo je nadvse natančno in zamudno. Brezplačno montiranje kuhinj nudi le Gorenje, ki pošilja svoje delavce na teren.

Delava pa po vsej Gorenjski in tudi izven nje: v Ljubljani, v Trbovljah, domala povsod, saj tudi kupci prihajajo v Murkin salon pohištva od vsepovsod. Ker je izbira zares velika, je tudi povpraševanje temu primerno. Zdi se le, da nas je še vedno premalo, saj je dela čez glavo.«

Cveto Vidic je zadovoljen pri Murki in pravi, da delovna organizacija zadovoljivo skrbi za reševanje problemov zaposlenih. Domala vsi, ki se pri Murki zaposlijo, potem tudi ostanejo, saj med delavci prevladujejo zdravi delovni odnosi. Veliko jih je, ki so pri delovni organizaciji že leta in leta in ki ne bi menjali. Delo je včasih res naporno in utrujajoče, še posebej, ker je terensko in obenem delo z različnimi ljudmi, zahtevami in okusi. Potrpeti je treba, včasih tudi stisniti zobe in ustreči vsem muhavostim, a dobro je, da večina vendarle ni takih, ki bi dlakocepili za vsako nepomembno prasko, za kako malenkostno napako.

D. Sedej

Hitrejši razvoj storitvene obr

Škofja Loka – Nosilci razvoja deficitarnih obrtnih dejavnosti morajo v najkrajšem času izdelati razvojne programe, so poudarili na torkovi seji izvršnega sveta. V razvojnem programu malega gospodarstva, ki je bil sprejet hkrati z družbenim srednjeročnim načrtom škofjeloške občine so namreč opredelili delovne organizacije, ki naj poskrbijo, da se bo z njihovo pomočjo začela hitreje razvijati deficitarna obrt.

Pod okriljem Obrtnika naj bi se razvijale obrti za zaključna dela v gradbeništvu, vzdrževalna dela na objektih, v stanovanjih in se storitve za gospodinjske stroje, rate, izposojevalnica strojev in ja za dela, ki bi jih občani opra sami. Inštalacije naj bi skrbel razvoj inštalacijske dejavnost novogradnjah in na področju v ževanja električnih vodov in ljave, vodovoda, prezračevanj kleparske dejavnosti. Bistra bi dosedanje dejavnosti – kemič stilnice in pralnice – poskrbel za razvoj frizerstva, popravlj čevljev in podobnih dejavnosti, za razvoj šiviljskih delavnic, tour – delovna organizacija stvo za razvoj gostinske deja kmečkega turizma in kampov, tour – Mehanične delavni razvoj avtoservisnih storitev, nik – Komunala za razvoj obr sodeluje v komunalnih deli Gradbeništvo za razvoj grad obrti.

Razvojni programi za posam dejavnosti bi morali biti nare konca marca in do sedaj sta pr izdelala le Bistra in Komunala.

L. S

Sodelovanje s Sovjeti

Te dni potekajo preizkusi prvih prototipov elektropnevmatskih kladiv, ki naj bi jih čez dobro leto začeli izdelovati Iskrina tovarna električnih orodij v Kranju in sovjetska tovarna električnih ročnih orodij v Daugavpilsu v Litvi. Gre za znanstvenotehnično sodelovanje med Erom in institutom za gradbene stroje v Vnismi iz Moskve. Pogodbo o sodelovanju so podpisali pred dvema letoma, njen namen pa je združiti napore za skupen razvoj in poznejšo proizvodnjo električnih pnevmatskih kladiv.

Iskra naj bi prevzela pogonski del naprave, torej električni motor s pripadajočimi deli, medtem ko je razvoj delovnega predležja prevzel moskovski inštitut Vnismi. Prve prototipe so že sestavili in jih začeli preizkušati.

ŠPORTNO DRUŠTVO KO KRICA

obvešča, da bo v nedelj 13. septembra 1981 zaprta c sta na relaciji Kokrica – Rupa – C. XXXI divizije v času od 9.00 d 13.00 zaradi kolesarske dirk

Športno društvo Kokrica

Nove razstave na Gorenjskih razstaviščih

Šinkovčeve fotografije v tržiškem paviljonu

Fotografska razstava Božidarja Šinkovca v paviljonu NOB pomeni avtorjev prvi samostojni stik s tem razstavnim prostorom. Gre za avtorja, ki se je pogumno lotil zračne notranjščine in ji dal s svojimi deli — preko štirideset fotografij — svoj lastni pečat.

Šinkovčeva razstava je kolekcija, izbrana po avtorjevem premisleku. Tu se že srečamo s fotografovo strogo zasnovano in oblikovno enotno zaključeno celoto, v kateri se vsak element, bodisi fotografija sama ali pa njene združbe, vklaplja vanjo. K taki izvedbi veliko pripomore tudi enovitost v pristopu k fotografiji.

Mnenja večine poznavalcev Šinkovčeve fotografije — avtor se je doslej predstavljal na razstaviščih samostojno ali skupinsko v številnih krajih — so si dokaj enotna. Vsi poudarjajo, da je njegova fotografija v prvi vrsti likovno sporočilo (npr. Marko Aljančič ob razstavi v Kranju). Fotografija je očiščena vse dokumentarnosti, javlja se le kot izsek neke prepoznavne strukture krajine, arhitekture ali drugih nosilcev človekove prisotnosti.

Fotografija Božidarja Šinkovca je v prvi vrsti odslikavanje izjemnih vzorcev, ki jih rišejo svetlobe in sence tam, kjer se soočajo že kar strogo pojmovane geometrijske oblike. Najdlje je v tem segel pri ciklu starih tržiških arhitektur, npr. Germovki, kjer je uspel v ozkem izseku ujeti krog, trikotnik, pravokotnik in kubus. Vse to požlahtnjuje še izredno občutljiva obdelava površin, npr. lesnih struktur s srežem ali pa surovega ometa. Tu je vsekakor prišlo do izraza Šinkovčevo nesporno obvladanje tehnične plati fotografiranja.

Avtor se pogosto loteva motivov tudi z nemalo duhovitosti. Za primer naj nam posluži raster kovinske strehe v Moskvi, ki ga fotograf razpenja pred gledalca odslikanega v kubistični kompoziciji.

V vsej razstavi ne najdemo človeške figure; že tam, kjer jo nakazuje, gre bolj za pojavnost nasploh in ne za portretno ali kako drugače dokumentarno predstavitev. S tem pa še ni rečeno, da njegova fotografija ne zajema človeka. Prisoten je v kolesnicah, skodlah, s smetnjakom ali kakorkoli že. Pojavlja pa se prejkoslej v kulturni krajini, čeprav včasih le kot namig (prim. Mateja Kos o razstavi v Kranju).

S pričujočo razstavo se je Šinkovčeva fotografija povsem poistovetila s težnjo po zaključeni, urejeni in zato pregledni ter razumljivi predstavitvi, predvsem pa želi premostiti razpoko, ki je še vedno prisotna v pojmovanju klasične likovnosti.

Janez Šter

Kolmanove plastike v Šivčevi hiši

Akademski kipar Stane Kolman se z razstavo v Šivčevi hiši prvikrat samostojno predstavlja javnosti. Kiparjev predmet upodabljanja je človeška figura. Če zasledujemo rast njegovih kiparskih stvaritev, od risb in skic do monumentalnih oblik, ugotavljamo, da mu moški oziroma ženski akt oziroma dvojni akt moškega in ženske predstavlja podobo življenjske energije, ki jo izraža v kar najbolj zgoščeni plastični formi. Premišljeno izbrana lega akta daje plastiki največjo možno napetost, ki jo še stopnjuje z odvzemanjem realističnih detajlov in s pretehtano likovno igro konkavnih in konveksnih ploskev na površini kipa in tako iz konkretnega akta ustvarja splošni akt kot simbol energije. V mavčni skici dvojnega akta se sila moškega in voljnost ženskega telesa zlivata v trikotniško kompozicijo, v kateri je žensko telo horizontala trikotnika: iz dvojnega akta nastaja tako ne le simbol ljubezni med moškim in žensko, temveč tudi simbol povezanosti med silo in mehkobo, ki skupaj oblikujeta življenje.

Od materialov se kipar poslužuje gline, mavca, voska in še posebej lesa, ki mu je zaenkrat najbližji. Pri oblikovanju daje prednost neposrednemu rezanju v les in klesanju v kamen.

Medtem ko avtor v mavčnih skicah snuje svobodo in so zato prav skice najbolj neposreden odraz njegovega ustvarjalnega hotenja, je v monumentalnih izvedbah pogosto odvisen od pogojev, ki mu jih nudi dani material. In vendar se tu ponovno izkaže kiparjeva kreativnost: razpoko v lesu, grčo, debelino lesa, njegovo barvo, vse vnaša Stane Kolman kot pomembno sestavino v popodobo kiparskega dela. Pogosto nastajajo od zamisli do končne izvedbe razlike, ki jemljejo plastiki nekaj njene prvotne zasnove, dajejo pa ji nov izraz, ki ga kipar ustvarja sproti, odkrivajoč značilnosti materiala.

Sam pravi: »Če delam v lesu, vdihujem lesu življenje, če snujem v glini, oživljam glino. Lastnosti materialov in njihovo poznavanje so za moje delo zelo pomembni ... Želim natančno opredeliti značaj predmeta ali telesa, ki ga modeliram. Če hočem to doseči, moram temeljito proučiti svoja izrazna sredstva, tista, ki jih že poznam, in tista, ki jih spoznavam pri delu. Likovni posegi, ki se jih poslužujem pri delu, morajo biti uravnoteženi, da se med seboj ne uničujejo. Medsebojni odnosi oblik niso povsem slučajni, niti ne izhajajo samo iz domišljije, so končni rezultat cele vrste raziskav, na podlagi katerih se pokažejo kot nujne prav te sestavine, da bi skupaj z drugimi elementi dosegel hoteni vtis. Likovni elementi se med seboj borijo in dopolnjujejo ... Odnosi med konkavnimi in konveksnimi oblikami so v mojih delih v stalni napetosti. To napetost simbolizirajo linije, ki tečejo po kipu ... Tudi rastri izražajo likovno napetost, vrenje pred eksplozijo, in prav po sledi likovne napetosti, likovne energije gre moja pot.« Besede dokazujejo resnost in poglobljenost dela mladega kiparja, lastnosti, ki je še posebej spoznavamo ob razstavljenih delih.

Maruša Avguštin

Partizanska grafika, risbe in akvareli

Že med vojno je bilo organiziranih [illegible] razstav partizanske likovne umetnosti, tako ob kongresu kulturnih delavcev v Semiču januarja 1944 pa v Dobindolu pri Uršnih selih v Čepovanu. Januarja 1945 je bila v Črnomlju organizirana velika razstava partizanske grafike in v istem kraju še aprila razstava risb, grafik in akvarelov, torej razstava z enakim naslovom, kakršno prireja [illegible] muzej dobra tri in pol desetletja po tem izjemnem kulturnem dogodku. Po osvoboditvi je bilo seveda veliko razstav partizanske likovne umetnosti in seveda tudi razstav na temo narodnoosvobodilnega boja in revolucije, ki so potrdile ugotovitev, da je bila partizanska umetnost [illegible] in še posebej likovna umetnost, nekaj izjemnega za takratno okupirano Evropo in da tudi v svetovnem merilu ni moč najti primerljivega dejanja, razen morda na Kitajskem. Prav ta izjemnost [illegible] vedno nova preverjanja. Razstave, v katerih je nastajala ta umetnost, so bile težke in marsikdo danes ne more razumeti, kako so partizanski umetniki, na primer v grafiki, dosegali takšno likovno kvaliteto in včasih naravnost presenetljivo tehnično dovršene odtise. Z [illegible]atnim prirejanjem tovrstnih razstav ponovno opozarjamo na človekovo prizadetost, ki je intimnim formatom partizanskih grafik, risb in akvarelov vdihnila občutje monumentalne človeške obsodbe strahot sovražnikovega nasilja in prepričanje o veličini in pomembnosti narodovega boja za osvoboditev. Ugotavljamo tudi, da ta umetnost še vedno ni dokončno ovrednotena kot enkraten sad nekega malega naroda, ki je imel vkljub skrajni ogroženosti moč in posluh za umetnost, kar je tudi v zgodovini nekaj posebnega, kajti ustvarjati s puško v roki ni bilo lahko. Za razstavo, ki je posvečena 40-letnici poljanske vstaje, nismo sicer dobili del vseh umetnikov partizanov, ampak izbor del šestnajstih avtorjev. Posebej moramo omeniti izbor del Ive Šubica, ki je bil udeleženec poljanske vstaje in dražgoške bitke, nato omenimo še dela rojaka Franceta Miheliča, ne smemo prezreti delo Janeza Vidica, ki je v tiskarni Trilof leta 1944 izdelal lesoreze za Prešernovo Zdravljico. O vseh ne moremo posebej spregovoriti, zato naštejmo razstavljalce: Alenka Gerlovič, Vito Globočnik, Vlado Jordan, Dore Klemenčič-Maj, Janez Lajevec, Lojze Lavrič, France Mihelič, Nikolaj Pirnat, Ivan Seljak-Čopič, France Slana, Ive Šubic, Janez Vidic, Drago Vidmar, Nande Vidmar.

Andrej Pavlovec

Pisateljica Berta Golob je v knjigi »Sovražim vas« zbrala prgišče pretresljivih črtic, s katerimi razkriva stisko mladih fantov in deklet, ki jih je življenje pahnilo pod streho vzgajališča v Predvoru.

Čiko

Čika si lahko jezil po mili volji. Kot da ni domski, kot da se ga nič ne tiče. »Jaz sem pa Tržičan,« se je tolkel po prsih in se smejal. Nekoč je zemljepiscu obljubil, da ga bo ubil, a tudi takrat ni mislil resno. Vem, da je bil zraven, kadar so se njegove gume nabrale žebljev, samo zraven je bil tudi takrat, ko je bilo treba pločevinasto hišico privzdigniti in ji montirati rezervno kolo.

»Oh, presneto, tovariš, ali so vam ga spet prebodli?«

»Čiko, stavim, da si ga ti. Dobil te bom in takrat bova orala.«

»Kje pa, tovariš, jaz sem Tržičan, horuk!«

Bil je edini učenec, ki je imel rad inšpektorje. Pred njimi je podesetil svoj ponos in enostavno vse znal. Drugače se je rad izvijal s kavalirstvom. Vprašajte Cilko, ker je pred č, da bi jaz do jutri še ponovil. Tako se je motal iz zanke, kadar v razredu ni bilo inšpektorja. Če pa bo nekje zadaj prežala temna očala, je kar naprej vpil: Čiko ve. Čiko ve. Tako je enkrat po inšpektorjevi zaslugi dobil petico. Prvič in zadnjič okroglo, debelo, nasmejano petico. Naslednjo uro pa spet ubogo dve.

»Veste kaj,« mi je rekel, »pojdite vi že kam drugam in naj pride tisti tovariš, ki mi je dal pet. Jaz vam sploh nisem všeč. Vedno mi daste samo dvojko.«

V matičnem listu je o Čiku pisalo vsemogoče. Vedno sem mu zavidala, da je Tržičan in da je neukrotljiv.

Rad imam, da me ljudje razumejo

Tržič — Drago Šorn je rojen Tržičan, po srcu pa predan svojim konjičkom, ki mu pomenijo smisel življenja. Po poklicu je elektromonter, še vedno športnik kljub šestim križem, planinec, včasih je igral violino, predvsem pa slikar. Slikarstvo mu pomeni izpolnitev življenja. Spremlja ga skozi življenje, pomeni mu sprostitev, užitek.

Svojih slikarskih začetkov se spominja še iz mladih let, iz meščanske šole, za kar se ima pravzaprav zahvaliti svojemu likovnemu pedagogu Nandetu Vidmarju, ki je s svojim sistematskim delom znal pritegniti, odkriti in navdušiti nove talente. Seznanil jih je z osnovami slikarstva, z grafiko, akvareli, oljnimi tehnikami. Po končani šoli ni bilo možnosti za slikanje, zato se je Šorn izučil za elektromonterja. Po vojni je spet začel slikati. Posebno aktiven pa je v zadnjih letih.

»Rad imam čiste linije, predvsem pa želim, da bi ljudje moje slikarstvo razumeli, da bi bilo blizu kmetu ali izobraženemu človeku. Rišem pokrajino, sem pa realist. Motive iščem v naravi, zunaj skiciram, doma pa obdelam do končnega izdelka. Izoblikoval sem si svoj sistem dela, navadno določim letni čas, dnevni čas, slikam pa akvarele, olja, posebno rad pa se ukvarjam z intarzijo. V naravi iščem motive, ki so bolj redki, narava me zelo prevzame,« je povedal Šorn.

V [illegible] je več slikarjev, vendar vsi poskusi, da bi se povezali v skupino, niso bili uspešni. Šorn se spominja Milana Batista, ki je pred leti dal pobudo za likovni krožek, vendar stvar ni zaživela. Kljub temu je pomembno, da so likovniki pripravili skupno amatersko razstavo, velikokrat so razstavljali v paviljonu NOB. Samostojno Šorn ni razstavljal, želi pa, da bi v bodoče uspel pripraviti lastno razstavo. Nima lastnega ateljeja, pravi pa, da ima zadnje čase težave z nabavo materiala, ker doma težko dobi kvalitetnega.

Drago Šorn je še vedno aktiven, sam pa celo pravi, da še vedno kljub pokoju nima dovolj časa za slikanje. Pravi, da je tudi slikanje stvar časa in navdiha ...

M. Fornazarič

Stara pota močnejša

Tržič — Pred dobrim mesecem dni je tajnik na novo prebujene zveze kulturnih organizacij občine Tržič poslal vsem občinskim družbenopolitičnim organizacijam sila zanimiv dopis. V njem namreč predlaga, da bi v občini sestavili skupen seznam vseh tradicionalnih in drugih pomembnih prireditev in proslav v obdobju 1981/82, na katerih je predviden tudi nastop kulturnih društev, članov zveze.

Običajno se namreč dogaja, da ta ali ona družbenopolitična organizacija ali skupščina občine, nosilka posamezne prireditve, zadnji hip išče izvajalce kulturnega programa, ki zato tudi ni vedno najbolj posrečen, primeren dogodku. Dogaja se tudi, da so si nekatera društva ustvarila pravcate »monopole«, medtem ko druga, ne toliko znana in glasna, pa vendar kvalitetna, ostajajo v senci, pozabljena. Po predlogu zveze kulturnih organizacij bi izvajalce izbirala sama, s čimer bi prihranila težavno delo prirediteljem, razen tega pa bi bili nastopi, dovolj zgodaj pripravljeni, bolj pestri in kvalitetni.

Ob tem velja omeniti še drugo slabost, značilno za dosedanjo prakso. Za nastope prireditelji proslav plačujejo neposredno izvajalcem, kulturnim društvom. Ta svoje sodelovanje zaračunavajo precej različno, včasih prav pretirano. Če pa bi družbenopolitične organizacije in skupščina občine Tržič denar, namenjen za kulturni del posamezne prireditve, nakazale zvezi kulturnih organizacij, bi postalo dogovarjanje z društvi o cenah nepotrebno.

Društva namreč ne bi bila posebej plačana za nastope, ampak bi po novem točkovnem sistemu dobila več pik in s tem višjo dotacijo za delo. Denar pa bi lahko namenili za nadaljevanje in vnašanje novih akcij zveze kulturnih organizacij, ki so zdaj v Tržiču, največ prav zaradi pomanjkanja denarja, izredno pičle.

Prva prireditev, ki bi bila lahko že zasnovana po novem, bo 3. oktobra v Ludbregu, ko se bodo ob drugem podpisu listine o pobratenju predstavili tudi tržiški kulturniki. Žal pa je izbira izvajalcev, o njihovi kvaliteti sicer ne gre dvomiti, ubrala že ustaljeno pot. O predlogu zveze kulturnih organizacij, ki so ga spočetka vsi na glas hvalili, pa se doslej še nihče ni izjasnil ...

H. Jelovčan

Andrej Šubic:

Ob sodobni igri Tavčarjevo izročilo

Tisti, ki so si v začetku meseca ogledali predstave v poljanskem kulturnem domu, ki so jih prizadevni krajani pripravili v okviru Tavčarjevih dni, pripravljeni so bili v počastitev 130-letnice rojstva velikega pripovednika in poljanskega rojaka, so se imeli priliko seznaniti tudi s predstavami, pripravljenimi pod režijsko roko domačega, mladega študenta medicine Andreja Šubica. Pri Večeru Tavčarjeve besede mu je pomagal poklicni kolega Ivan Hercog, medtem ko je Šarovčevo slivo, ki so jo gledalci posebno navdušeno pozdravili, pripravil po lastni zamisli kot monodramo, zaigrala pa jo je Anica Berčičeva.

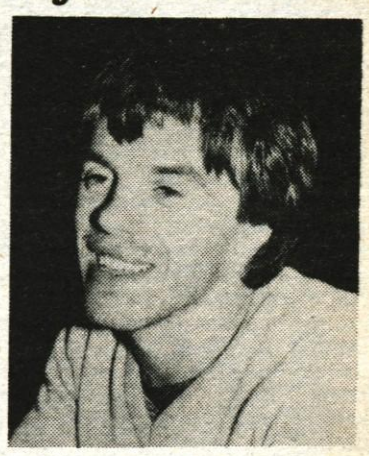

Nastop pred domačim občinstvom in njegovo priznanje sta prav gotovo največja pohvala za mladega režiserja in igralko, saj tako kritičnega občinstva, kot je doma, prav gotovo nikjer ne bi bilo. Domačini dobro poznajo literarno predlogo, se v ljudski pripovedi še vedno spominjajo »prave« Šarovčeve Mete in njene reve, poznajo Kucelj, kjer je zagrebla svoj zaklad, zato pozorno sledijo vsaki besedi in takoj zaznajo vsak sporsljaj. Ko zastor pade, ko se igralka poslovi, pade tu in tam kakšna pripomba, lepota dela pa bo ostala in Poljanci se bodo še dolgo spominjali Anice in Andreja, ki sta delo postavila na oder.

Hudo narobe bi bilo, če bi se spominjali le tega dela in odlomkov iz Cvetja v jeseni in Holekove Nežike, ki so jih pripravili domačini v okviru Tavčarjevih dni. Zato kaže podpreti mladega režiserja, ki je zagnan in pripravljen delati, ki mu ob študiju ne bi bilo prav nič težko ob večerih v kulturni dom in vaditi in vaditi. Možnosti so, pravi, čeprav slabe. Prizadevni delavci kulturnoumetniškega društva so ob pomoči krajevne skupnosti v zadnjih nekaj letih obnovili kulturni dom, primanjkuje pa razne opreme. Tako so si sedaj morali sposoditi celo reflektorje, kostume pa je prinesel kar vsak igralec od doma. Res, pravijo starejši igralci, so včasih igrali kar pod kozolci, toda danes je občinstvo razvajeno in zahteva kvaliteto. Zanjo pa je nekatere pogoje le treba imeti.

Vsak leto, meni, bi lahko predstavili kakšno sodobno delo, dovolj zahtevno, da bi z njim lahko pokazali igralske in režijske sposobnosti. Ob tem pa še Tavčarjeve pripovedi, saj kje, če ne v Poljanah, je mesto, ki bi ohranjalo lepoto njegove besede. Za začetek ima Andrej Šubic v načrtu predstavitev Šarovčeve slive pri Šarovcu v Hotovlji, v naravnem okolju.

L. Bogataj

Kulturni koledar

KRANJ — Drevi ob 18. uri bodo v Prešernovi hiši razstavo del **Milana Merharja** iz Domžal, v kletnem razstavišču pa razstavo fotografij **Jake Jeraše**. Ob 18.30 bodo v galeriji Mestne hiše odprli razstavo del **Alenke Kham-Pučman** iz Kranja. Ob 19. uri pa bodo v galeriji Mestne hiše odprli razstavo del **Franca Vozla** iz Kranja; v glasbenem delu večera bo nastopila flavtistka **Maja Gogala.**

Razstave si boste lahko ogledali vsak dan od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 10. do 12. ure, ob ponedeljkih so zaprte.

V Iskrini avli na Laborah je odprta razstava del **Ljuba Kozica** iz Kranja, člana društva likovnih samorastnikov pri ZKO Škofja Loka. Razstava sodi v okvir kulturnega sodelovanja med kolektivoma Iskre iz Kranja in LTH iz Škofje Loke, kjer je Kozic zaposlen.

RADOVLJICA — V Šivčevi hiši bodo drevi ob 18. uri odprli razstavo del akademskega kiparja **Staneta Kolmana** iz Begunj na Gorenjskem. To bo prva samostojna predstavitev mladega kiparja. Razstavo si boste lahko ogledali do 29. septembra, vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 17. ure.

ŠKOFJA LOKA — V galeriji na loškem gradu bodo drevi ob 18. uri odprli razstavo **Partizanska grafika, risbe in akvareli**. Ogledate si jo lahko do 5. oktobra, med tednom razen ponedeljka od 10. do 17. ure, ob sobotah in nedeljah pa od 9. do 17. ure.

Večer slovenskih podokenic — Drevi ob 19. uri bosta na Mestnem trgu Zveza kulturnih organizacij in občinska konferenca ZSMS Škofja Loka priredila tradicionalni večer slovenskih podokenic. Nastopili bodo: **oktet Cvetko Golar** in **oktet Jelovica** iz Škofje Loke, **Gorenjevaški oktet** iz Gorenje vasi in **folklorna skupina Tehnik** iz Škofje Loke. Spored bosta povezovala Alenka Bole-Vrabec in Marko Črtalič.

Kranj sprejema vedno več študentov

Streha nad študentovo glavo

Kranj resda ni tako veliko mesto kot Ljubljana, ki se vsako jesen poveča za dobršnje število prebivalcev. Vendar je tudi Kranj, čeprav v miniaturi, univerzitetno mesto, saj je tu mariborska Visoka šola za organizacijo dela z blizu 500 študenti. To je tudi problem, kam skozi deset študijskih mesecev s to veliko skupino, ko ni ne študentskega doma, ne organizirane oddaje sob za študente pri zasebnikih.

Lani je bilo na edino kranjsko visokošolsko delovno organizacijo vpisanih nekaj več kot 22 odstotkov študentov iz Kranja, približno toliko tudi iz ljubljanske regije, iz preostale Gorenjske pa kakih 16 odstotkov. Po sili razmer je bila torej VŠOD doslej — prejšnja leta ni bila struktura prav nič drugačna — žal omejena na obseg regijske šole, za 35 odstotkov študentov iz drugih slovenskih krajev pa so morali organizirati študij ob delu.

Večina študentov od drugod pa še vedno študira redno in prav ti so potencialni kandidati za študentske sobe, ki jih bodisi solidarno odstopa dijaški dom, bodisi jo oddajajo preko časopisnega oglasa. Dijaški dom je letos namenil kranjskim študentom celo nadstropje 60 ležišč. Žal bo sožitje dijakov in študentov motila različnost režimov; za dijake je predpisana hora legalis, obvezne so učne ure pod strokovnim nadzorom vzgojiteljev, dnevni red pa vključuje tudi vse tri obroke. Študentje zaradi predavanj niso vezani na prehrano v domu, tudi nekoliko svobodnejši so glede prihodov v sobe, študij pa je pri njih individualen in ne skupinski kot v dijaških učilnicah. Združiti oba režima bi bilo s pedagoškega gledišča nevzdržno, saj bi s tem dijaki kot študentje izgubili nekatere prednosti svojega načina življenja. Pod isto streho bo treba doseči kar najprimernejše sožitje obeh struktur mladih ljudi, da ne bodo ne eni ne drugi oškodovani.

Za ostale študente pa je navadno rešitev bivanje pri zasebnikih. Vendar je to običajno dvojna plat medalje. Zasebniki, ki oddajajo sobe, največkrat računajo na druge podnajemnike, študentov ne jemljejo radi, ker so »preveč hrupni, pozno prihajajo domov, radi kasnijo z najemnino«, skratka, za ustaljeno življenje niso preveč ustrezni sostanovalci. Tako dobijo sobe tisti študentje, ki imajo v Kranju znance, in tisti, ki imajo srečo, da pridejo k pravim ljudem. Tudi taki lastniki se namreč najdejo, ki vso hišo oddajajo študentom za smešno nizke cene, svojim podnajemnikom pa lepo nadomeščajo družinsko življenje.

Žal je mnogo več drugih skrajnosti. Stanodajalci se dobro zavedajo stiske študenta, ki bo moral pristati na vsakršne pogoje, da bo le imel svojih deset mesecev streho nad glavo. Borne sobe s pomanjkljivimi življenjskimi razmerami oddajajo tako rekoč za zlato, včasih pa je poleg visoke najemnine študentova obveznost še inštruiranje, če imajo stanodajalci šoloobvezne otroke, ki jim je pri kakem predmetu »zaškripalo«; študentkina pa vzdrževanje reda po vsem stanovanju. Razmerja med stanodajalci in študenti — podnajemniki pravno običajno sploh niso regulirana, saj bi sicer veljale nekatere norme tudi za lastnike teh sob. Devetdeset odstotkov tovrstnih odnosov namreč sploh ni urejenih s pogodbami, ki jih sicer sklepajo podnajemniki s svojimi stanodajalci. To dejstvo potrjuje tudi oddelek za podstanovalska razmerja pri občinskem komiteju za urbanizem, ki doslej še ni imel opravka s takimi pogodbami.

»V Kranju si upajo iskati sobe le najpogumnejši,« pravi predsednik osnovne organizacije ZSMS na VŠOD Andrej Šifrer, **»pičla ponudba dijaškega doma in odbijajoči režim že vnaprej jemljeta pogum. Kaj šele sobe pri zasebnikih! Kranj je po cenah teh sob sodeč eno dražjih mest, tako da mora študent že krepko seči v žep le za golo eksistenco. Sicer pa se študentski standard kar praviloma giblje po neki nenapisani hierarhiji, po kateri brucu pripada najslabša soba, v kasnejših študentskih letih pa si more že ustrojeni in izkušeni iskalec sobe poiskati kaj boljšega. S sedanjim stanjem torej rešitvijo pri zasebnikih in začasno solidarnostjo dijaškega doma, ne moremo biti zadovoljni. Zato je nujna izgradnja študentskega doma, ki ga VŠOD načrtuje že pet let in namerava zgraditi do konca leta 1982.«**

Čez dve leti bodo torej študentje v Kranju dobili svoj dolgo pričakovani študentski dom. Le-ta jim bo nudil 142 ležišč, ki bodo nekakšno zagotovilo tudi za večji vpis na visoko šolo iz bolj oddaljenih občin. Toda vprašanje »ad hoc« podstanovalskih odnosov z zasebniki bo pri tistih, ki bodo ostali v privatnih sobah, še vedno precej zaostreno. Tudi slednji, ne le dom, bi morali biti resen predmet razgovora študentov in za to pristojnih organov.

D. Žlebir

Irena Kotnik se letos prvikrat vpisuje na VŠOD, prihaja pa iz Gornje Radgone:

»Dobila sem ponudbo za bivanje v kranjskem dijaškem domu in sicer za kar ugodno oskrbnino 1.380 dinarjev. Vendar so mi zdaj, ko sem se prijavila, dvignili to vsoto na 3.120 dinarjev. To je verjetno cena, v katero so vključeni tudi vsi trije obroki. Sobo v Kranju pa je neizkušenemu novincu težko najti, kljub temu da ima v mestu znance, ki mu lahko pomagajo.«

Tudi **Sonja Nemec** je letos »brucka«, doma je iz Nove Gorice:

»Od 2.000 do 2.500 dinarjev so cene sob pri zasebnikih. Za študentski žep je to kar velik izdatek, če pri tem upoštevamo, da v sobah ne smeš kuhati, uporabljati električnih aparatov, kaj šele sprejemati obiskov. Če že plačaš tako visoko vsoto, bi bil lahko deležen vsaj kake manjše ugodnosti. Slišala sem, da bodo zdaj v Kranju gradili študentski dom. Ta odločitev je resnično pozitivna in upam, da bom izgradnjo tudi dočakala.«

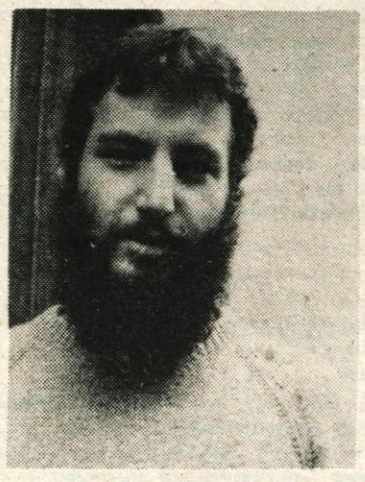

Darko Medvešček je prav tako Primorec, v Kranju pa že star maček, saj biva tu že peto leto:

V Kranju živim v zasebni sobi kar poceni in udobno. V njej sva dva in vsak plača zanjo 400 dinarjev, plačava pa še izdatke za elektriko. S stanovanjem sem zadovoljen, tudi pri iskanju nisem imel težav. Že v prvi hiši, v katero sem vstopil, sem dobil sobo in jo tudi obdržal kar pet let. Po pripovedovanju prijateljev pa vem tudi za prav nasprotne primere, zato se tudi meni zdi imenitna zamisel o gradnji študentskega doma.«

Tržič — *Idilični mir pogorja Kofc je kalil le redek avtomobil, ki se je s svojimi kubiki zagrizel proti Tegoščam ali Kofcam in pa žaga, ki je neumorno pela nekje v Dovžanki. Brata Marko in Pero Kovačevič, delavca Gozdnega gospodarstva Kranj — enote Tržič, že nekaj dni pridno čistita gozd v Dovžanki, ki se je gosto zarasel. Les, ki bo pod njunima žagama, bo namenjen prodaji in morda bo malce omilil tudi energetsko krizo v naših domovih. — Foto: D. Dolenc*

Gozdarji kreditirajo zasebno kmetijstvo

Dober kmet je tudi dober gozdar

V zadnjem desetletju smo na podeželju priča vidni preobrazbi kmetij od preživljanja v donosnejše in družbeno koristnejše kmetije za tržno pridelovanje. Nemajhno vlogo pri preusmerjanju kmečkih gospodarstev in opremljanju le-teh s kmetijsko mehanizacijo so odigrale hranilno kreditne službe pri gozdnih gospodarstvih, ki so se celo pred kmetijskimi zadrugami odločile za kreditiranje zasebnega kmetijstva. Prenekateri hlev na Gorenjskem je bil zgrajen ali preurejen ter marsikateri traktor ali priključek kupljen s posojilom srednjeročnega ali dolgoročnega značaja in z ugodnimi (regresiranimi) obrestnimi merami. Pobuda je bila kmetova in še zdaleč ne neumna. Zakaj kmet ne bi denarja od prodanega lesa pustil v hranilno kreditni službi, za to dobival običajne 7,5-odstotne bančne obresti, medtem pa bi ga koristno uporabljali po določenih pravilih poslovanja kmetje za gradnjo hlevov, nakup strojev in plemenske živine, gozdarji pa za graditev gozdnih poti, za pogozdovanje, za izboljšanje gozdnih površin, premostitvene kredite ipd.

Vlaganje v odročna in obmejna področja

Hranilno kreditna služba pri Gozdnem gospodarstvu Kranj je bila ustanovljena pred dobrimi desetimi leti za področje občin Kranj, Škofja Loka in Tržič. Razlogov za to je bilo več. Z denarjem, katerega le del naj bi predstavljale hranilne vloge kmetov — kooperantov in delavcev, je mogoče zapolniti vrzeli, ki nastajajo zaradi pomanjkanja obratnih sredstev. Kmetje pa so v hranilno kreditni službi videli možnost, da 60 odstotkov vsega denarja usmerijo v kreditiranje zasebnega kmetijstva, predvsem na odročnih in obmejnih področjih, v katera kmetijske zadruge zaradi gospodarsko bolj zanimivih območij niso veliko vlagale. V desetletju se je delovanje službe močno uveljavilo, kar kažejo tudi številke: zadnji dan leta 1971 so imeli delavci in kmetje Gozdnega gospodarstva Kranj 772 knjižic s hranilnimi vlogami za 1,3 milijona dinarjev, lani ob istem času pa že kar 2.642 z vlogami blizu 36 milijonov dinarjev.

Kreditiranje gradnje hlevov in drugih gospodarskih objektov, nakupa kmetijskih strojev in plemenske živine je za kmete zanimivo predvsem zaradi nizke (regresirane) obrestne mere. Za gradnjo in preurejanje gospodarskih objektov v odročnih in obmejnih predelih dobijo prosilci kredit s 3-odstotno obrestno mero in z 12-letnim odplačilnim rokom, v nižinskih predelih morajo kredit vrniti v osmih letih. Razlika obstaja tudi pri kreditih za stroje: doba vračanja posojila je enaka za vse kmete — pet let, medtem ko je obrestna mera pri nižincih še enkrat višja (6-odstotna). Za nakup plemenske živine odobrava kreditni odbor posojila s 3-odstotnimi obrestnimi merami za dobo petih let. Razliko do normalnih bančnih obresti nadomestijo hranilno kreditnim službam občine oziroma samoupr[illegible] sklad za izvajanje intervencij v [illegible]tijstvu in porabi hrane. Ta na[illegible] stila nakažejo službam iz pos[illegible]nih občin šele ob koncu leta za [illegible]če leto, zato le-teh ob vmesnih [illegible]čunih navidezno poslujejo z i[illegible] Gozdarska hranilno kreditna [illegible]ba, kot se imenuje po samoup[illegible] reorganizaciji ob koncu prej[illegible] leta, rešuje denarne zagate k[illegible] tudi na druge načine; recimo s [illegible]vanjem lesa vnaprej, tako da [illegible] kmet že pred oddajo do[illegible] odstotkov predvidene vrednos[illegible] kazanega lesa.

Letos 126 posojil kmetom

Samostojna denarna organi[illegible] — hranilno kreditna služba, k[illegible] ustanoviteljica je temeljna or[illegible]zacija kooperantov Gozdnega g[illegible]darstva Bled, deluje na po[illegible] radovljiške in jeseniške o[illegible] Glavni vir vlog je izkupiček od [illegible] saj kar 85 odstotkov vseh k[illegible] nakazujejo denar za les na hr[illegible] knjižico. Z njo lahko dvigajo [illegible] na vseh poštah, v poslov[illegible] Ljubljanske banke ter pri b[illegible] hranilno kreditne službe. Po[illegible] lahko dobi vsak član temeljne [illegible]nizacije kooperantov Bled, ve[illegible] mora imeti sklenjeno tudi ko[illegible]cijsko pogodbo o oddaji mle[illegible] prodaji živine s KŽK ali kmet[illegible] zadrugo na Bledu, v Bohinj[illegible] Srednji vasi. Letno sklenejo [illegible] Bledu od 100 do 120 pogodb o [illegible]ditiranju, letos so jih celo nek[illegible] več — 126. Predračunska vre[illegible] teh posojil znaša 15 milij[illegible] dinarjev: šest milijonov za hlev[illegible] ostale gospodarske objekte, [illegible] milijonov dinarjev za kmet[illegible] stroje. Šestino naj bi dobile s[illegible] skupnosti v Mojstrani, Smo[illegible] Studenčicah, v Hrašah in Za[illegible]nici. Letos so kmetje zaprosili [illegible] za kreditiranje objektov kmeč[illegible] turizma s predračunsko vrednos[illegible] 2,5 milijona dinarjev. Ali bo[illegible] hranilno kreditni službi to deja[illegible] res podprli s posojili, je odvisno [illegible] od banke, ki zagotovi največji d[illegible] denarja za kreditiranje (45 od[illegible]kov). Petino predstavljajo hra[illegible] vloge kmetov in dva odstotka s[illegible]stva kmetijsko živilske raz[illegible] skupnosti. Od 30 do 40 odsto[illegible] predračunske vrednosti kredita [illegible]visno od tega, ali gre za odročn[illegible] obmejno področje ali za kmete v [illegible]žinskih predelih) morajo zago[illegible] prosilci sami bodisi z materialo[illegible] ovrednotenim lastnim delom, bo[illegible] z gotovino, če gre za posojilo [illegible] stroje.

— — —

Marsikdo se bo vprašal, zakaj [illegible] gozdarji tako prizadevajo za ra[illegible] kmetijstva, zakaj mu tako vel[illegible] dušno pomagajo tudi z denar[illegible] »injekcijami« v obliki posojil. [illegible] prosto zato, ker le kmet z ustr[illegible] usmerjenim gospodarstvom ter s [illegible]merno kmetijsko mehanizacijo [illegible]ko dobro gospodari tudi v go[illegible] Dober kmet je tudi dober go[illegible]

C. Zaplotn[illegible]

»Narišimo očka!«

Novo šolsko leto je tu, z zvezki, knjigami, torbicami, risalnimi listi in barvicami. Z novim šolskim letom so nove skrbi, dobre in slabe šolske ocene, veliko veselja in šolskih radosti in žal tudi nekaj pelina.

Zdi se, da sestavljavce šolskega programa — usmerjenega ali neusmerjenega — že nekaj let prav nič ne ganejo statistike, ki neusmiljeno trdijo, da je žal tudi v naši družbi vedno več otrok ločenih staršev. Ti otroci pač obiskujejo osnovne šole in običajno živijo pri materah, čeprav tudi »kramerski« očetje niso več nobena redkost. Ti otroci so večkrat kot ne pretresljivo razpeti med življenjem pri materah in redkimi nedeljskimi srečanji z očeti, nič manj hudo ali še hujše pa je z otroki nezakonskih mater. Le-ti svoje prave očete poznajo ali ne, nemalokrat pa se s pravo otroško ljubeznijo navežejo na zakonske ali nezakonske očime. Družba se spreminja, življenje piše zalostne in prežalostne zgodbe in usode, ki naj tako ali drugače trpinčijo odrasle. V nobenem primeru in za nobeno ceno pa ne otrok!

Če je že doma nekako vse lepo in prav in so otroci samohranilk preživeli lepa predšolska leta s komaj zaznavno senčico v otroški duši, ker vendarle nimajo obeh roditeljev, jih v šoli naš sistem nekajkrat postavi na trdna in realna tla. V mislih imam nekaj šolskih učbenikov, brošuric ali vprašalnih pol, ki priromajo na šolarčkovo klop v prvih razredih osnovne šole. Ta vprašanja jasno in nedvoumno dokazujejo, da sestavljavci niso niti pomislili, da morda otrok živi v nepopolni družini in da enega izmed roditeljev morda sploh ne pozna. Šolarji rišejo svoj dom, svoje domače živali, svojo tovarišico, svojo mamico, pri očetih pa se ponavadi zatakne. Tedaj se glavica globoko skloni, mamo hudo zaboli — oba čutita, da je nekaj narobe, da nekaj ni tako, kot družba zahteva, terja in spoštuje.

Prav tako je s tistimi vprašalnimi polami iz šol, ki so za kaj več kakšen nujen birokratski socialni seznam. V tem se spet nedvoumno poizveduje, če ima otrok svojo sobico, kakšna je in če spi v svoji postelji. Šolar vprašalnike vidi, če ne že izpolnjuje sam, in presneto je hudo, če mora napisati, da spi pri mamici. Sramota pred sošolci, manjvreden pred tovarišico! Pri nas doma smo se v hudih dilemah ob tem velevažnem vprašanju, ki bi bilo kvečjemu tema za pogovor na štiri oči med mano in socialno delavko na šoli, enostavno zlagali. In tako poučili otroka, da se je včasih dovoljeno brez škode tudi lagati!

Če so že šolski učbeniki taki, če otroška glasila pozabljajo na statistike, naj se vsaj vzgojitelji spretno ognejo takih in podobnih vprašanj, ki — verjemite! — hudo zabolijo otroško dušo. Tovarišice v razredih prav dobro poznajo domače razmere otrok, zato bi bilo nadvse dobrodošlo, da pri teh vprašanjih ravnajo silno tenkočutno ali pa jih brez posebne škode enostavno črtajo. Če otroku, ki očeta nima ali ne pozna, ne bo treba narisati očkovega obraza, ne bo nastala nobena vrzel v otroški likovni vnemi in tudi brez očetove podobe se bo lahko razvil v odličnega likovnika . . .

D. Sedej

V Vasenem bodo spet vrtali

Z nadaljnjimi raziskavami termalnega vrelca v Vasenem v Tuhinjski dolini bodo skušali zagotoviti večjo temperaturo in pretok vode – Utemeljili naj bi možnosti za razvoj turistično rekreativne oziroma zdraviliške dejavnosti

Kamnik – Že leta 1853 so tedanje ljubljanske Novice pisale o Vasenem: »Na Potoci, poleg ceste, katera na Štajersko pelje, pol ure hoda od Kamnika, na lepem travniku (ljudje ga imenujejo toplica) je gorak studenec močnega vira, kjer bi se dale toplice narediti.« Misel, da bi termalni vrelec v Vasenem v Tuhinjski dolini uporabili za razvoj zdraviliškega turizma, je torej stara že več kot sto let. Toda prve raziskave vode so bile opravljene natančno sto let po vesti v Novicah. Leta 1953 je geološki zavod iz Ljubljane skušal ugotoviti možnosti zajetja vode. Ročno izvrtane vrtine so segle le 13 metrov globoko in namerili so, da ima voda 33 stopinj Celzija. Toda ostal je dvom, da je večjo temperaturo vode povzročalo tudi trenje na konici dleta.

Geološki zavod je opravil temeljitejše raziskave leta 1972 in 1973, financirala sta jih Viator in skupščina občine Kamnik. Vrtanja so segla 171 metrov globoko in pokazala, da se voda nahaja tudi v nižjih zemeljskih plasteh. Ugotovili so, da ima voda od 27 do 28 stopinj Celzija in da je iz vrtin moč črpati 15 litrov vode na sekundo. Istočasno so kemiki raziskali tudi kemično sestavo in radioaktivnost vode in dobili podatek, da je zmerno mineraliziran termalna vrelec primeren za medicinsko rehabilitacijo.

Zadnje čase v kamniški občini spet vse bolj razmišljajo o razvoju turizma in pomembno mesto v razvojnih načrtih ima tudi Vaseno, saj bi lahko spodbudilo razmah turizma na širšem kamniškem področju. Dosedanje raziskave pa možnosti uporabe termalnega vrelca v Vasenem ne utemeljujejo dovolj, zato so se odločili za nadaljnje raziskave. Pobuda je prišla tudi iz krajevne skupnosti Srednja vas. Krajani želijo vedeti, ali lahko gradijo na območju Vasenega.

Kamniška raziskovalna skupnost je zato v letošnji program dela uvrstila poleg raziskave onesnaževanja okolja v kamniški občini kot najpomembnejšo nalogo raziskavo mineralne vode v Vasenem. Celotna vrednost predvidenih raziskav znaša 15 milijonov dinarjev. Polovico denarja naj bi prispevala republiška raziskovalna skupnost, drugo polovico bodo zbrali v kamniški občini. Kamniška raziskovalna skupnost ima v ta namen letos rezerviranih nekaj več kot 600.000 dinarjev, ostali denar se bo natekel do konca leta. Tako bodo z raziskavami začeli prihodnje leto in nadaljevali leta 1983. Kamniški izvršni svet je o programu raziskovalne skupnosti že razpravljal in sprejel sklep, da bodo v okviru občine zagotovili polovico potrebnih sredstev.

Prihodnje leto bodo torej v Vasenem spet vrtali. Delo bo prevzel geološki zavod iz Ljubljane. Vrtali bodo 300 do 400 metrov globoko in skušali zagotoviti pretok 30 litrov vode na sekundo, kar bi zadoščalo za menjanje vode v bazenu. Pregledali bodo tudi fizikalno-kemične lastnosti vode iz večjih globin, kar bo dalo dokončni odgovor o njeni zdravilni vrednosti. Podatki torej, ki bodo povedali, ali termalni vrelec v Vasenem daje možnosti za zdraviliško ali turistično rekreacijsko dejavnost in medicinsko rehabilitacijo. Zanesljivi podatki so pač za razmišljanje o razvoju Vasenega neobhodno potrebni.

M. Volčjak

Srečanje orgličarjev

V pretekli številki Glasa smo podrobno zapisali o izletu v Tamar, danes pa še o srečanju orgličarjev. Orglice, na to prijetno glasbilce tudi danes še znajo igrati v marsikaterem domu, ob njenih zvokih preživljajo prav prijetne večere.

Upamo, da bo tako tudi na našem izletu in na srečanju orgličarjev. Da za izlet sprejemajo prijave Alpetourove poslovalnice že veste, igralce orglic pa vabimo, da se informativno prijavite na CP Glas, telefon 21-835 neglede, ali boste šli na izlet ali ne. Tako mi bomo lahko bolje pripravili na popoldanski program. Pravijo, da orglice posebno lepo zvene v zboru, zato pridite. Če imate doma orglice s častitljivo starostjo, jih le prinesite s seboj.

Odhod avtobusa na izlet bo v soboto, 19. septembra ob 7. uri, srečanje orgličarjev s kulturno zabavnim programom pa ob 15. uri pri Starem Mayerju v Kranju.

P. L.

Praznik KS Center

Kranj – S slavnostno sejo so se včeraj zvečer v Delavskem domu zaključile letošnje prireditve ob krajevnem prazniku KS Kranj – Center. Na slovesnosti v Delavskem domu so zaslužnim krajanom podelili bronasta priznanja krajevne konference SZDL. V kulturnem programu je nastopil tamburaški orkester Bisernica in člani gimnazijskega krožka kranjske gimnazije. Obenem pa so podelili tudi diplome za dosežene športne dosežke v tekmovanjih, ki so se vrstila že ves teden.

V krajevni skupnosti Center so namreč v počastitev letošnjega krajevnega praznika 10. septembra pripravili celotedenski program prireditev, predvsem športnih, v katere so vključili tako odrasle kot tudi otroke. Tekmovanja v kegljanju, košarki in vlečenju vrvi so bila že prejšnjo soboto, najmlajši pa so se pomerili v spretnostni vožnji na kolesih. Organizirali so tudi skupinski izlet v Nemilje k spomeniku Vide Šinkovec-Janine. Med kulturnimi prireditvama velja omeniti lutkovno predstavo za otroke ter risanke, v kinu Center pa je bila tudi brezplačna filmska predstava domačega filma Vrnitev. V sredo popoldne je bil v renesančni dvorani Mestne hiše razgovor s pisateljema Ivom Janom in Stanetom Šinkovcem ob izidu njunih knjig. Popoldne je bil na Trgu revolucije koncert pihalnega orkestra Kranj, zvečer pa ples za staro in mlado.

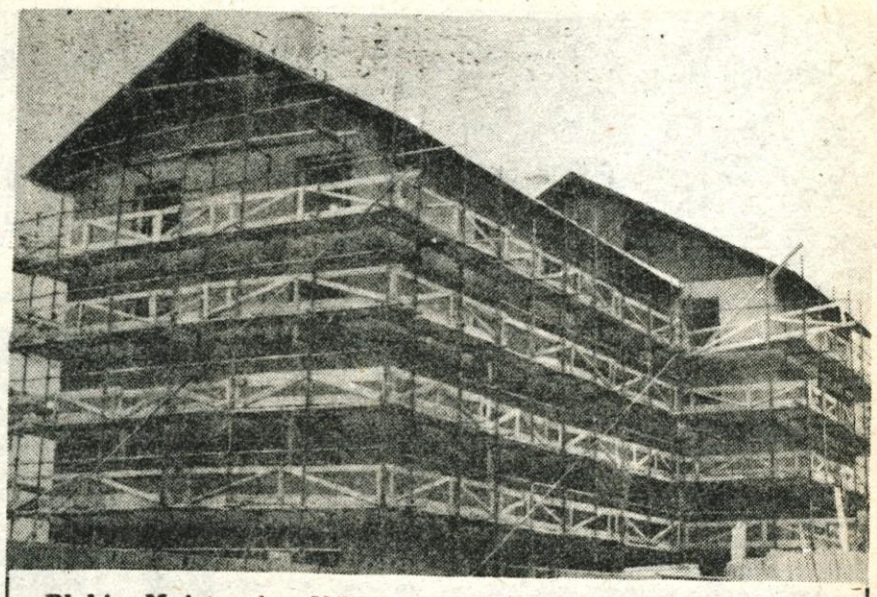

Bloki v Mojstrani – *Veliko je bilo hude krvi zaradi pozidave zemljišča, preden so zrasli stanovanjski bloki v Mojstrani. Zdaj so skoraj nared in prvi stanovalci se bodo kmalu vselili. Stavbe niso previsoke in se bodo zadovoljivo vključile v sedanje mojstranško naselje ob parku. – Foto: D. Sedej*

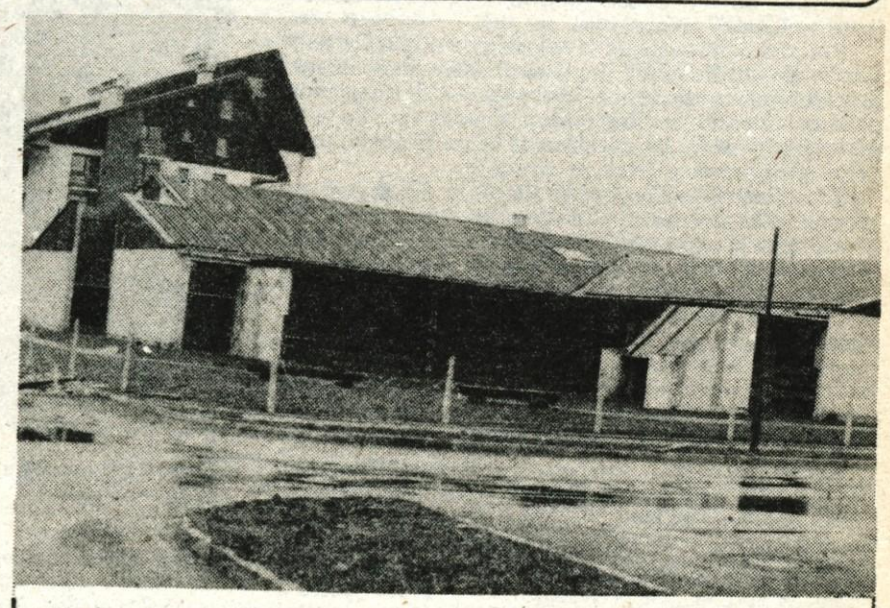

Nov vrtec na Duplici – *Koncem meseca bodo na Duplici pri Kamniku odprli nov vrtec za 170 otrok. Zgradili so ga ob osnovni šoli, sredi novega stanovanjskega naselja, v katerem živi mnogo mladih družin. Največ potreb je zato po varstvu najmlajših in v novem vrtcu bodo kar štirje oddelki jasli: dva za otroke do dveh let in dva za otroke med drugim in tretjim letom starosti. Vrtec bo imel le mlečno kuhinjo, hrano bodo vozili iz komendskega. V kamniški občini je danes v organizirano varstvo zajetih 670 predšolskih otrok oziroma 22 odstotkov, z novim vrtcem na Duplici se bo odstotek povzpel na 29. Vse želje staršev po varstvu bodo tako uresničene, saj bodo z obnovo prostora v stari šoli tudi v Stranjah odprli oddelek otroškega vrtca. M. V.*

MI PA NISMO SE UKLONILI

Organizirano delo OF je dvignilo Poljance

Sredi decembra 1941 je prišel Cankarjev bataljon iz Rovta v Selški dolini, kjer je potolkel nemško policijsko patrolo v Poljanski dolino, kjer se mu je poleg nekaterih drugih manjših enot pridružila tudi poljanska četa, ki je bila ustanovljena 6. decembra 1941 pri Muhovem Maksu v Hotovlji. Komandir te čete je bil Rudi Robnik iz Žabje vasi, komisar pa Maks Krmelj-Matija iz Hotovlje, ki je bil hkrati tudi sekretar rajona Škofja Loka.

Cankarjev bataljon je bil po sklepu gorenjskega političnega in vojaškega vodstva prišel iz Selške v Poljansko dolino, ker je bilo na ustvarjenih največ možnosti za splošno oboroženo vstajo zaradi široko razmahnjene mreže odborov OF in dokaj ugodnega razpoloženja in pripravljenosti prebivalstva za vstajo, posebej še na območju tedanjih občin Poljane in Javorje. Verjetno pa je temu sklepu pomagalo tudi dejstvo, da bi se s splošno vstajo in izgonom okupatorja iz Poljanske doline ustvarila prek Dolomitov boljša povezava Gorenjske z Ljubljano ter Poljanske, Selške doline in Jelovice z delavskimi in industrijskimi središči na Gorenjskem, zlasti s Kranjem in Jesenicami.

V noči na 22. december so iz bataljona šle vaseh patrole, ki so jih vodili domači aktivisti in organizatorji vstaje. Pozivale so, da je napočil čas za splošno vstajo in naj se vsi orožje sposobni možje in fantje vključijo v partizanske vrste. Pozivu se je odzvalo tisti teden in nekaj naslednjih dni kar 274 mož in fantov, 51 pa jih je odšlo v partizane že prej, tako da je odšlo v partizane ob decembrski vstaji kar 325 Poljancev, od tega 260 samo iz območja tedanjih občin Javorje in Poljane, iz sedanje škofjeloške občine pa 365 mož in iz Škofje Loke in okolice 22, iz Selške doline pa 18.

325 prostovoljcev, ki so se odzvali pozivu za vstop v partizane, je bilo doma v 48 vaseh. Največ jih je odšlo v partizane iz Hotovlje, in sicer kar 35, v Javorjah je odšlo v partizane 24 prostovoljcev. Velik odziv je bil tudi v nekaterih drugih vaseh in sicer v Bukovem vrhu, Dolnicah, Podobenem, Malenskem vrhu, Dolenjem in Gorenjem brdu. Res se je sicer po nekaj dneh precej prostovoljcev iz Poljan, Javorij in Oselice vrnilo domov, vendar je v dražgoški bitki sodelovalo kar 129 udeležencev decembrske vstaje, od tega 97 iz območja Poljanske doline, 19 iz Škofje Loke in okolice in 13 iz Selške doline. Skupno pa je v dražgoški bitki sodelovalo 220 borcev Cankarjevega bataljona.

VZEL SEM NAHRBTNIK IN ŠEL

»Malo pred božičem je bilo, spominjam se, da sem pri sosedu klal prašiča,« pripoveduje

Anton Peternelj-Boštic iz Javorij, »ko je prišla partizanska patrola s pozivom, naj grem v partizane. Bil sem že pripravljen, le nahrbtnik sem vzel in toplo obleko in sem šel. Že prej, od začetka poletja, sem bil namreč organiziran in sodeloval v odboru OF. Sestanke smo imeli v Delnicah in smo se že nekaj mesecev resno pripravljali na vstajo. Čeprav je doma jokalo že osem otrok in sem pravkar prevzel kmetijo, sem menil, da je v boj treba. Res smo se v začetku malo preveč zagnali, ker v nekaj tednih, tako smo bili prepričani, bomo pregnali Nemce iz Poljanske doline in spet svobodno zaživeli. Vstaja je bila po mojem mnenju izredno pomembna za ves nadaljnji razvoj partizanstva v naših krajih.

Najprej smo skupaj s partizansko patrolo in drugimi prostovoljci odšli do Volče, potem čez Brda v Srednjo vas in do Brdarja v Vinharje, kjer smo prespali. Naslednji dan smo šli do Skobla v Bukovem vrhu, potem pa smo se utaborili pri Koširju v Valtrskem vrhu, kjer smo 27. decembra doživeli ognjeni krst in imeli tudi prve žrtve.«

ORGANIZIRALE SMO SE PO TROJKAH

»S Tonetom Nartnikom-Črnivcem, članom okrožnega komiteja KPS Kranj sem se nekoč, kmalu v začetku vojne pogovarjala, pa je dejal, da bi lahko postala članica KP. Ker pa sem bila ravno noseča, leto prej sem se v Hotovljo primožila iz Javorij,« se spominja dogodkov jeseni in pozimi 1941 **Katarina Kalan-Milena iz Hotovlje**, »sem postala le kandidatka, v KP pa so me sprejeli šele leta 1943, ko sem spet lahko opravljala naloge, ki so mi jih zaupali. Bila pa sem prav na vseh sestankih, poleti in jeseni 1941, v naši kuhinji so bili in na njih sta Nartnik in Kebe vedno ocenila položaj in dala navodila za pripravo odpora proti Nemcem. Tudi na straži sem stala, ko je v naši kleti neki partizan, Ostrostrelec so mu pravili, popravljal orožje. 4. decembra pa je bila prav tako v naši kuhinji ustanovljena poljanska četa.

Meni so zaupali delo z ženami. Tri trojke sem organizirala na našem terenu. Spominjam se, da so bile v eni trojki skupaj najbolj verne iz naše vasi. Ko sem jih povprašala, če bi bile pripravljene delati v AFŽ oziroma Osvobodilni fronti, je Krmelova mama rekla, da najbrž že mora biti bog z nami, ko nas ne morejo odkriti. Bile so zelo zanesljive in so veliko naredile. Tudi drugi trojki sta bili uspešni in ljudje so imeli zaupanje. Vse pa smo bile med sabo dogovorjene, kako se bomo zagovarjale, če bi Nemci kaj odkrili.«

Tako se je zgodilo, da je ena od aktivistk, ki je imela moža v partizanih, pričakovala naraščaj. Vsako, ki je rodila otroka, katerega oče je bil partizan, pa so Nemci izselili. Zato so se žene dogovorile, da bo ena od njih prepričala moža, da prevzame očetovstvo. Tako se je tudi zgodilo. Nič niso pomagala zasliševanja, mamica in tudi »zapisani« oče in njegova žena sta trdila enako in mama in otrok sta lahko ostala doma.

»Za menoj je AFŽ prevzela Slavka Jeraša, ki je bila tudi v gospodarski komisiji in mladina je imela pri njej sestanke. Zelo delavna je bila.«

42 NAS JE ŠLO

»Prve organizacijske napotke sta nam avgusta 1941 dala Maks Krmelj in Tine Rihtaršič iz Poljan,« pripoveduje o dogodkih

leta 1941 **Tone Peternelj-Klemen iz Koprivnika pri Sovodnju**. »Postal sem zaupnik OF. in jeseni sem začel organizirati prve sestanke v našem rajonu, pa tudi manjše akcije smo že pripravljali. Podirali smo telefonske drogove in podobno. Pavle in Janez Gantar sta bila najboljša sodelavca. Decembra smo trije že odšli v partizane. Vezo smo dobili prek Antona Oblaka iz Gorenje vasi in 17. decembra smo se v Bukovem vrhu srečali v s cankarjevci. Tam smo bili nekaj dni, potem pa šli nazaj pozivat k oboroženi vstaji. 23. decembra se nas je zbralo kar 42. Šli smo v dveh skupinah. Prvo je vodil Boštjan Jezeršek in je štela 9 prostovoljcev. Ti so srečno prišli v Bukov vrh, našo skupino pa so Nemci prestregli nad Gorenjo vasjo in smo se morali vrniti na Brda.

Po decembrski hajki so svetovali tistim, ki še nismo bili kompromitirani, naj se začasno vrnemo domov. Prva skupina, ki je odšla pod vodstvom Boštjana Jezerška, pa je sodelovala v dražgoški bitki. Doma sem se takoj vključil v delo na terenu in bil leta 1942 pet mesecev v Begunjah, potem pozimi 1943 še enkrat, ko pa so v začetku junija istega leta prišli še enkrat pome, jih nisem več čakal doma. Odšel sem v partizane in dočakal svobodo kot v. d. rajonskega komiteja za Selca-Poljane-Žiri v Železnikih.«

Tekst in slike:
L. Bogataj

ANDREJ ŠTREMFELJ

LHOTSE 8

Vsakič, ko gremo na enko, je treba na novo gaziti. Že ob pol enajstih smo se lotili kopanja votline. Prejšno noč so v njej lahko prespali trije. Mi smo kapaciteto povečali na štiri. Kopali smo do noči. Trd led nam je dal kar dovolj dela. Z Mkom sva tako hitro kopala, da sta Viki in Stipe komaj sproti odmetavala.

Pozno popoldne se je v bazo vračala skupina z dvojke. Ves dan so razbijali po trdem ledu, da so v ribiško mrežo ujeli toliko ledu, da je nastala ozka polica, komaj dovolj velika za šotor. Šotora niso postavili, ker jim je zmanjkalo časa.

Zvečer je Mk zbolel. Oblečen v puhasto obleko in zavit v debelo spalno vrečo se je tresel zaradi mraza. Ponoči je zakuhal. Bil je vroč kot peč. Z Iztokom sva ga dražila, da samo zaradi njega kaplja od stropa v votlini. Zjutraj nama ga je le s težavo uspelo prepričati, da je odšel v dolino. Ostali štirje smo s težkimi nahrbtniki odšli proti dvojki.

Pot preko daljnogleda je zelo hitro minila. Teren je zelo razgiban. Navpični in previsni odstavki se menjajo z drznimi in zračnimi prečkami. Za daljnogledom pride na vrsto 700 m dolg snežen in leden raz. To je bil najbolj osovražen del poti Vsakič se mi je zdelo, da je daljši od večnosti.

Še najhitreje mi je pot minila prvič. Z Vikijem sva zgodaj odšla iz enke. Čez daljnogled sva hitro prišla. Sonce naju je ujelo šele v prečkah na raz. Dolge sence so padale na sveže pobeljeno pobočje raza. Nosila sva vsak en kolut vrvi in kline. Na dvojki ni bilo še nobenega šotora. Samo ozka polica je čakala Stipeta. Njegova naloga je bila, da postavi šotor. Viki, Iztok in jaz smo po krajšem počitku odšli naprej. Naš namen je bil, napeti čim več vrvi. Od dvojke so bile najprej dolge prečke v desno. Pobočje je bilo iz zelo trdega vodnega ledu pomešanega s kamenjem.

Na koncu fiksnih vrvi sva se z Vikijem navezala. On je začel prvi. Po tridesetih metrih strmega in čudno nagubanega ledu je prišla prečka v levo. Zaradi prevelikega trenja je na koncu prečke pritrdil vrv. Sledil sem mu s pomočjo prižeme. Še dvakrat je Viki plezal naprej in vsakič pritrdil vrv v kline zabite v skalo. Po sto tridesetih metrih, ko se je iztekel kolut vrvi, sva zamenjala vloge. Sedaj sem jaz plezal prvi, zabijal kline in pritrjeval vrv. Na polici pod skalno pregrado sva se zedinila, da bova šla v levo preko nje do začetka žleba. Ta pripelje na veliko pahljačasto snežišče.

Dan je bil lep, eden redkih na vsej odpravi. Sonce je ogrelo črne skale, iz katerih je veter v prejšnjih dneh odpihnil ves sneg. Bila sva na višini preko 6000 m. Snel sem rokavice in se zagrizel v skalo. Hitro sem napredoval. Kjer sem le mogel sem nataknil rokavice. Previdnost v taki višini ni nikoli preveč. Zaradi derez na nogah sem imel v gladki kamenini večkrat težave. Klini so zelo slabo prijemali. Skala je v tem delu stene zglajena od številnih plazov. Špranj, kamor bi lahko zabijal kline, je zelo malo. Šele pozno popoldne se je točno na robu ozkega ledenega žleba iztekla vrv. Najmanj pol ure sem potreboval za dva slabo zabita klina. Poklical sem Vikija.

Na stojišču je skoraj zmrznil. Sonce se je skrilo za popoldanske oblake in takoj je postalo mrzlo. Tako sem bil zaposlen s plezanjem, da tega sploh nisem opazil. Njega pa je zeblo, kljub temu da je bil napravljen v puhasto obleko. Če ne bi vedel, da plezaš ti in če zato ne bi vedel, da je težko, bi te že zdavnaj poslal v kurac, je rekel, ko je prišel na stojišče. Tu sva pustila kolut vrvi, ki ga nisva napela. Po vrveh sva se hitro spustila do dvojke. Pričakal naju je šotorček, ki ga je postavil Stipe. Skupaj z Iztokom sta že odšla v dolino.

Viki je takoj začel nositi hrano in opremo iz depoja v šotor. Jaz sem se lotil kuhanja. Med hrano, ki so nama jo prinesli, ni bilo nobene pijače. Zato sva pila kar močno razredčeno jabolčno čežano. Novi šotori, napravljeni posebej za Lhotse, so zelo majhni. V

Šotori tabora ena so bili varno skriti pod previsnimi skalami.

dobro postavljenem šotoru je komaj dovolj prostora za dva. Počutil sem se kot v kurniku.

Viki je odšel iz dvojke nekoliko pred mano. Po poti navzgor je vrv fiksiral v kline. Iz dvojke sem nesel dva koluta vrvi. Na začetku ozkega ledenega žleba sva se zopet navezala. Kmalu sva prišla na veliko snežišče. Sneg je bil čuden. Velika rebra trdega snega so se menjavala z mehkimi snežnimi zaplatami. Čez dan je postalo toplo. Stena je oživela. Številni izstrelki so si sledili drug za drugim. Sto trideset metrskega koluta ni hotelo biti konec. V hudi vročini in s še vedno težkim nahrbtnikom sem pogosto počival.

Konec vrvi sem pritrdil v skalo sredi snežišča. Počutil sem se kot na fronti. Stiskal sem se pod skalo, čez katero je neprestano padalo kamenje iz zgornjih delov stene. Viki je bil hitro za menoj. V kratkem presledku med padanjem kamenja sem na juriš prečkal nevaren del snežišča. Dosegel sem njegov rob. Vrvi je zmanjkalo ob gladkih ploščah. Skoraj sem že izgubil upanje na to, da bi zabil primeren klin, ko je eden le prijel. Sklonil sem se, da bi ga laže zabil.

Tup!

Skoraj sem izgubil ravnotežje. Eden od kamnitih izstrelkov je zadel v polno. Priletel mi je točno na rob čelade tik nad senci. Nekaj časa sem potreboval, da sem prišel k sebi. Viki, ki se je skrival pod skalo, ni ničesar opazil.

Potem, ko sva napela še sto trideset metrov vrvi, sva odnehala. Bila sva že precej utrujena. Na zadnje kline sva pritrdila še dva svitka vrvi, ki sva ju prinesla iz dvojke. Po radiu sva poklicala bazo. Aleš je bil zelo zadovoljen z opravljenim delom. Napela sva več kot štiristo metrov vrvi. Prišla sva skoraj do ozkega žleba, ki predstavlja edini prehod na veliko snežišče pod ogromnimi previsi. Tam bo stal tabor tri. Dokončno sva ugotovila, da pod previsom trikotne oblike ni prostora za tabor, kot je to izgledalo iz doline.

IZIGRANA SMRT IN SUŽNOST

Martin Prešeren 16

Učitelj Stane je s svojimi ljudmi na sestankih do potankosti pretehtal vse tako, da je bil uspeh že v naprej zagotovljen.

S takimi in podobnimi sklepi so odhajali komunisti iz gorenjskih gradov v prepričanju zmage idej, katere je treba širiti med ljudmi in jih pridobivati in pripraviti na vsesplošno vstajo slovenskega naroda za boj proti fašističnim osvajalcem.

S takih sestankov so prihajali te vrste »turisti«, z nalogami in skrbjo kaj bo z ljudstvom če se prične okupacija. To ni bila pijana družba iz nižjih niške koče, ki je ob pijači slavila še nedobljeno zmago.

V tem zadnjem letu pred pričetkom druge svetovne vojne se je pripravljati gigantski boj za zasužnjenje ali za svobodo jugoslovanskih narodov.

Marko je v tej pomladi skrbno zasledoval vse novice iz časopisov in radia. Ni mu šlo v glavo, obisk princa Pavla in kneginje Olge pri Hitlerju, še manj pa se mu je zdelo verjetno, da so najvidnejši vladni politiki v nekem njem času obiskali Hitlerja. Kaj naj bi vse to pomenilo, si ni znal razmačiti, sumil pa je, da se Jugoslavija prodaja Hitlerjevi politiki. Kakšne nemške zahteve naj bi bile, Marko ne bi znal povedati, ker si te zakulisne politike ni znal tolmačiti. Marko je poznal le svojo ožjo okolico, kjer so bohotili »folksdojčerji in kulturbundovci« pomešani z nemškimi agenti. Nihče jih ni preganjal, tudi, če so po gostilnah peli nemške pesmi in hvalili Hitlerja in njegovo nepremagljivo vojsko. Vse to ni obetalo prav nič dobrega. Meščani so si pričeli ustvarjati zaloge hrane, vse pa je bilo vsem nekam zbegano. V trgovinah je že marsičesa zmanjkalo, ljudje so si med seboj šepetali, kje se lahko še kupi, seveda dražje, kot je bilo še pred nekaterimi dni. Težko je bilo ugotoviti, ali so po trgovinah ljudje res vse pokupili ali pa so trgovci špekulirali in skrivali robo. Tega točno ni vedel nihče povedati.

V Markovem mestu so se pričeli pojavljati prvi rezervisti. Namestili so jih v vojaške barake na vzhodnem delu mesta, ki so ga meščani imenovali Šmidalo. Te barake so bile napravljene že nekaj let, kjer je imela vojaška edinica tudi svoj štab. Barake na koncu kmečkega naselja Prešernovega trga so bile potisnjene v grapo, poraščeno z borovci in smrekami, tako, da so bile le težko vidne še tako ostremu očesu. Rezerviste si lahko videval vsak dan po mestu. Gostilne so postajale z dneva v dan bolj polne in glasnejše. Civiliste so iz gostiln izpodrivali vojaki in vedno bolj je bilo občutiti vojno psihozo. Meščani so kazali resno zaskrbljenost, čeprav niso vedeli, kaj se pravzaprav pripravlja. Meje proti okupirani Avstriji in Italiji so se ojačevale z vojaštvom, v večjem delu z rezervisti. Če so meščani spraševali vojake, zakaj so prišli v tako velikem številu, jim niso mogli odgovoriti drugega, kot to, da so vpoklicani na orožne vaje. Nekatere vojake so tudi nastanili že v prazne »bunkerje« Rupnikove linije od Begunj preko Kleneka, mimo Markovega mesta in preko Save do vasi Selca.

V teh dneh se je pojavil v mestu tudi Markov bratranec Fronc, doma iz Rečice pri Bledu. Nekega večera se je Fronc pojavil pri Markovih. Oblečen je bil v novo vojaško uniformo, tako, da ga Marko prvi hip sploh ni poznal.

»A, ti si Fronc? Ja, kakšen pa si?« ga je ogovoril Marko.

»Saj me vidiš. V te vojaške cunje so me vtaknili«, je odgovarjal Fronc. Fronc je bil velike močne postave, sin bajtarja, zaposlen pa je bil v Kranjski industrijski družbi na Jesenicah. Posebnih šol ni imel, bil pa je pošten in naprednega mišljenja. Dobro se je šele poročil in pričel ustvarjati svoj dom. Žalitev in ponižanja ni prenesel. Zaradi tega se je po gostilnah tudi večkrat zapletel v pretepe. Posledice pa seveda niso izostale, imel je opravka z žandarji ter sodiščem. Fronc se je ob tem obisku pri Markovih razkomotil. Odložil je vojaški plašč, šajkačo in bajonet ter vse skupaj obesil na klin, ki je bil pri kuhinjskih vratih.

»Mislim, da se bomo udarili, vse je tako videti,« je menil Fronc, ko je sedel na stol pri kuhinjski mizi.

»Ali boš malo vročega čaja, Fronc?« ga je vprašala Markova mati.

»Ja, če boste prilili kaj ta kratkega«, je odgovarjal Fronc.

»Seveda ga bom, kaj pa si mislil, da ti bom dala samo vodo,« je s smehu odgovarjala mati.

Vsi so bili radovedni, kaj bo povedal Fronc. Ko je pričel pripovedovati so ga z zanimanjem poslušali, najbolj pa sta bila radovedna Marko in Beno. Marko je spraševal Fronca, koliko je bilo vpoklicanih na orožne vaje. Fronc se je ob čaju razgovoril in povedal, da je dodeljen v drugo obrambno linijo generala Rupnika. Njegova desetina se nahaja v bunkerju na Obli gorici med borovci in ima svoje line obrnjene proti Bledu. Vsi bunkarji, prav tako tudi bunker v katerem je njegova desetina, so popolnoma prazni. Da lahko prenočimo v njih so si morali nanositi slame. Dolži so tudi po dve odeji, strelske line so si pa zamašili s šopi sena ali pa so postavili deske, tako da ni prepiha. V nočeh pa stražarčijo in se menjajo vsaki dve uri.

»Fronc ali imate kakšen mitraljez?« je vprašal Marko.

»Kakšen mitraljez neki. Oboroženi smo s puškami, drugega nimamo.«

»Ja hudiča, kako se boste pa tolkli z Nemci, če pridejo.«

»Kako se bomo tolkli to meni ni znano. Tudi municije smo prejeli po dvajset nabojev.«

IVAN JAN-SREČKO 1

KOKRŠKI ODRED

PREHOD 2. GRUPE ODREDOV ČEZ OBMOČJE KOKRŠKEGA ODREDA

Naloge Kokrškega odreda in pričakovanje 2. grupe odredov — Prva naloga: pripravljanje hrane

Tudi na Gorenjskem naj bi partizani osvobodili del ozemlja — V pomoč glavno poveljstvo pošlje močno 2. grupo odredov — Ofenzivo začneta obe strani naenkrat — Več tisoč Nemcev se najprej zažene v Poljansko dolino ter na Jelovico — Nemci so seznanjeni s partizanskimi načrti — Siloviti okupatorjevi napadi spreminjajo partizanske načrte — Do izraza prihajajo razlike med bojevanjem 1. in 2. grupe odredov — Silovite hajke in spopadi na desnem bregu Save — Druga grupa odredov se pripravlja na pot prek Save in prek območja Kokrškega odreda proti Štajerski — Med ofenzivo enote Kokrškega odreda v tajnosti pripravljajo hrano za prihajajoče oddelke 2. grupe — Silovita sovražnikova ofenziva ne popušča.

Kokrški odred je opravil že vrsto ofenzivnih nalog. Ta ofenzivnost je bila sestavni del načrtov CK KPS in glavnega poveljstva slovenskih partizanskih čet, da bi na poletje 1942 okrepili vstajo v nemški okupacijski coni, se pravi na Gorenjskem in na Štajerskem.

V zvezi s tem je slovensko osrednje vodstvo razmišljalo tudi o tem, da bi se preselilo na Gorenjsko ali na območje Moravč; to tudi zaradi italijanske ofenzive v Ljubljanski pokrajini, predvsem pa zaradi oddaljenosti kočevskega Roga od Gorenjske in Štajerske. »Tu smo tako daleč, da smo zlasti po zadnji italijanski ofenzivi popolnoma odrezani od teh pokrajin. Tam pa se zdaj bijejo veliki boji, ki se širijo vse dalje in dalje... Moramo iti tja, sicer ne bomo mogli usmerjati dogodkov...« piše in predlaga Edvard Kardelj 12. avgusta 1942.

Tovariš Tito je to zamisel načeloma odbil. Poleg tega je osrednje vodstvo zajela italijanska ofenziva, zato ni odšlo na Gorenjsko. Zaradi nemške ofenzive na Gorenjskem pa ne 1. ne 2. grupa odredov ni mogla uspeti s širjenjem vstaje in s pridobivanjem svobodnega ozemlja tako, kakor je bilo zamišljeno.

Nemci so akcijam proti partizanom na Gorenjskem posvečali veliko pozornost. Na Gorenjsko so poslali številne izbrane policijske enote, podprte celo s tanki. Potek operacij proti 1. in 2. grupi odredov je spremljal tudi šef redarstvene policije rajha generalpolkovnik Kurt Daluege, ki je bil v ta namen poslan iz Berlina. Nemci so ofenzivo, ki je ves julij in do srede avgusta 1942 potekala po Jelovici, Blegošu in Pokljuki, podprli tudi s propagando. Trosili so letake, ki so govorili o veliki premoči rajha nad sovražniki. Partizane so pozivali k predaji in jim obljubljali, da se nikomur, ki se bo z letakom predal Nemcem, ne bo zgodilo nič hudega in da bo užival zaščito rajha.

Ta okupatorjeva propaganda ni ostala čisto brez posledic: nekaj partizanov je res ubežalo in se skrilo, posamezniki pa so celo prešli k Nemcem in začeli z njimi sodelovati, vendar takih slabičev ni bilo dosti. To so bili hudi časi. Gorenjski partizani so takrat doživljali težke preizkušnje; šlo je pravzaprav za njihov obstoj.

Ob veliki okupatorjevi premoči je 2. grupa odredov morala opustiti načrt o osvobajanju na Gorenjskem in se začela z Jelovice odpravljati v Karavanke, da bi od tam odšla na Štajersko.

Naloge Kokrškega odreda so bile v zvezi s prihajajočo 2. grupo odredov na levi breg Save dvojne: treba je bilo čimbolj tajno pripravljati hrano in pošiljati posebne vodiče prek Save, da bi 2. grupo odredov pripeljali z Jelovice v Karavanke in v Kamniške planine.

Zaradi hudih razmer in slabih kurirskih zvez je štab 1. grupe odredov povelje in navodila o izvajanju ofenzivnih načrtov in o prihodu 2. grupe odredov na Gorenjsko dobil šele 10. julija 1942.

* * *

Okupatorjevo poveljstvo na Bledu pa je bilo že 15. maja 1942, torej prej kot štab 1. grupe odredov, seznanjeno z vsebino povelja, ki ga je 29. aprila 1942 glavno poveljstvo poslalo štabu 1. grupe odredov, zato so bili Nemci vedno bolj budni. Komandant redarstvene policije na Bledu je svoje nadrejene in podrejene takoj obvestil, da partizani nameravajo zasesti tako ljubeljski prelaz kakor tudi dolino Kokre z Jezerskim, kjer naj bi nemškim enotam preprečevali dostop s Koroške, o čemer da mu zanesljive podatke dostavljajo zaupniki. Zato je tudi sledil tak pritisk, zato so partizane na Gorenjskem odslej zasledovali in napadali na vsakem koraku.

Vsega tega pa tako osrednje vodstvo kot tudi druga partizanska poveljstva niso vedela in priprave na osvobajanje Gorenjske so tekle dalje.

»To pojasnjuje,« beremo v monografiji 2. grupe odredov, »zakaj pred prihodom 2. grupe na Gorenjsko ni bilo ničesar pripravljenega za oskrbo njenih enot in je bilo tudi načrt skupnih akcij treba šele izdelati...«

Zaradi vsega tega ni čudno, da je med enotami 2. in 1. grupe odredov potem vseskozi prihajalo do osebnih nesoglasij, zapletov, težav in celo napetosti, kajti enote so pošiljale v zasede, sovražnik jih je napadal, padali so preštevilni borci.

Kokrški odred natančnejših navodil in povelj v zvezi z 2. grupo odredov, ki bo na bojni poti prišla v Štajerski šla prek njegovega ozemlja, torej ni mogel dobiti pred 15. julijem 1942. Ti prvi napotki so poleg drugega narekovali, da odred začne zbirati večje zaloge hrane, ki naj jo uskladišči v ustreznih skrivališčih. Ta hrana naj bi biti namenjena izključno za potrebe 2. grupe odredov. O tem so nameri konspiracije vedela samo poveljstva.

* * *

Kokrški odred se je v skladu s temi navodili hitro lotil zbiranja hrane. Uskladiščeval jo je na vse krajih in poskrbel za to, da bi enote 2. grupe odredov, ki teh krajev niso poznale, čim laže prišle do nje.

Podobne naloge so dobile tudi enote Gorenjskega odreda na Pokljuki.

V zvezi s hrano sta oba bataljona Kokrškega odreda izvedla celo vrsto oskrbovalnih akcij. Tako je v zadnje dni julija Kokrški bataljon šel po hrano v Podljubelj, kjer je izpraznil trgovino Franca Zupana. Vse blago so težko otovorjeni borci odnesli na Prevalo, to je na sedlo, ki veže Dobrčo z Begunjščico

Zlata poroka na Sovodnju – *V ponedeljek sta proslavila petdeset let skupnega življenja Tončka in Franc Pagon iz Sovodnja. Oče je bil pred 81 leti rojen v Novi Oselici, mama pa tri leta kasneje v Lanišah nad Sovodnjem. Spoznala, pravita, sta se v domači fari, poročila pa sta se 7. septembra 1931. leta na Brezjah. Točno deset let kasneje, prav na dan obletnice poroke, sta se vselila v novo hišo, v kateri še sedaj živita. Oče je bil 35 let cestar in je urejal in popravljal ceste v domačem kraju in okolici, mama pa je nekaj let pred vojno kuhala za šolske otroke, potem pa je doma gospodinjila in urejala vrt. Kot zanimivost naj povemo, da je Franc Pagon bil dolga leta naš dopisnik in kot pove, smo mu skoraj vse prispevke objavili.*

Slavljenca se še kar dobro držita, le očeta zadnjh nekaj mesecev daje zdravje. Dnevno sobo oziroma hišo, saj je v njej kmečka peč, jima krasijo slike Gregorčiča, Prešerna in Cankarja. »Nemci so jih 1941 zmetali iz šole, pa sva jih shranila vendar jih ni nihče zahteval nazaj.« Ob prazniku so jima čestitali številni prijatelji in znanci. Čestitkam se pridružujemo tudi v našem uredništvu. – Foto: L. Bogataj

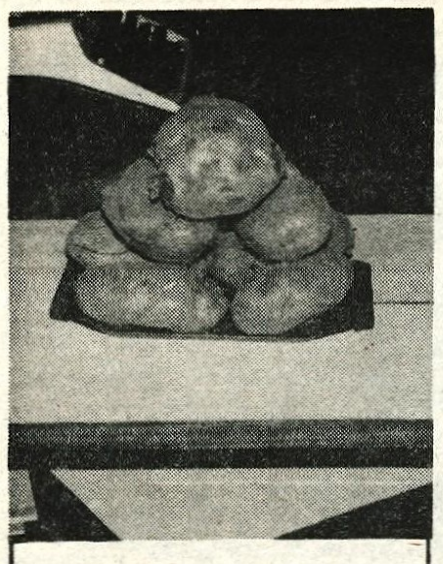

Debel krompir in obilen pridelek – *Zlobneži pravijo, da ima najbolj neumen kmet najbolj debel krompir. Č gre njihovim jezikom verjeti, potem letos takšnih neumnežev na Gorenjskem niti ni malo. Krompir je obrodil, kot že dolgo ne. Debel je in še veliko ga je v zemlji. Tako obilnega, kot ga kaže slika, bi lahko posneli na marsikateri kmetiji v Bitnjah, Žabnici, Šenčurju, Naklu, Cerkljah, Mavčičah in tudi v krompirjevo ne tako rodovitnih predelih Gorenjske ... (cz) – Foto: M. Ajdovec*

Ovčarski dan na Zatrniku

Gorje – Ovčerejska skupnost pri [illegible]stijski zadrugi Bled bo 13. sep[illegible]bra pripravila ovčarski dan na [illegible]trniku. Tedaj bodo prignali čredo [illegible]c z Lipanice na Zatrnik. Dopol[illegible] bo ocenjevanje ovac, prikaz raz[illegible]h pasem, sledila bo striža, preja [illegible] druga opravila. Ob 13. uri bo [illegible]elitev diplom in nagrad ter sre[illegible]ov in družabno srečanje. Med za[illegible]ki bo tudi ovca.

D. S.

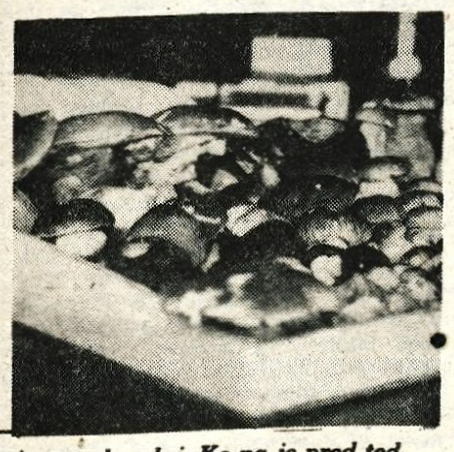

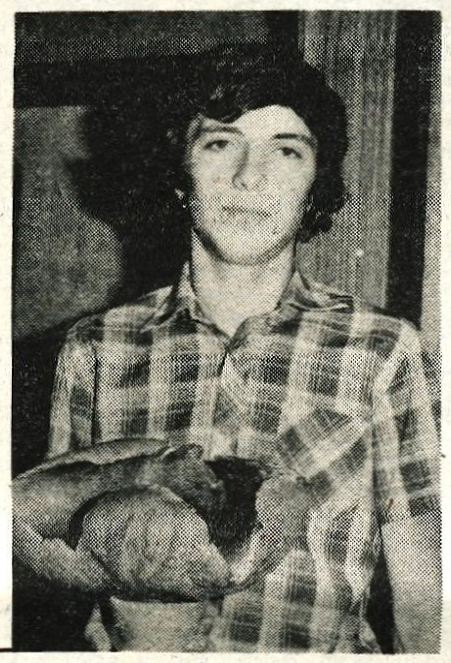

Suho je bilo letošnje gobarsko poletje, vse do zdaj. Ko pa je pred tednom zemljo dodobra namočilo in še luna »gor jemlje«, je pa gob vse [illegible]javo. Z njimi se oglašajo tudi v našem uredništvu. Sušnikov Janez z [illegible] Mlake pri Kranju je našel pravega »havbojskega« gobana; tako zavite [illegible]kraje je imela njegova 1,20 kilograma težka goba, da je spominjala na sam havbojski klobuk. Iz Stare Loke pa je Albin Demšar pripeljal pokazat celo gajbico jurčkov. Nič posebnega ob tem času, bi rekel človek, toda za tako bero je potreboval le štiri ure: na enem mestu je v [illegible]lokih hribih našel 19, na drugem pa 68 jurčkov. Gorenjska je torej vsa v gobah. Najboljši jurčki, najbolj zdravi in najbolj trdni, rastejo malo [illegible]vije. Iz Tržiča poročajo, da rastejo na vseh pašnikih pod Kofcami. Neuradno smo izvedeli, da jih je tržiški župan sam našel 126 v enem dnevu. Gobarska sezona se je začela tudi na Pokljuki, v vseh gozdovih okrog Brnika, v Udin borštu, skratka povsod. Prav je, da poberemo vse, kar najdemo užitnega. Končno je tudi to lahko stabilizacija ...
D. Dolenc

OBVEŠČEVALEC VUČKO 3

Jelo Peternelj

ŠOLSKI ŽARGON

Kje so dobri, stari časi, ko smo še gulili šolske klopi! Tedaj nam je naša tovarišica slovenščine pisala v redovalnice in šolska spričevala »odlično«, če smo bili pridni, in tedaj smo bili kar veseli. Če smo dobili oceno »štiri« ali prav dobro, tedaj so doma hudo vzdihovali, če smo prinesli »tri« ali dobro, je bil jok in stok, če smo znali le za »dve« ali zadostno, je pela palica, in prav tako če smo dobili »eno« ali »cvek« ali nezadostno. Dobre stare ocene so šle z novim sistemom vzgoje in izobraževanja po gobe, kajti če spreminjamo vse, če več ali manj eksperimentiramo in improviziramo, le zakaj ne bi spremenili tudi ocen.

Pogovor s šolarjem naše šole doma zdaj poteka takole:

»Kakšno oceno si dobil pri slovenščini?«

»ZU.«

»Za koliko si znal pri spoznavanju narave in družbe?«

»P.«

»Koliko ti je dal učitelj petja?«

»MU.!«

»Kaaaj!«

»MU!«

»Kaj je ta MU, ZU, PU – zaboga!«

»Manj uspešno, zelo uspešno, primerno, kaj nič ne razumeš!«

Razumem! Zdaj otroci po šoli mukajo in zukajo in pukajo, a kaj moremo! Pri tem me najbolj moti prav to, da mi je nekoč slavistka dejala, naj se v svojih člankarskih zmazkih med drugim izogibam pridevnika »uspešno«, češ da ji ni prav nič všeč. Naš usmerjeni izobraževalni sistem pa ga na široko »propagira«! Moje slavistično znanje je sicer silno omejeno, a naj me koklja brcne, če niso včasih ocene zapisali bolj slovenske, lepše . . .

Črtomir Zorec

POMENKI OB SAVI DOLINKI

O NEKATERIH KRAJIH JESENIŠKE OBČINE

(91. zapis)

V prejšnjih dveh zapisih sem se kar precej pomudil ob kramljanju o starem dobrem profesorju Kersniku. Hotel sem prikazati lep odnos dijakov do svojega profesorja pa tudi njegovo očetovsko ljubezen do dijakov. Resda današnji čas ni prav naklonjen kakemu strahospoštovanju v šolah, toda dostojnost v medsebojnih odnosih pač še velja. In spoštovanje do starejših tudi. Žal, a na splošno ni več tako. Ne le medsebojni človeški odnos, tudi jezikovno izražanje postaja vse bolj, da uporabim najmilejši izraz – neestetsko. N. pr.: skupinice glasbenikov si nadevajo neokusne naslove »Pankrti«, »Kuzle«, »Lačni Franz« ipd. Mar je vse to nekaj protestniškega? Proti čemu pa naj bi protestirali? Proti razmeroma ugodnemu življenskemu blagostanju, proti štipendijam, proti vsestranski družbeni skrbi za mladino?

ŠE O POMNIKU NOB V MOSTAH

Dodati moram nekaj podatkov: Talec Karel Perdih, ki je bil tako pogumen in duhaprisoten, da se je z zvezanimi rokami tik pred ustrelitvijo vrgel čez cestno ograjo v globel deroče Završnice, se je po posrečenemu begu izpred pušk, takoj pridružil partizanom. Kot borec Selške čete je padel dne 9. septembra 1942 na Lipniški planini. Taistega dne je padel tudi komandant I. grupe (gorenjskih) partizanskih odredov Jože Gregorčič-Gorenjec. Še to: Perdihovo partizansko ime je bilo »Žar«.

Tudi sem prebral razlago, zakaj so nemški rablji našim talcem pred streljanjem praviloma zavezali trak pred oči. Ne zaradi tega, da bi talcem prihranili predsmrtno grozo, pač pa zato, da bi njim samim ne bilo treba gledati v oči nesrečnih žrtev tik pred smrtjo. Saj bi jih, seveda, če je bilo v teh žandarjih, policistih, vojakih sploh še kaj človeškega, ti poslednji bridkoočitajoči pogledi spremljali vse življenje, kot slaba vest . . .

ŠE NEKAJ OBELEŽIJ NOB

Seveda moram vsaj na kratko opisati še nekaj žirovniških in moščanskih obeležij NOB, saj prav ta obeležja kažejo podobo nekega kraja v času domovinske vojne, kako se je odzival, koliko je pretrpel, kako se spominja svojih padlih rojakov in njihovih dejanj.

To pojasnilo velja onim, ki se jim zdi, da se le prevečkrat ustavljam ob kamnitih pomnikih in da premalo pišem o drugih stvareh, tudi o zgodovini krajev premalo. Mar ni prav čas NOB, ko se je slovensko ljudstvo upiralo okupatorju, naša najbolj častna zgodovina? Vsekakor najbolj častno obdobje vse naše narodne zgodovine!

Poslopje železniške postaje v Žirovnici je bilo leseno. Zato so ga partizani, borci Cankarjevega bataljona dne 13. septembra 1942 prav uspešno požgali, hkrati pa opravili rekvizijo živil in drugih potrebščin v bližnji trgovini. In to kljub močni nemški postojanki nedaleč odtod.

Plošča, ki spominja na to uspelo akcijo, je pritrjena v pročelje danes obnovljene žirovniške železniške postaje. Napis na kovinski plošči:

Borci partizani Cankarjevega bataljona so 13. septembra 1942 s požigom železniške postaje in uničenjem vseh naprav že tretjič v narodno-osvobodilni vojni preprečili redno oskrbo nemških okupatorskih enot.

Na hiši s tablico Žirovnica št. 69 v bližini železniške postaje, je pritrjena spominska plošča z napisom:

V tej hiši so se vršili leta 1941 prvi sestanki KPS za območje Žirovnice, za dvig vstaje, katere pobudnik je bil Mežek Mirko, ustreljen kot talec leta 1942.

Tudi na eni od sosednjih hiš, ki nosi številko 97, je pritrjena spominska plošča z napisom, ki pove, da je bil tudi prvi sestanek OF za žirovniško območje. Takrat je živel v tej hiši eden prvih organizatorjev odpora Franc Svetina, ki pa so ga Nemci ustrelili kot talca že 19. septembra 1942.

Na pročelju hiše Moste št. 12 je vzidana lepa marmorna plošča z vklesanim napisom:

V tej hiši se je 27. septembra 1920 rodila organizatorka OF in prvoborka NOV Marta Tavčar. Aktivno je sodelovala v NOG od leta 1941, zasledovana po gestapu se je umaknila v partizane 7. avgusta 1942 in padla v borbi kot borka zaščitne čete štaba Prve grupe odredov 9. septembra 1942 na Jelovici. – Slava njenemu spominu!

V hiši, pri Tavčarjevih, je bila v prvem letu narodno-osvobodilnega boja partizanska javka, na kateri se je narodni heroj Jože Gregorčič-Gorenjc sestajal z žirovniškimi aktivisti. Hčerka Marta (s partizanskim imenom Ria) je padla na Lipniški planini skupaj z Gregorčičem. Tudi Martin brat Beno je bil borec Cankarjevega bataljona.

Na hiši, Moste št. 47, je pritrjena plošča v spomin na požrtvovalnega aktivista OF Rudija Baloha, ki so ga Nemci po decembrski vstaji aretirali, odpeljali v Begunje in nato v Dachau, kjer je 25. oktobra 1942 umrl.

Tik pred Mostami, levo od ceste, že nad savsko globeljo, je postavljeno kovinsko obeležje z napisom:

Na tem mestu je 27. marca 1942 padel od strelov nemške patrulje Jože Savli. Od tega dne je pogrešan tudi Ivan Kavčič. Oba sta bila prvoborca z Jesenic.

O spominskem obeležju pri jezeru ob Završnici, sem že pisal v zapisu št. 74 v zvezi s počastitvijo Dragoljuba Milovanoviča. Tam blizu stoji tudi pomnik na tem mestu ustreljenih kurirjev z G-17 Franca Debeljaka, Jožeta Dolarja in Janeza Žime (24. aprila 1944).

Pri Smokuškem mostu, nekoliko više nad jezerom, a še vedno v dolini Završnice, so prav letos obnovili v kamnit okvir vdelano kovinsko ploščo v spomin na enajst borcev, ki so padli na tem področju v času med NOB. Zanimivost ob tem obeležju je odločitev Lovske družine Stol, ki je prevzela nase nalogo, da skrbi tudi za ta partizanski spomenik. Sicer pa 43 članov te lovske družine že več let skrbi že za 13 obeležij NOB na področju krajevne skupnosti Žirovnice ter na pobočju Stola.

GORSKA OBELEŽJA NOB

Ker je pričujoči zapis skoraj v celoti posvečen opisom pomnikov NOB na področju Most in Žirovnice, nekako prav sodi v ta okvir vsaj omemba nekaterih gorskih obeležij. Imenujmo jih tako, saj so po večini postavljena daleč od vsakdanjih prometnih poti.

Na pročelju obnovljene Prešernove koče vrh Malega Stola (2198 m) je pritrjena plošča, ki spominja današnji rod na bitko med partizani in Nemci v tej gorski višini. Saj se tako visoko nad morjem nikjer v Jugoslaviji niso spoprijeli partizani s sovražnikom, kot tu, 20. februarja 1942. – Blizu koče, na mestu, kjer je omahnil v smrt partizan Jože Koder, je postavljeno posebno obeležje.

Na Valvazorjevem domu (1180 m) pod Stolom je pritrjena plošča, ki spominja na tu v bližini ustanovljen Prvi bataljon Gorenjskega odreda, znan pod imenom Cankarjev bataljon. Valvazorjev dom so na predvečer 1. maja 1943 partizani požgali, da se ne bi sovražnik utrdil v njem. Po osvoboditvi je bil dom obnovljen.

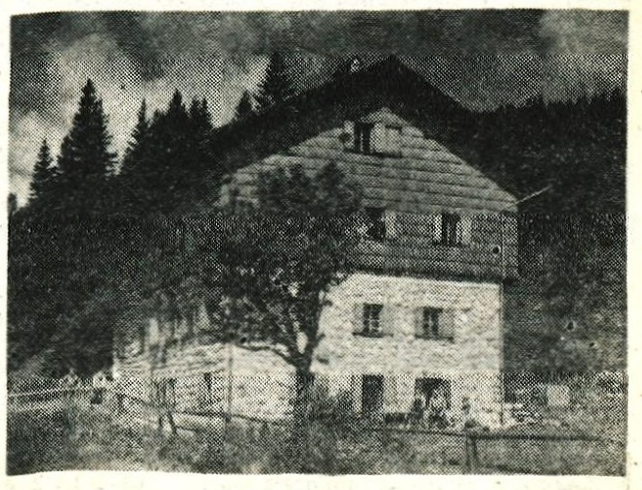

Današnji izgled med vojno požganega Valvazorjevega doma pod Stolom (po obnovi)

Staro uro kupim, če jo dobim . . .

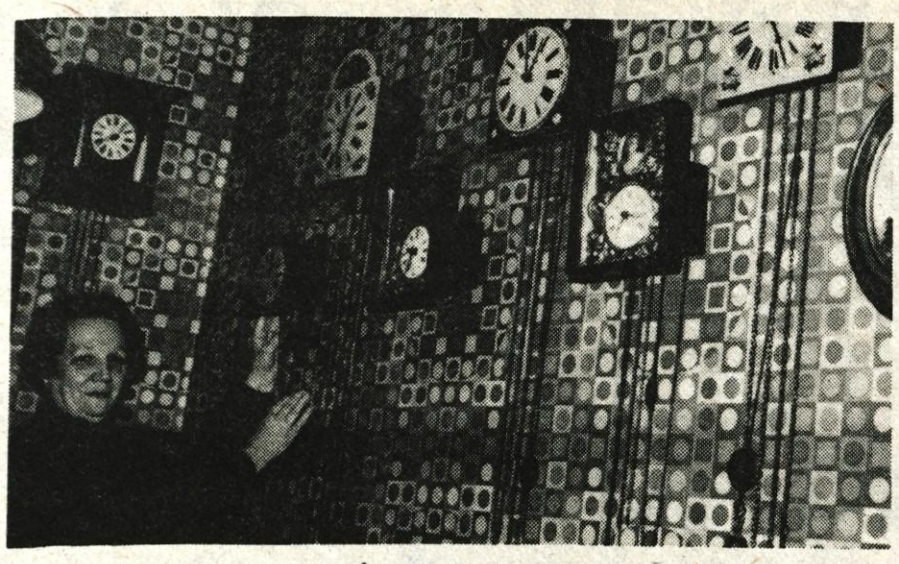

Markeljnova Nandka. Kako nenavadno ime: Nandka. Ne v Kranju ne v Ljubljani ga ne najdeš več, pravijo. Njena botrica je bila Nandka, pa je ime dobila po njej. Prvi trenutek se za njeno starost zdi malce otročji. Naj ne zameri. Toda, ko se malce pogovarjaš z njo, bolje rečeno, ko jo poslušaš, kajti Nandka govori tako lepo in pripoveduje tako zanimivo s svojim nežnim glasom in izbranimi besedami, se ti zazdi, da ji med vsemi imeni našega koledarja pristoji edinole to, da je edino to dovolj nežno zanjo. Da se za temi kranjskimi zidovi skrivajo tako mile, nežne, dobre stare mamice, ki toliko vedo!

Zaradi ur sem prišla k njej, ker sem izvedela, da zbira stare stenske ure. Da jih ima že čez sedemdeset . . . Pa ure le bežno pogledava, kajti iz Nandke kar vro spomini in bojim se, da bi je ne zmotila, da ta vrelec, ki se zdaj odprl, ne bi prenehal.

Tako živi so njeni spomini na otroška leta, na nekdanji Kranj. Ko je bila današnja Tavčarjeva ulica še Cerkvena ulica in so oni stanovali z očetom Rudolfom Markeljnom in mamo Marijo v Zupanovi hiši in potem v škofiji, ko je bil oče iskan kranjski čevljar. Ko so se obrtniki ločili tudi po predpasnikih: tapetniki so imeli zelene, čevljarji bele, usnjarji usnjene. Pokojninskega doma tedaj še ni bilo. Tam je bilo še kranjsko obzidje. Tudi tam, kjer je danes Merkur. In je bilo pokopališče še v Prešernovem gaju.

Neverjeten spomin ima. Živo se spominja dogodkov. Kranj je bil ena sama družina. Tri tisoč ljudi je štel, ko se je rodila v začetku tega stoletja. Ko je začela hoditi v šolo, je mesto štelo že šest tisoč prebivalcev. In veselo je bilo tedaj. Čez trideset gostiln je bilo od Jahača pa do Roženvenskega klanca. Vsaka druga hiša skoraj! Takrat so kranjske žene nosile obleke še do tal, si jih z levico pridrževale, v desnici pa obvezen »parazol« in »pompanduric«. In če je kakšna od njih k njihovemu očetu prišla pomerit čevlje, se je v delavnici tri dni govorilo o njeni »nožici«, ki se je pokazala, ko je morala malce pridvigniti krinolino . . .

Skromno, a lepo so živeli, se spominja. Družine so vse drugače držale skupaj. Vsako nedeljo so hodili na izlete. Nedelja je bila res nedelja in praznik praznik.

Le dva zdravnika sta bila tedaj v Kranju: Dr. Šavnik za višji, bogatejši sloj, in dr. Globočnik za delavce in reveže. Dober je bil slednji kot kruh in reveže je največkrat brez plačila zdravil.

Vse kranjske otroke je Nandka poznala po imenu. Vedno so bili skupaj pri igri. Samo peto so zavrteli v tla sredi trga, pa so se frnikolali . . .

Danes je vse drugače. Kranj se je tako spremenil, da ga ni prepoznati. Morda tudi zato nerada hodi v mesto. Najhuje pa je, ko na cesti ne srečaš nobenega znanca. Skoraj vsi, razen steklarja Colnarja in še nekaterih, so že pod rušo . . .

Če že gre ven, gre raje na vas. Proti Suhi pri Predosljah, kjer je bila doma njena mama, Rebolova dekelca, kot so ji rekli, pa pod gore. In rada pogleda za starinami. Najraje za urami. Prepričana sem bila, da jih zbira že vse življenje, ko jih ima že toliko doma. Pa pravi, da komaj pet let. Morda se je za starinami v začetku podala le zato, da bi razveselila hčerko in zeta, za katere je vedela, da sta zaljubljena v stare reči, pa bi se jima rada nekako zahvalila za vso toplino njunega doma, ki ji jo v tolikšni meri nudita. Potem jo je prevzela ta strast. Kar samo od sebe je prišlo. Morda tudi zato, ker so s starimi urami, starimi petrolejkami, skrinjami in angelčki oživljali tudi spomini na lepa otroška leta, ko je mama vsak večer v Cerkveni ulici še nažigala petrolejko . . .

Vseh sedemdeset ur je Nandka zbrskala s podstrešij. Polomljene, zaprašene, razdrte. Iz ene od njih je še žito letelo, se spominja, v drugi so pa miši imele gnezdo. Zet jih je s prijateljem vse po vrsti popravil, restavriral, ohranil.

Peš je hodila od vasi do vasi, od hiše do hiše. Staro uro kupim, če jo dobim, je govorila ljudem, ki jih je srečevala pri hišah in se pogovarjala z njimi. Radi so dali ljudje, če so le imeli kaj pri hiši, se spominja. Kako srečna se je vsakič vračala.

Kakšno vrednost ima v urah? O tem ne govori. Vsaka posebej je zanjo bogastvo, toda ne v denarju. Je pa tale v dnevni sobi, zlato pobarvana, menda iz leta 1850. Iz Napoleonovih časov. 150 dinarjev je dala zanjo, pa ji je že v avtobusu nazaj grede nekdo ponujal pol milijona . . . Lepe so. Tista v kuhinji z valovitimi okraji je prav iz dunajskega Schönbruna. Večina so to ure iz delavnic schwarzwaldovskih urarjev, izdelane tam okrog 1880. Da so le otete propadu, to je Nandki najpomembnejše. Še bi šla okrog, pa jo noge rade bole. Morda bo nekoč še spravila skupaj toliko moči, da bo šla za urami pogledat v tiste s slamo krite hišice v okolici Ptuja. Morda bo kje vmes tudi taka »na štrike«, z lesenim mehanizmom . . .

D. Dolenc

Blažulčeva mama

V dvainosemdesetem letu je že. Skupaj jo je potegnilo življenje. Noge je ne drže več dobro, srce pa je še poslušno. Le bolj divana in peči se drži, pa majhnega stolčka, ki ji ga je naredil nekdanji kurir Ivan. Z njim se lahko pridrsa še tudi v kuhinjo in na prag. Sicer pa, svet je na mladih, se zaveda mama in rada bi že odšla. Toda, kaj hočeš, tisto, kar ti je dano, moraš preživeti . . .

Nič lepega ni nikoli imela. Kraljeva od Svete Neže pri Brezjah pri Tržiču je. S trinajstimi je že služila. Ko se je poročila, je na dnino hodila, da je zaslužila za tista dela, ki so jim jih pri bajti opravili kmetje z vasi s konjem. Vse je bilo treba prislužiti. Dve kravi in prašiča je premogla bajta. Oče je priložnostno zidaril okrog. Že 1934., v najhujših kriznih letih, je s staro teto Katro in otroki ostala sama.

Trdo življenje naredi človeka trdega. Tudi Blažulčevo mamo je naredilo. Nikoli se ni nikogar bala. Izgubiti ni bilo kaj. In če imaš tako življenje za seboj, te prav nič ne preseneti več. Tudi Nemcev in belih je ni bilo strah. Tako odločno je vedno nastopila pred njimi, da so popustili.

Že 1942. so se pri njej začeli oglašati partizani. Na robu vasi je hiša. Skromna, majhna. Naravnost na Dobrčo se vidi s hišnega praga. Od tam so največ prihajali. Pa iz Ljubnega, pa iz Tržiča. Kurirji in borci Kokrškega odreda, Gorenjskega odreda, obveščevalci, skojevci, člani skupin VOS in drugi. Vsi so vedeli, da bodo pri Blažulčevih na varnem. Mokri so prihajali ponavadi. Vsaj tisti, ki so morali pod Ljubnim bresti Savo. Peč je bila zanje vedno zakurjena. Uro, dve, da so si odpočili, se ogreli, posušili, pa spet naprej. In najbolj zanesljive podatke so dobivali prav tu.

Vendar, to je bilo nekaj neverjetnega, se spominjajo danes nekdanji borci, ki so se oglašali pri Blažulčevi mami, kako varne se se počutili v tej hiši. Nedojemljiva vedrost in neustrašenost Blažulčeve mame je prehajala tudi nanje. Vedno so se preprosto v hiši usedli k peči. Tudi glasni so bili. Lahko bi jih kdo videl skozi okno, slišal . . . Toda, vedeli so, da čim so se usedli sem na toplo in je mama stopila v kuhinjo pogledat, če ima kaj zanje, je bila Blažulčeva Ivanka že za hišo na preži, pa najstarejša Marija, ko je bila še doma, ali pa najmlajši Ivan. Blizu so bile Brezje z močno žandarmerijsko po-

stajo, policijo, gestapom. [illegible] Tudi na Peračici sami [illegible] izdajalca. Toda ob Blažulč[illegible] ob mamini vedrini se je [illegible] tako daleč . . .

Prava »mati Korajža« je [illegible] rija Roblek, Blažulčeva [illegible] Peračice tisti najhujši [illegible] Gorenjskem bi vzeli v [illegible] zanko, da bi pri njih rodil[illegible] Gabri s Posavca je s[illegible] Matevža decembra 1944 p[illegible] tu. In ko je Gabri s pridu[illegible] rojevala zgoraj, so Nem[illegible] preiskovali spodaj. Kdo [illegible] tako napetost? Hladn[illegible] obdržala Blažulčeva mam[illegible] vse skupaj. Izjemen p[illegible] brosti je bila.

Pa takrat, ko so imeli [illegible] tizanskega kurirja Janeza [illegible] Grličkovega, ki je zjutr[illegible] petih prišel iz ljubenskega [illegible] da bi se malo ogrel in po[illegible] pritekli povedat, da je vs[illegible] koljena od nemških polic[illegible] pričani so bili, da je izdaj[illegible] hiša. Janez je hotel skočiti [illegible] mu je mama Marija to p[illegible] Pri orehu na vrtu je n[illegible] opazila nemškega policis[illegible] strelko. Pokazala mu je n[illegible] na podstrešje. Zadnji tren[illegible] porinila na podstrešje in [illegible]

Tunizijska srečanja

V tunizijskem mestu in pokrajini Sousse se je junija mudila delegacija slovenske mladine, ki je s tamkajšnjo socialistično mladino DESTOUR sklenila pobratenje. Prvi akt pobratenja je bila slovenska mladinska brigada, ki je v štirinajstih dneh bivanja v Tuniziji spoznavala kulturo in značilnosti bratske neuvrščene dežele ter na tamkajšnjo mladino prenašala svoje organizacijske izkušnje glede prostovoljnega dela v mladinskih delovnih brigadah.

Med desetimi slovenskimi udeleženci mednarodne brigade, ki jim je obisk v Tuniziji pomenil nekakšno priznanje za večletno delo na področju mladinskih delovnih akcij, je bil tudi Kranjčan **Franci Dolhar**.

POLITIČNA MANIFESTACIJA

Brigada, ki jo je organizirala republiška konferenca ZSM Slovenije, je bila političnega in delovnega značaja. Solidarnost mladih iz Slovenije, ki so pomagali pri izgradnji mladinskega počitniškega doma v Bekalti in utrjevali cestišča v Tunisu, ima namreč za nadaljnje navezovanje stikov mladih obeh držav precejšen pomen.

»Naša brigada,« pripoveduje Franci Dolhar, **je bila tudi politična manifestacija. Z naše strani je bila to želja po spoznavanju te dežele, ugotavljanje, v kakšnih razmerah živijo in delajo naši vrstniki, spoznavanje nekega povsem drugačnega načina življenja. Na njihovi strani pa je bilo opaziti težnjo, da bi uporabili naša spoznanja o organiziranosti mladinskega prostovoljnega dela. Tako kot pri nas imajo vsi mladi tudi v Tuniziji možnost sodelovati pri gradnji vsakovrstnih objektov. Dežela se razvija in prostovoljne oblike dela so zaželene. Vendar pa je pri Tunizijcih do zdaj vse še bolj spontano in brez pravega načrtovanja.«**

Vendar pa slovenski brigadirji niso bili edini, ki so mladim iz Tunizije priskočili na pomoč pri gradnji. Preko svetovne mladinske organizacije (IYC) so se mladinski solidarnosti pridružili Poljaki, Angleži, Španci, Italijani in Nemci, ki jih je v Tunizijo privabil tudi mik eksotičnega Mediterana.

SOCIALISTIČNA MLADINA DESTOUR

Potem ko se je Tunizija pred petindvajsetimi leti rešila francoskega kolonialnega jarma, je začela pospešeno razvijati svoje samostojno politično življenje. Pred kratkim se je začel proces tako imenovane pluralizacije politike, vendar vodilno mesto še vedno zavzema socialistično naravnana stranka DESTOUR. V njej deluje tudi mladinsko krilo, ki je dokaj aktivno in pomeni gibalo tunizijske organizirane mladine. Stranka pomeni nekakšno pripravo mladih na družbeno življenje. V njen program, ki mu je osnovna cilj socialna pravičnost, pa so mladi vključeni čisto enakopravno.

»Veliko poudarjajo v organizaciji destourske mladine prostovoljno delo, organizacijo sanitetnih brigad. Le-te v doslej zaostale province vnašajo higienske navade, ki jih je naša civilizacija že sprejela. Precejšen pomen imajo pri mladih tudi politično izobraževanje, kultura, počitniški tabori in druge rekreativne oblike, ki nosijo v sebi politično poanto. Mladina je organizirana precej podobno kot pri nas. Osnovni biroji so celice, ustanavljajo pa jih tam, kjer je zaposlenih več kot sto ljudi. Velik poudarek velja torej proizvodnemu načelu. Organizirana je tudi šolska mladina, prav tako skavti in počitničarji, imajo celo posebno žensko krilo destourske mladine,« pojasnjuje Franci Dolhar.

PO TUNIZIJI

Med desetdnevnim bivanjem v Tunisu so brigadirji iz Slovenije skupaj z mednarodno brigado pomagali pri gradnji ceste. Lagodni arabski temperament in le triurno delo na delovišču sta omogočala še celo vrsto dejavnosti, ob katerih so se spoznavali mladi od vsepovsod. Ob živahnem brigadirskem življenju, ki je bogatilo z novimi in novimi spoznanji, pa so odkrivali tisto originalno arabsko življenje, ki ga je treba iskati na periferiji velikih mest, v Sahari. Na poti skozi Tunizijo – ustavili so se še v Bekalti, kjer so pomagali graditi počitniški dom, in v Soussu, pobratenem z Ljubljano – so navezali pristne odnose z domačini in se za tistih nekaj kratkih dni prilagodili njihovemu načinu življenja. Zašli so v svet, kjer popotnika še prevaža »puščavska ladja« kamela, na drugi strani pa je bilo moč videti, kako se tudi v Saharo iztezajo namakalni sistemi in ji obetajo skorajšnji razvoj. Obiskali so vidne turistične točke, kjer na plažah vlada bel pesek, pa tudi kraje, ki se še niso izkopali

iz tradicionalnega kmetijstva in [illegible] Hanibalovi Kartagini so bili, kje[illegible] bolj kot drugod občudovali tipič[illegible] sko arhitekturo.

»Tunizija je resnično napr[illegible] močan vtis,« pravi Franci Dolhar. **[illegible] je doživetje pa so bili zame lju[illegible] sprva resda nenavadni, a ko [illegible] njihovi gostoljubnosti ni meja. [illegible] jo našo deželo, z njenim imenom [illegible] povezujejo imeni Tito in Bur[illegible] družno kovala neuvrščenost. [illegible] mi ni bilo težko najti prijatelje[illegible] nadvse trudili, da bi lahko tudi [illegible] njihovo čud in spoznali razmere [illegible] rih rastejo. Vesel sem, da sem ji[illegible] da sem videl njihovo prebijanje [illegible] nje revščine, da sem doživel [illegible] življenje, ki ga v njej nisem p[illegible] Tudi s povsem formalnega o[illegible] skega stališča je bila Tunizija [illegible] kušnja. Ponudila je spoznanje o [illegible] neevropski obarvanosti politič[illegible] ljenja. Seveda v nekaj kratkih d[illegible] nja ni bilo moč spoznati ment[illegible] roda, a odnesel sem vsaj lepe vtis[illegible]**

To je le utrinek, ki nudi daljno p[illegible] mladih v oddaljeni, a po prepriča[illegible] deželi.

p.

vhod. Potem so v hišo vdrli
s psom... Nihče od Blažul-
pokazal strahu. Le to jih je

tepli so jo. Kot takrat aprila
potem jo je njena Marija odšla
Za Plemljevo Angelco,
tudi odhajala v partizane, je
dobra nahrbtnik. Ko je videla
bele in Nemce, ga je hitro
na podstrešje. Še tam, pri
a katero je spet zakrila luknjo
strešje, jo je dobil Ringler. Kaj
kje ima Marijo, se je zadrl
»Ne vem!« je odločno od-
Udaril jo je s kopitom
po glavi, da se je oblita s krvjo
zavestna zgrudila. To so bili
trenutki v njeni hiši, na
Peračica, kot so rekli parti-

Potem ji življenje ni priza-
Zakaj je tako krivično? Za-
pravi vse hudo na enega?! Po
je izgubila še edinega sina.
ji je vzela tudi brata. Že
in več let je zaradi bolnih
ljenjena le na dom. Svetle
v njenem življenju prižigajo le
in pa njeni fantje, njeni
se oglase. Toda, zelo redki
ko ni treba več bresti

D. Dolenc

Podpora SWAPO – podpora miru in enakosti

Na šestmesečnem tečaju pri nas je skupina namibijskih študentov, ki so med drugim obiskali tudi gorenjske kraje in se pogovarjali z gorenjskimi delavci – Jugoslavija je vedno podpirala borce za svobodo in neodvisnost

Mojstrana – Sodelovanje z narodnoosvobodilnimi gibanji in žrtvami imperialistične agresije je dolgoletna zunanjepolitična usmeritev in sestavni del trajne opredelitve socialistične in neuvrščene Jugoslavije do narodov, ki dajejo ogromne žrtve, da bi si pridobili politično in ekonomsko neodvisnost. V duhu te usmeritve je Jugoslavija aktivno delovala v Združenih narodih in njenih organizacijah, na konferencah in posvetih neuvrščenih, v mednarodnem delavskem gibanju in mednarodni aktivnosti družbenopolitičnih organizacij. Več je Jugoslavija začela sodelovati z narodnoosvobodilnimi gibanji na jugu Afrike v šestdesetih letih, ko je večina narodnoosvobodilnih gibanj začela resneje voditi protikolonialno borbo in razvijati oborožen boj v svojih deželah.

Pomoč Jugoslavije narodnoosvobodilnim gibanjem je bila vedno namenjena krepitvi njihovega boja, razvijanju informativne in mednarodne dejavnosti organizacij narodnoosvobodilnih gibanj, pošiljali smo zdravila in sanitetno opremo ter hrano.

Jugoslavijo so tudi večkrat obiskali voditelji narodnoosvobodilnih gibanj in ti obiski so bili vedno izraz velikega prijateljstva med narodi Jugoslavije in ljudstvi, ki se bojujejo za svobodo.

Letos se v Sloveniji mudi na šestmesečnem tečaju skupina študentov članov Ljudske organizacije jugozahodne Afrike SWAPO. Prejšnji teden so bili tudi na Gorenjskem in si med drugim ogledali Jesenice, šolski center, Gorenjska oblačila, Kranjsko goro, Rateče in Mojstrano. S študenti, ki se seznanjajo z upravljanjem podjetij v družbeni lastnini in z našim samoupravnim socialističnim sistemom, smo se v Mojstrani pogovarjali o njihovem narodnoosvobodilnem gibanju ter o vtisih, ki jih imajo ob obiskih po različnih krajih Slovenije in Jugoslavije.

»Jugoslavija kot voditeljica neuvrščenih držav je imela vedno tesne prijateljske stike z vsemi narodnoosvobodilnimi gibanji in deželami, ki bi si rade priborile politično in ekonomsko odvisnost,« so dejali namibijski študentje. **»Prav zato zavzema zaradi svoje politike in vsestranske pomoči poseben ugled in spoštovanje, zato njeno pomoč nadvse cenimo in se zanjo zahvaljujemo. Še preden so SWAPO priznali drugod, nas je Jugoslavija podprla.**

SWAPO, ki združuje vse ljudi, ki se bojujejo proti imperializmu, rasnemu razlikovanju in ki si želijo svobode in neodvisnosti, je bila ustanovljena leta 1960. Prišli smo do spoznanja, da se je treba organizirati, če želimo doseči svobodo. Najprej smo poskušali z miroljubnimi sredstvi in na miroljuben način, s pošiljanjem peticij na Združene narode, a nismo našli skupnega jezika. Edini način je bil: odgovoriti z nasiljem na nasilje. 26. avgusta leta 1966 je bila s fašisti prva oborožena bitka, bitka, ki jo je bilo vojaško krilo SWAPA.

Bojujemo se proti imperializmu, proti nevzdržnemu rasističnemu režimu, ki ga podpirajo zahodnoevropske države. Ostro obsojamo tudi agresijo v Angolo.

Združene države so že priznale, da je južna Afrika zelo strateško pomembno področje, obenem pa bogato z rudnim bogastvom. Američani so pokazali nezadovoljstvo nad revolucionarno vlado v Angoli.

Južnoafriška republika je s sodelovanjem z Združenimi državami na vseh področjih postala instrument destabilizacije položaja na tleh južne Afrike. Združene države so sicer izjavile, da so za osvoboditev Namibije, a ne bodo prekinile odnosov z južnoafriško republiko ne oziraje se na različna mnenja ostalega sveta.

Verjemite, da tisti, ki podpirajo SWAPO, izpričujejo miroljubne iniciative sveta, vero v boljšo in pravičnejšo bodočnost.

Jugoslavija je izredno lepa dežela in odnašamo najlepše vtise. Videli smo veliko krajev, veliko spomenikov, ki še danes opozarjajo na velike žrtve fašizma. Lahko le upamo, da bomo vsi miroljubni ljudje sveta s skupnimi močmi in odločno voljo za vedno odpravili fašistično nasilje s tega sveta.

Pa še nekaj bi radi povedali: v Jugoslaviji in v Sloveniji smo bili predvsem presenečeni, da ni socialnih in ne ekonomskih razlik med mestom in vasjo. Tudi na podeželju ljudje živijo zelo dobro, tudi na deželi lahko delajo in se zaposlijo v bližnjih tovarnah. Še posebej ženske uživajo vse pravice in enakopravnost v družbi, za kar se bori tudi naša narodnoosvobodilna organizacija.

Odhajamo z najlepšimi vtisi in spoznanji, ki jih bomo prenesli svojim ljudem v Namibiji, ki naj bi vse dobre lastnosti vašega sistema in vašega načina življenja povzeli v svojo lastno prakso...«

D. Sedej

»AVNOJ 81« — SLOVENŠKI MLADINCI PEŠ 230 KILOMETROV PO POTEH DELEGATOV AVNOJ

Danica Dolenc

Na naših brigadirskih majicah je odtis-
slika kolone in prvi v vrsti je Jaka

tale?« razpotegnem majico spredaj in
približam sliko.
»Aj, baš ovaj!« se mu kar smeje. In potem
pripoveduje, kako ga je Kardelj spraševal kdo
od kod je. Vprašal ga je tudi, če je
in ko je Đorđe mečkal, kajti, da je
, še v vasi niso vedeli, kaj še, da bi
doval tujcu. Pa ga je Kardelj opogu-
aj svobodno pove. Njim lahko zaupa.
je pritrdil. Le kratek je bil tedaj njihov
or, kajti povražnik je od nekod udaril.
je bilo to osvobojeno ozemlje, vendar je
, da so Nemci sumili, da se morajo tod
delegati, pa so sem pa tja udarili proti
nskim vasem. Pokazal jim je pot na
proti Uni, kjer so bili vedno trije, štirje
čez reko. V samo Rujiško so tedaj
Nemci in ustaši, in bilo je streljanja,
nja, toda slovenski delegati so se umak-
najhujšemu. Hrano, ki so jo prinesli
ni iz vse bližnje okolice, je Đorđe spravil
v Grmeč, za ranjence.
četrtek, 9. julija smo spet navsezgodaj
gah. Proti Uni gremo. Andrej spet vodi
najbolje ve in zna. Čez travnike, ob po-
, skozi sadovnjake. Una je vse bližje.
vasi na grebenu nam privošči počitek.
ni so seveda takoj pri nas, sprašujejo to
o in ko hočemo po poti naprej proti
, nas prepričajo, da je po cesti do Blatne
Uni le še pet kilometrov. Veliko bližje kot
gozdove. V en glas smo prepričali Andreja,
le domačin že ve in izsilili cesto. Pa se
je pošteno maščevalo. Makadam se je
v nedogled, sonce je žgalo. Končno smo
Blatni, toda naš tabor je še kakšne tri ki-
naprej, ob vodi, Ivanjski na Uni. O,
peče asfalt, kako se »nabijajo« noge.
a pa ni in ni. Le kam so se vtaknili,
!? Tedaj nas prehiti Tončkina »kompa-
in odhiti naprej po cesti. Tamle gori
bo, smo zdaj sigurni. In s ceste zdaj že
o široko zeleno Uno. In tam naprej je
z belim transparentom: »Dobro nam
Veste, kar zaskeli v očeh, tako je lepo
kaj takšnegale. Da smo le tu. Če bi po-
Andreja, bi imeli bližje, kajti prišli bi
kolovozni poti prav nad »Japro«, nad
kamnolomom in drobilci peska za

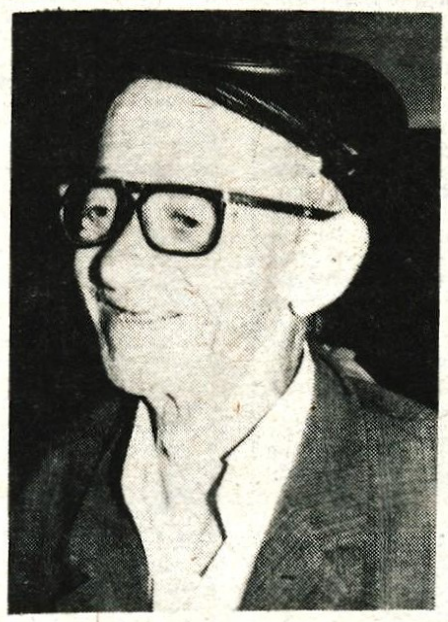

Đorđe Milešević iz Rujiške pri Donjem Duboviku se še dobro spominja slovenskih delegatov na AVNOJ-u 1943. leta

naše steklarne in opekarne. Nobenega asfalta bi ne okušali, ne sončne pripeke. Bomo vsaj za drugič vedeli!

Nad taborom so že vihrale zastave. Baje so mladinci Ivanjske, brž ko so ugledali naše tovornjake in džipe, z zastavami poleteli po robu polj nad Uno in jih nad našim taborom zasadili v tla. Tako so nas pozdravili...

Čudovita reka je Una. Čista, široka, polna rib, toda mrzla. Okopljejo se v njej le najbolj korajžni. Tu se imamo tudi možnost oprati, kajti majice so vse preznojene, kup umazanih nogavic se je že nabralo.

Že prvi večer smo z domačini, posebno borci tega kraja, navezali prisrčne tovariške stike. Ponudili so nam, da bi naslednji večer preživeli z nami in nam pripravili pravi piknik po njihovo. Rade volje smo sprejeli to njihovo velikodušno ponudbo in se odpovedali nameravanemu izletu v Bihač to popoldne.

Petek, 10. julija, je bil prost dan. Dan počitka. Dopoldne smo imeli brigadno konferenco, katere se je udeležil tudi sekretar republiške konference ZSMS Robert Černe. Zadovoljen je z našim pohodom in našim zadržanjem na njem. Na konferenci je spregovorila tudi Albinca Hočevar in poudarila, da bi tudi danes, v miru, morali biti odnosi stari – mladi enaki kot v času borbe in revolucije. Mladi bi se morali vključevati v vse oblike družbenopolitičnega dela in se zavedati, da je treba najprej delati, pokazati, da nekaj znaš, si sposoben narediti, šele potem zahtevati...

Ves čas našega pohoda deluje tudi naša tiskarna. V Ljubljani so izdali prvo številko avnojskega biltena, v Mrkonjič gradu drugo, tu pa pripravljamo tretjo. Jaz sem zadolžena za kroniko. Ko jo na robu tabora pod košato vrbo spravljam skupaj za zadnje tri dni, pridejo k meni žene iz vasi. Prijetne sogovornice so. Zadovoljne so z življenjem tu ob Uni. Nove hišice so si zgradili tu zgoraj pod gozdom. Nekaj glav živine ima vsaka, nekaj prašičev pa sem in tja kakšno ovco. Toliko, da je za dom. Možje so zaposleni v »Japri« ali pa v gozdu. Razen kamnoloma in separacije vas nima delovnih mest, nobene industrije. Vseeno pa je čutiti v vasi velik napredek. Neverjetno veliko je novih hiš. Turizem bi moral biti tu doma, kajti težko najdeš lepšo reko kot je Una.

Take množice ljudi in mladine, kot se je ta večer v Ivanjski zgrnila k našemu tabornemu ognju, nismo srečali vso pot. Ne ve se kdo je bil večji organizator: ali borci ali mladina. Bil pa je nepozaben večer. O revolucionarni zgodovini teh krajev, vse od bojev proti Turkom, pa do danes, je zbranim spregovoril prvoborec iz Ivanjske, Miloš Zec. Samo Ivanjska, ki danes šteje 1285 prebivalcev, je v času borbe dala 535 borcev, od katerih jih je 160 padlo, 256 je bilo žrtev fašizma, 29 pa je nosilcev spomenice.

Mladina nam je pripravila izredno lep kulturni program, saj sta zaplesali kar dve folklorni skupini iz Otoke – pionirska in mladinska – zvrstila pa se je še vrsta dobrih kulturnih in zabavnih točk. Borci Ivanjske pa so nam za ta večer pripravili tudi posebno presenečenje: nekje ob Uni so ves dan pekli pet odojkov in dva jagnjeta, zvečer pa so nam jih pripeljali. Pa še pijačo povrhu! Menda so sami skupaj vrgli ta denar. Toliko jim pomeni oživljanje tradicij naše borbe, in menda je vsakič prav tu na Uni sprejem brigadirjev najbolj prisrčen. Resnično je bil to večer, ki ga zlepa ne bomo pozabili, sploh pa ne teh prisrčnih in dobrih ljudi ob Uni.

Veliko je pretrpelo to ljudstvo. Podgrmeč je dal 20 brigad, 8193 življenj borcev, 4280 je ostalo invalidov, 21.350 je bilo žrtev fašizma, 2218 je nosilcev spomenice, 42 narodnih herojev in 41 generalov je samo od tu. Ivanjci pa so ponosni, da je bil njihov kraj čist, da je bilo vse partizansko, da ni bilo med njimi četnikov, ne ustašev, ne izdajalca. Čisti kot srebro, pravijo. In takšni so še danes. Ponosni so tudi, da imajo le 31 ljudi v tujini. Močno krajevno samoupravo imajo, štiri osnovne organizacije zveze komunistov, njihove delegate je čutiti povsod. In za varnost imajo prav vse institucije organizirane kot v vojnem času. Borci in mladina so tesno povezani. Tako se najbolje prenašajo tradicije iz borbe na mladi rod.

Pred nami je zdaj spet tri dni marš. Zdaj vem, da bom zmogla. Prisrčno nas pozdravljajo domačini, ko se poslavljamo od Ivanjske. Do Bužima moramo proti ta dan. Pa se vleče pot po makadamu, pa po asfaltu. Asfalt je strup za noge. Mojca, ki sicer skrbi za naše žulje poleg »dohtarja«, naenkrat ne more nikamor več.

Čudovita je bosanska pokrajina, tako naravna, vsa nepokvarjena. Tudi v Bosni so ta čas sušili seno. Postanek pri hišah, kjer so se tudi ta čas našle dobre mame, ki so nam postregle s hladno vodo, ostane nepozaben

(nadaljevanje vsak petek)

Nogomet

Presenetljivi izidi

Kranj – Prvo kolo nogometnega prvenstva Gorenjske je prineslo vrsto presenetljivih izidov. Za največje presenečenje so poskrbeli igralci škofjeloške Jelovice, novinci v ligi, ki so zmagali na Jesenicah proti istoimenskemu moštvu. Lesce so v Bohinju premagale lanskoletnega prvaka, Gorenja vas v gosteh ekipo Kondorja, Tržič je zmagal v Žireh in Alples v Retečah.

Rezultati – člani – A skupina: Bohinj – Lesce 2:7, Reteče – Alples 2:3, LTH – Polet 1:1; B skupina: Jesenice – Jelovica 0:2, Kondor – Gorenja vas 0:5, Alpina – Tržič 2:5; pionirji: LTH – Gorenja vas 9:1, Kondor – Polet 1:1; mladinci: Reteče – Polet 1:5. Med tednom so nogometaši Save v zaostali tekmi za gorenjski pokal premagali Lesce s 4:3.

Drugo kolo bo na sporedu jutri. Pričetek pionirskih tekem je ob 15.45, članskih pa ob 17. uri. V članski konkurenci se bodo srečale ekipe Bleda in Bohinja, Lesc in Reteč, Alplesa in LTH, Tržiča in Kondorja, Jesenic in Alpine, Jelovice in Gorenje vasi, pari pionirskih tekem pa so naslednji: Tržič – Lesce, Reteče – Kondor, Alpina – LTH ter Bohinj – Jesenice.

P. Novak

Pokalno tekmovanje

Odigrani sta dve koli pokalnega prvenstva in drugo kolo jesenskega dela tekmovanja za rekreativce. Med tem, ko se mladinci in pionirji ogrevajo, pa se pri članih in kadetih že vidi, da so nekatera moštva dobro pripravljena in da je učinkovitost vredna pohvale. Manj vredna pohvale je nedisciplina igralcev in odnos do igre. Nekaterim je cilj za vsako ceno doseči ugoden rezultat ne pa športno nadigravanje. Rezultati II kolo: člani A: Naklo : Podbrezje 1:1, Triglav : Šenčur 0:5, Kokrica : Korotan 1:1, Trboje : Sava 1:3, člani B: Grintovec : Hrastje 6:2, Britof : Visoko 9:0, Primskovo : Filmarji 3:1, Preddvor : Naklo (B) 3:7, kadeti: Britof : Jesenice 3:0, Sava : LTH 9:0, Alples : Bohinj 1:1, II. selekcija 1 kolo: Primskovo : Sava 0:4, Kokrica : Preddvor 4:6, Britof : Šenčur 2:2.

Rezultati tekmovanja za pokal M. Tita: člani II. krog: Britof : Sava 4:2 (0:0) po enajstmetrovkah, Naklo : Triglav (rek.) 2:0, Šenčur : Triglav (V. sel.) 1:7, Korotan : Podbrezje 1:5, mladinci za pokal ZSMS I. krog: Sava : Šenčur 6:0, Filmarji : Podbrezje 5:3 (2:2), Naklo : Trboje 3:0 b. b.

S. V.

TEČAJ ZA NOGOMETNE SODNIKE

Kranj – Občinska zveza nogometnih sodnikov Kranj organizira tečaj za nove nogometne sodnike. Prijave sprejemajo do 15. septembra v prostorih zveze na cesti Staneta Žagarja 27 ali v torkih od 19. do 20. ure v sobi št. 58 skupščine občine Kranj.

Slabo igrišče in neurejene garderobe

Jesenice – Zadnjo nedeljo v avgustu so nogometaši Jesenic s tekmo proti povratniku iz prve republiške lige, moštvom Vozil iz Nove Gorice, pričeli jesenski del prvenstva v slovenski nogometni ligi – zahod. V prvi tekmi na domačem igrišču so zmagali tesno z 1:0 po »zaslugi« igralca gostujoče ekipe Klanjščka, ki je v drugem polčasu zatresel mrežo svojega vratarja. V predtekmi so se pomerili mladinci Jesenic in kranjskega Triglava. Zmagali so gostje s 4:0.

Člansko moštvo na pričetku jesenskega dela ni pokazalo najbolj obetavne igre, kar pa je bilo tudi pričakovati. Uigrati bodo morali svoje vrste, predvsem pa pokazati več spretnosti in učinkovitosti pred nasprotnikovimi vrati. Za trenerja Milenka Vukotiča in njegove varovance bo zato dela še dovolj.

Nogometaši iz železarskega mesta se v novi prvenstveni sezoni srečujejo tudi z drugimi problemi. Pogoji za treninge in tekme so izjemno slabi. Ob dežju je njihovo igrišče dobesedno poplavljeno, razmočeno in mehko, tako da se marsikdo čudi, da sploh dovolijo na njem igrati tekme slovenske lige. Zgradba ob igrišču razpada, igralci nimajo urejenih garderob in še bi lahko naštevali. Toda za njihove probleme na Jesenicah očitno ni posluha . . .

J. Rabič

Poljske košarkarice v Kranju

Kranj – V ponedeljek in v torek, 14. in 15. septembra, bodo v Kranju gostovale košarkarice poljskega prvoligaša Polonia iz Varšave. V dvorani na Planini se bodo pomerile s košarkaricami kranjske Save, ki so se uvrstile v drugo zvezno ligo. Tekmi se bosta pričeli ob 20. uri, vstopnina pa je 20 dinarjev. Igralke iz Varšave bodo danes, jutri in v nedeljo nastopile na mednarodnem turnirju v Ljubljani. Poleg njih bosta sodelovali še ekipi Ježice iz Ljubljane in Zoluja iz Vicenze.

cz

PEP '81 Split

Evropsko prvenstvo v plavanju, vaterpolu in skokih v vodo

Vaterpolisti slabo, Petriča z rekordi

Split – Nad devetsto športnikov in športnic iz sedemindvajsetih evropskih držav se je zbralo na letošnjem jubilejnem petnajstem prvenstvu Evrope v plavanju, skokih v vodo, vaterpolu in umetnostnem plavanju v Splitu. Med tekmovalci je kar devet svetovnih in 24 evropskih rekorderjev, 64 nosilcev medalj z lanskoletne olimpiade v Moskvi ter številna znana imena iz Montreala, s svetovnega prvenstva v Berlinu in z evropskega prvenstva v Joenkoepingu. Tekmovanje je v soboto zvečer slovesno odprl predsednik hrvaškega sabora Jure Bilić, državno zastavo pa je dvignil na drog naš najuspešnejši plavalec Kranjčan Borut Petrič.

BORUT PETRIČ: V BORBI ZA DVE MEDALJI

Dvajsetletni plavalec kranjskega Triglava je v bazenu Poljud v Splitu naše najmočnejše orožje v boju s tujimi tekmovalci in eden glavnih kandidatov za osvojitev odličij na 400 in 1500 metrov kravl. Borut je močnejši na 1500 metrov, kjer ima že srebro s svetovnega prvenstva v Berlinu in bron z evropskega prvenstva na Švedskem. Prvi favorit v Splitu je vsekakor Saljnikov iz Sovjetske zveze, ki je kot prvi na svetu plaval pod petnajstimi minutami, toda tudi Petrič ni povsem brez možnosti. Pred prvimi nastopi v poljudskem bazenu je povedal:

»To bo moj drugi nastop na evropskem prvenstvu. Za tri posamične nastope na 200, 400 in 1500 metrov kravl ter za nastop v štafeti sem se pripravljal kot še nikoli. Upam, da se bom v vseh treh disciplinah uvrstil v finale. Na 200 metrov bom skušal postaviti nov državni rekord. Na 400 metrov je favorit Saljnikov. Za uvrstitev v finale bo treba plavati 3:57. Moj redkord je 3:56, toda tu sem sposoben plavati še hitreje. Na 1500 metrov sem tudi sam med favoriti za medaljo. Če bom predhodne nastope dobro opravil, potem bom v najdaljši preskušnji plaval povsem sproščeno. Progo bom skušal odplavati v času 15:15 ali bolje. Saljnilov mi ne sme pobegniti.«

DARJAN PETRIČ: POPRAVITI OSEBNE REKORDE

Darjan Petrič je med najmlajšimi tekmovalci na prvenstvu v Splitu. Njegov edini cilj je, da bi v obeh disciplinah na 400 in 1500 metrov kravl plaval bolje od svojih osebnih rekordov.

»To je moje prvo evropsko prvenstvo. Na 400 metrov se bom potrudil, da odplavam progo pod štirimi minutami. Na 1500 metrov pričakujem še boljši rezultat, kot sem ga dosegel na balkaniadi v Bolgariji. Takrat sem plaval 15:42, toda ni bilo prave konkurence. Drugega najboljšega sem pustil za sabo za več kot 80 metrov. Prepričan sem, da imam v tej maratonski disciplini še kakih deset sekund rezerve.«

VATERPOLISTI PRVIČ ZMAGALI

Jugoslovanski vaterpolisti se v uvodnih bojih na prvenstvu niso proslavili. Po treh porazih so v torek dosegli prvo zmago. Premagali so borbene Romune z 12:10. Po porazih s Španci, Madžari in reprezentanco Sovjetske zveze so si zapravili vse možnosti za osvojitev enega izmed odličij. Po četrtem kolu je jugoslovanska reprezentanca še vedno na zadnjem mestu, vodi pa Nemška demokratična republika pred Sovjetsko zvezo in Madžarsko.

NA 200 METROV KRAVL PETRIČ PETI

Borut Petrič je v sredo že v dopoldanskem predtekmovanju dosegel nov državni rekord na 200 metrov kravl, hkrati pa je bil to tudi najboljši čas dopoldanskih preskušenj. Čas 2:52,09 je veliko obetal tudi v večernem finalu. Borut je tokrat plaval za malenkost počasneje, toda to je še vedno zadostovalo za odlično peto mesto v disciplini, v kateri se doslej na tako pomembnih tekmovanjih še ni uvrstil med finaliste. V finalu ni prišlo do presenečenja. Plavalec Sovjetske zveze Sergej Kopliakov je zmagal s časom 1:51,23, čeprav je v dopoldanskem predtekmovanju dosegel le osmi čas in se komajda uvrstil v zaključne borbe, v katere so se poleg njega prebili še Soderlund (Švedska), Lejdstrom (Švedska), Rampazzo, Revelli (oba Italija), Noel (Francija), Semetov (Sovjetska zveza) in Jugoslovan Borut Petrič.

Start velikega obračuna osmerice je bil izredno napet in nervozen, saj so morali tekmeci kar dvakrat ponoviti štart. Od Petriča so v finalu pričakovali preveč. Uvrščali so ga celo med kandidate za odličja. Resda je Borut dolgo plaval na tretji poziciji, toda nazadnje je le moral priznati premoč Kopliakovu, Soderlundu, Lejdstromu in Rampazzu. Toda že sama uvrstitev v finale v tej disciplini je za Boruta in za jugoslovansko plavanje vsekakor velik uspeh.

D. Humer

Oba Petriča v finalu

Split, 10. september – Člana jugoslovanske državne reprezentance Borut in Darjan Petrič sta med tistimi tekmovalci na evropskem prvenstvu v Splitu, ki se bosta borila v finalu na 400 metrov kravl. Borut je prišel v finale z drugim najboljšim časom, za dve desetinki je bil boljši od njega le Saljnikov (Sovjetska zveza). Dosegel je čas 3:53,37, kar je tudi nov državni rekord. Še za večje presenečenje in radost v našem plavalnem taboru je poskrbel Darjan Petrič, ki je v Splitu prvič v svoji karieri plaval pod štirimi minutami. To mu je bila tudi edina želja na evropskem prvenstvu, toda Darjanov čas je zadostoval tudi za uvrstitev v finale. Jugoslovani smo bili edini, ki smo v finalnem obračunu na 400 metrov kravl imeli dva tekmovalca. (O izidih do zaključka redakcije še nismo zvedeli). Rezultati osmih najboljših: 1. Saljnikov (SZ) 3:53,35, 2. B. Petrič (Jugoslavija) 3:53,37, 3. Borström (Norveška) 3:55,37, 4. D. Petrič (Jugoslavija) 3:56,25, 5. Nagy (Madžarska) 3:56,37, 6. Strombach (ZRN) 3:56,42, 7. Machek (ČSSR) 3:56,72, 8. Astburg (NDR) 3:57,44.

D. Humer

Pohod po Karavankah

Jesenice – V soboto, 12. septembra, prirejata komisija za športno rekreacijo pri koordinacijskem odboru sindikata slovenskih železarn in svet za športno rekreacijo pri občinskem svetu Zveze sindikatov na Jesenicah drugi spominski pohod Janeza Jenka po Karavankah. Pohoda se lahko udeleže delavci železarn iz naše republik in drugi občani. Vsi pohodniki se bodo zbrali na Jesenicah, od koder bodo izpred železarne in zdravstvenega doma ob 7. uri odpeljali avtobusi do Planine pod Golico.

Izvedbo pohoda, ki ga bo vodil Pavle Dimitrov, pripravlja planinsko društvo Javornik-Koroška Bela. Vodiči in člani Gorske reševalne službe bodo pohodnike vodili po Karavankah v dveh smereh. Telesno manj pripravljeni udeleženci pohoda bodo prehodili traso Planina pod Golico–Španov vrh–Pristava, vsi drugi pa se bodo z izhodiščne točke povzpeli na Golico in od tod odšli proti Pristavi.

Udeleženci bodo hodili po poti na lastno odgovornost, vendar morajo strogo upoštevati navodila vodstva pohoda. Imeti morajo primerno obleko in planinsko opremo ter potrebno količino hrane in pijače. Pri domu na Pristavi se bodo lahko okrepčali tudi na pikniku za udeležence pohoda.

Prireditelji sporočajo, da bo pohod ob vsakem vremenu. Kdor se ga bo udeležil prvič, bo dobil izkaznico pohoda po Karavankah na Pristavi. Tam bodo udeležbo vpisali v izkaznice tudi pohodnikom, ki jih že imajo.

(S)

Paraplegiki tekmovali

Novo mesto – V soboto, 5. septembra, je bilo v osnovni šoli Katja Rupena v Novem mestu medregijsko tekmovanje društev paraplegikov v šahu, namiznem tenisu in streljanju z zračno puško. Sodelovale so ekipe novomeške, mariborske, ljubljanske, obalnokraške in gorenjske regije. Tekmovanje so vzorno organizirali paraplegiki iz Novega mesta ob pomoči učiteljev in učencev osnovne šole.

Rezultati – namizni tenis: 1. Kranj (Prelog, Antlej, Peternelj) 6 točk, 2. Maribor 4, 3. Novo mesto 2, 4. Ljubljana 0; streljanje z zračno puško: 1. Novo mesto 493 krogov, 2. Ljubljana 453, 3. Maribor 440, 4. Kranj 417, 5. Koper 295; šah: 1. Ljubljana 11,5 točke, 2. Novo mesto 5, 3. Kranj 4,5, 4. Koper 4,5, 5. Maribor 4,5; končni vrstni red: 1. Novo mesto 11 točk, 2. Ljubljana 10, 3. Kranj 9, 4. Maribor 7, 5. Koper 3.

Rokomet

Gorenjci dobro začeli

Kranj – V soboto in nedeljo so v Sloveniji spet oživela rokometna igrišča. V boj za prvenstvene točke v tekmovalni sezoni 1981/82 so startali rokometaši in rokometašice v republiških rokometnih ligah, drugi republiški in mladinski rokometni republiški ligi – center. Gorenjsko bosta v republiški rokometni ligi v letošnjem tekmovanju zastopali ekipi Peka med moškimi in Duplje med ženskami. Po uvrstitvi Jelovice v drugo zvezno rokometno ligo, so edini gorenjski ligaš rokometaši Peka, ki so uspešno začeli s tekmovanjem. V prvem kolu so osvojili v Celju točko, na gostovanje pa bodo morali tudi v drugem kolu in sicer k mariborskemu Braniku. Med ženskimi ekipami v ženski republiški rokometni ligi bomo po uvrstitvi rokometašic Preddvora v drugo zvezno rokometno ligo – sever, spremljali le rezultate rokometašic Dupelj, sicer novinca v ligi, ki pa je že v prvem kolu z zmago prijetno presenetil v Cerknem ekipo ETE. Tudi v drugem kolu Dupljanke gostujejo in sicer v Ma[illegible]

V drugi moški republiški rokomet[illegible] bodo jutri in v nedeljo odigrali [illegible] kolo. Tekma Žabnica : Prule bo ju[illegible] 18. uri, Preddvorčani pa bodo gos[illegible] Ponikvah. V ženski ligi pa bodo [illegible] prvo kolo. Gorenjsko bosta [illegible] ekipi Peka, ki bo gostovala v Ljublj[illegible] ekipi Slovana, rokometašice Alple[illegible] bodo proste.

V mladinski republiški rokomet[illegible] – center bodo odigrali drugo kolo [illegible] ob 16.30 bo srečanje Sava : Slovan, [illegible] gorenjske ekipe Jelovica, Peko in K[illegible] pa gostujejo. Mladinke v skupini [illegible] pa bodo odigrale prvo kolo. Gore[illegible] bodo zastopale ekipe Alplesa, K[illegible] Dupelj in Preddvora. Pred d[illegible] občinstvom se bosta predstavil[illegible] Alplesa z Itas Kočevjem in K[illegible] Olimpijo-Šentvidom. Tekmi bo[illegible] nedeljo dopoldne.

J. Ka[illegible]

Avtomotošport

Globočnik uspešen na Koroškem

Wolfsberg – Avtomoto klub Wolfsberg na Koroškem je bil organizator 23. mednarodnega tekmovanja v motokrosu v kategorijah do 125, 250 in 500 prostorninskih centimetrov. V razredu srednje težkih motorjev je nastopil tudi Matjaž Globočnik (AMD Tržič), ki je med 42 tekmovalci iz Avstrije, Nemčije in Švedske končal dirko na 12. mestu. Zmagal je trenutno drugi v karavanškem pokalu domačin Peter Aicher.

BREZ ZAVOR DO CILJA

Jastrebarsko – Edini gorenjski motokrosist na mednarodni dirki v kategoriji do 250 kubičnih centimetrov na novi progi Mladina v Jastrebarskem je bil Branko Ahačič, član AMD Tržič. Med 33 tekmovalci iz Avstrije, Nemčije, Belgije, Italije in Jugoslavije se je uvrstil na solidno 12. mesto. Uvrstitev bi bila še boljša, če ne bi v drugi vožnji odpovedale zavore na motorju.

NOVE TOČKE ZA GORENJCE

Šentvid pri Stični – Na peti dirki za republiško prvenstvo v motokrosu v razredu do 50, 125 in 250 kubičnih centimetrov so gorenjski tekmovalci zopet posegli po odličnih uvrstitvah. V konkurenci najlažjih motorjev je zmagal domačin Zajec, Sandi Jakopič (AMD Bled) je bil tretji in Bojan Pavšek (AMD Tržič), četrti. V močnejši kategoriji je zmaga pripadla vodilnemu v tekmovanju Ptujčanu Frangezu, Stane Vuzem in Marjan Mihelič pa sta si privozila drugo in četrto mesto. V razredu najtežjih motorjev je slavil Leon Avbelj iz Lukovice, Žirovci pa s[illegible] uvrstili na naslednja mesta: Ivo A[illegible] uzzi je bil sedmi, vodilni v tem [illegible] Marjan Mlinar je bil osmi in Alei [illegible] dvanajsti. V ekipni razvrstitvi so bi[illegible] movalci iz Žirov šesti, Radovljič[illegible] in Tržičani enajsti med 17 ekipami.

V nedeljo avtorally »Kriška planina 81«

Cerklje – V nedeljo organizira [illegible] na komisija pri Avtomoto društvu [illegible] lje avtorally »Kriška planina 8[illegible] člane društva. Prijave bo o[illegible] sprejemal še v nedeljo do 7.30 [illegible] Zadružnim domom v Cerkljah, k[illegible] tudi start. Sledila bo spretnostna [illegible] nato pa se bo rally nadaljeval v [illegible] etapo brez vmesnega postanka. P[illegible] potekala iz Cerkelj do Zaloga [illegible] hovč in Brnika do Plate in G[illegible] Ambroža pod Krvavcem, kjer bo [illegible] nje z zračno puško. Cilj rallya [illegible] Jezercih, kjer bo ob 12. uri [illegible] razglasitev rezultatov. Cilj prire[illegible] vzgoja voznikov motornih vozil [illegible] in pravilno vožnjo, krepitev stik[illegible] vozniki ter preiskus znanja v [illegible] in orientaciji, kot del akcije »NNNP«.

J. K[illegible]

Pokal domačinom

Smlednik – 113 dvojic z Gorenjske, okolice Kamnika in z ljubljanskega področja je ob koncu avgusta nastopilo na tradicionalnem »Teku dvojic« po partizanskih poteh v Smledniku, speljanih po poljih in gozdov okoli Starega gradu. Tekmovanje je potekalo v petih kategorijah: ženske dvojice so bile razdeljene po starosti v skupini do 60 in nad 60 let, moške pa v skupini do 80 in nad 80 let, medtem ko so dvojice s skupno starostjo nad 100 let tekle v posebni skupini. Proga je bila dolga devet kilometrov. Največ uspeha so imeli tekači domačega TVD Partizan, ki so prejeli v trajno last pokal krajevne skupnosti Smlednik. Množična rekreativna prireditev je bila posvečena krajevnemu prazniku. Pripravil in uspešno izpeljal jo je domači TVD Partizan, pokroviteljstvo pa je prevzela delovna organizacija Color iz Medvod.

Rezultati – moške dvojice do 80 let: 1. Rosulnik-Pibernik (ŠD Strahovica) 31,34, 2. Džuričič-Džuričič (Jesenice) 32,33, 3. Urh-Sušnik (SK Kamnik) 32,47, 4. Marek-Krumpak (TVD Partizan Bežigrad) 33,03, 5. Gogala-Dolenc (ŠD Mošnje) 34,14; moške dvojice nad 80 let: 1. Kavčič-Štros (AK Triglav), 34,44, 2. Lesjak-Kušar (TVD Partizan Vič) 36,27, 3. Jošt-Pajk (TVD Partizan Naklo) 37,06, 4. Kovač-Riedel (TVD Partizan Vič) 37,13, 5. Pavčič-Majcen (AK Elan) 37,52; ženske dvojice do 60 let: 1. Smrekar-Kovač (Partizan Dol) 44,32, 2. Ahačič-Peterman (Tržič) 46,24, 3. Kosec-Zupan (Color) 46,25, 4. Sršen-Rosulnik (ŠD S[illegible] vica) 47,45, 5. Bobnar-Žirovnik [illegible] Partizan Smlednik) 48,30; ženske [illegible] nad 60 let: 1. Rozman-Erastič (P[illegible] Kranj) 45,14, 2. Ukmar-Rismondo [illegible] Partizan Smlednik) 49,28, 3. Pe[illegible] fic (Color) 53,19; dvojice nad [illegible] 1. F. Jošt-I. Jošt (TVD Partizan [illegible] 43,39, 2. Žigon-Regovec (Gradis L[illegible] na) 47,17, 3. Rant-Geč (TVD P[illegible] Kranj) 49,08; ekipno: 1. TVD P[illegible] Smlednik 2.51,30, 2. Color M[illegible] 3.13,46.

Kolesarstvo

Sedmi pokal Kokrici

Kokrica – Kolesarska sekcija [illegible] čega športnega društva prireja v [illegible] 13. septembra, tradicionalno dir[illegible] kal Kokrice, ki bo v veteranski [illegible] renci štela tudi za državno prvens[illegible]

Proga bo od osmih naprej, ko [illegible] štartale mladinke, delno zaprta [illegible] met in bo speljana v krogu, d[illegible] kilometra, v smeri Kokrica–[illegible] Kranj–Kokrica. Mladinke in [illegible] bodo morale prevoziti tri kro[illegible] rekreativci ter veterani A in B p[illegible] krogov, veterani C in D po [illegible] starejši tekmovalci, to je veteran[illegible] tri kroge. Po tem vrstnem redu [illegible] ljen tudi štart posameznih kateg[illegible] sarjev.

Prijave bodo prireditelji sprej[illegible] uro pred začetkom tekmovanja [illegible] gost Ine Lakner, kjer bo nato tu[illegible] sitev rezultatov. Trije najboljši [illegible] skupini bodo prejeli medalje, [illegible] ekipa pa prehodni pokal Kokrice.

Pokal Zakotnik

Kranj – V nedeljo se je v kletn[illegible] storih vrtca Janina končal četrti [illegible] goju za prehodni pokal Kranja, [illegible] rem je nastopilo 12 tekmovalcev [illegible] jakostnih skupinah. Prvo kolo je [illegible] brez večjih presenečenj, že v drugem [illegible] Francelj premagal Pintarja in tak[illegible] jil edino točko na turnirju. Zadn[illegible] z odlično igro presenetil še Furla[illegible] premagal po kategorijah boljša [illegible] Francija in Chvatala. Že drugo [illegible] prehodni pokal osvojil prekaljeni [illegible] Milan Zakotnik, ki v petih kolih [illegible] grenkobe poraza. Drugi je bil Lak[illegible] jec in tretji Pintar.

Rezultati – 1. kolo: Omejec – [illegible] 1:0, Furlan – Zakotnik 0:1, Chv[illegible] Francelj 1:0; 2. kolo: Omejec – [illegible] 1:0, Zakotnik – Chvatal 1:0, [illegible] Francelj 0:1; 3. kolo: Omejec – Za[illegible] 0:1, Chvatal – Pintar 0:1, Fu[illegible] Francelj 1:0; 4. kolo: Zakotnik – [illegible] celj 1:0, Omejec – Chvatal 0:1, [illegible] Furlan 1:0, 5. kolo: Zakotnik – [illegible] 1:0, Omejec – Francelj 1:0, Chv[illegible] Furlan 0:1.

M. Chva[illegible]

Alpinistične novice

Štefan Gartner in Matej Kranjc, oba člana alpinističnega odseka iz Kranja, sta bila letos prva kranjska alpinista, ki sta v poletni sezoni plezala v tujih gorah. V julski steni Male Cime v italijanskih Dolomitih sta 22. avgusta preplezala Rumoni ras, ki ima oceno VI. Zaradi hudega mraza v tem predelu sta se preselila v toplejšo Bregaljo v Švici in v Piz Badile preplezala Cassinovo smer s tehavnostno oceno IV, V, VI-.

Drugi člani AO Kranj so opravili precej vzponov v domačih stenah in to vsi v nedeljo, 30. avgusta.

Ruda Lanz in Janez Triler sta **preplezala Zajedo Zaplotnik-Perčič v steni vrha Nad Štotom glava; ocena je IV, V Al.**

V severni steni Šit sta plezala Tomo Česen in Nejc Zaplotnik Direktno smer; ocena je V+.

Štefan Gartner in Drago Šegregur sta v Prisojniku preplezala Budičev steber, smer, ki ima oceno IV, V-.

Uroš Herlec in Andrej Zidar, oba že pripravnika AO, pa sta preplezala SV raz nad Štotom glave z Butinarjevo varianto. (III).

nk

RADIJSKI SPORED

SOBOTA, 12. SEPT.

Prvi program

4.30 Dobro jutro! - 8.08 Pionirski tednik - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Pojo amaterski zbori - 10.30 Panorama lahke glasbe - 11.05 Zapojmo pesem - 11.20 Svetovna reportaža - 11.40 Zapojte z nami - 12.10 Godala v ritmu - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Veseli domači napevi - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestilo in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam . . . - 14.05 Glasbena panorama - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtiljak - 17.05 Kulturna panorama - 18.00 Škatlica z godbo - 18.30 Iz dela Glasbene mladine Slovenije - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Mladi mostovi - 20.00 Sobotni zabavni večer - 21.00 Za prijetno razvedrilo - 21.30 Oddaja za naše izseljence - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Z lahkimi notami po naši domovini - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

8.00 Sobota na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Radi ste jih poslušali - 13.35 Glasba iz Latinske Amerike - 14.00 Srečanja republik in pokrajin - 15.30 Hitri prsti - 15.45 Mikrofon za Aleksandra Mežka - 16.00 Naš podlistek - Drago Kumer: Razočarana Podbrezarica - 16.15 Lepe melodije - 16.40 Glasbeni casino - 17.35 Šport in glasba - Evropsko prvenstvo v plavanju - 18.35 Naši kraji in ljudje - 18.50 Glasbena medigra - 19.25 Stereorama - 21.15 Šport in glasba - Evropsko prvenstvo v vaterpolo Jugoslavija : ZRN - 22.15 SOS - V soboto obujamo spomine - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

NEDELJA, 13. SEPT.

Prvi program

5.00 Dobro jutro! - 8.07 Radijska igra za otroke - 9.05 Ne pozabite, tovariši . . . - 10.05 Nedeljska matineja - 11.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 13.10 Obvestila in zabavna glasba - 13.20 Za kmetijske proizvajalce - 13.50 Pihalne godbe - 14.05 Humoreska tega tedna - Paul Somogyi: Vesele iz Budimpešte - 14.25 S popevkami po Jugoslaviji - 15.10 Pri nas doma - 15.30 Nedeljska reportaža - 15.55 Listi iz albuma - 16.20 Gremo v kino - 17.05 Popularne operne melodije - 17.50 Zabavna radijska igra - 18.40 Na zgornji polici - 19.30 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Glasbene razglednice - 20.00 V nedeljo zvečer - 22.20 Skupni program JRT - studio Ljubljana - Glasbena tribuna mladih - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Mozaik melodij in plesnih korakov - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

8.00 Nedelja na valu 202 - 13.00 V nedeljo se dobimo, šport, glasba in še kaj - 19.30 Stereorama - 20.30 Glasba iz starega gramofona - 21.30 Iz francoske diskoteke - 21.45 Nove plošče - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

PONEDELJEK, 14. SEPT.

Prvi program

5.00 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.25 Vingaraja - 8.40 Izberite melodijo - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za . . . - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Veliki revijski orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam . . . - 14.05 V gosteh pri zborih jugoslovanskih radijskih postaj 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtiljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Na ljudsko temo - 18.25 Zvočni signali - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansamblom Maksa Kumra - 20.00 Iz naše diskoteke - 21.05 Poletni divertimento - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Popevke z jugoslovanskih studiev - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Za ljubitelje jazza

Drugi program

8.00 Ponedeljek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Z evropskimi revjskimi in plesnimi orkestri - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Ponedeljkov križemkraž - 14.20 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu - 16.00 Svet in mi - 16.10 Španske popevke - 16.40 Od ena do pet - 17.40 Iz partitur revijskih orkestrov jugoslovanskih radijskih postaj - 18.00 Pesmi svobodnih oblik - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 19.25 Stereorama - 20.00 Jazz na II. programu - Jimmy Smith - Gary Burton - 20.30 Popularnih dvajset - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

TOREK, 15. SEPT.

Prvi program

4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Iz glasbenih šol - Glasbena šola Hrastnik - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za . . . - 11.05 Z našimi opernimi pevci - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Danes smo izbrali - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Po domače - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam . . . - 14.05 V korka z mladimi - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtiljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.45 Glasbena medigra - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansamblom Jožeta Privška - 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi - 20.30 S solisti in ansambli JRT - 21.05 Radijska igra - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Tipke in godala - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 S popevkami po Jugoslaviji - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

8.00 Torek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Iz obdobja dixielanda - Bob Crosby s Bobcats - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu z orkestrom Lalo Schifrin in orkestrom RTV Ljubljana - 16.00 Pet minut humorja - 16.05 Popevke italijanskih avtorjev - 16.40 Disco čez dan - 17.40 Iz partitur orkestra »Josef Niessen« - 17.50 Ljudje med seboj - 18.00 Danes vam izbira - 18.40 Koncert v ritmu - 19.25 Reprize javnih glasbenih oddaj - 21.00 Misel in pesem - 21.45 Sodobna improvizirana glasba - Prelomnice - 8. del - 22.15 Rezervirano za country glasbo - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

SREDA, 16. SEPT.

Prvi program

4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Pisan svet pravljic in zgodb - 8.45 Zaplešimo in zapojmo - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za . . . - 11.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Veliki zabavni orkestri - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam . . . - 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 »Loto vrtiljak« - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času - Uroš Krek: Štiri pesmi na besedilo J. Udoviča - 18.15 Naš gost - 18.30 Radijsko tekmovanje mladih pianistov - II. kategorija - Prvi del - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z ansamblom Jožeta Krežeta - 20.00 Istra - v zborovski pesmi - 20.25 Johannes Brahms: Variacije in fuga na Haendlovo temo, op. 24 — Igra pianistka Zdenka Novak - 21.05 Arrigo Boito: Odlomki iz opere Mefistofeles - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Jazz pred polnočjo - Jack McDuff - The Three Sounds - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

8.00 Sreda na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Veliki zabavni orkestri - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.30 Iz naših sporedov - 14.35 Z vami in za vas - 15.30 V plesnem ritmu - 16.00 Tokovi neuvrščenosti - 16.10 Pesmi Latinske Amerike - 16.40 Iz jugoslovanske produkcije zabavne glasbe - 17.40 Iz partitur orkestrov »Jerry Ross Symposium« in »Living Strings« - 17.55 Vprašanja telesne kulture - 18.00 Z orkestri in solisti - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 19.25 Stereorama - 20.30 Melodije po pošti - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

ČETRTEK, 17. SEPT.

Prvi program

4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Mladina poje - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za . . . - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Znane melodije - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Od vasi do vasi - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam . . . - 14.05 Mehurčki - 14.20 Koncert za mlade poslušalce - B. Britten: Preprosta simfonija - 14.40 Jezikovni pogovori - 15.30 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtiljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela . . . Novi posnetki partizanskega pevskega zbora - 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo - 18.35 Violinist Tomaž Lorenz z novitetami slovenskih skladateljev - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute s kitaristom Bojanom Drobežem - 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov - 21.05 Literarni večer - Ob 200-letnici Vergilovega rojstva - 21.45 Lepe melodije - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Plesna glasba iz jugoslovanskih studiev - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev - 00.05 Nočni program - glasba

Drugi program

8.00 Četrtek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Vedri zvoki - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Pet minut humorja - 14.05 Z vami in za vas - 15.30 S Plesnim orkestrom RTV Ljubljana - 16.00 Reportaža na kratko - 16.15 Francoske popevke - 16.45 Jazz - klub - B. P. Convention Big Band - Nancy Wilson - Art Van Damme - 17.40 Iz partitur orkestrov »Metropole« in Radia Hannover - 17.55 Mi in narava - 18.00 Popularna country glasba - 18.30 Novice - Iz delovnih organizacij - 18.40 Koncert v ritmu - 19.25 Stereorama - 20.00 V živo z . . . - 21.00 Zavrtite, uganite . . . - 22.00 S festivalov jazza - X. Mednarodni dixieland-festival »Dresden-80« III. New orleans orleans - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

PETEK, 18. SEPT.

Prvi program

4.30 Dobro jutro! - 8.08 Z glasbo v dober dan - 8.30 Glasbena pravljica - 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem - 9.05 Z radiom na poti - 10.05 Rezervirano za . . . - 11.35 Znano in priljubljeno - 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Pihalne godbe - 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov - 13.20 Obvestila in zabavna glasba - 13.30 Priporočajo vam . . . - 13.50 Človek in zdravje - 14.05 Dve Webrovi uverturi - 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 15.35 Zabavna glasba - 15.50 Radio danes, radio jutri! - 16.00 Vrtiljak - 17.00 Studio ob 17.00 - 18.00 Pojemo in godemo - 18.30 S knjižnega trga - 19.25 Obvestila in zabavna glasba - 19.35 Lahko noč, otroci! - 19.45 Minute z Blejskim kvintetom - 20.00 Uganite, pa vam zaigramo . . . - 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini - 22.25 Iz naših sporedov - 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih - 23.05 Lirični utrinki - 23.10 Petkov glasbeni mozaik - 00.05 Nočni program - Radio Koper

Drugi program

8.00 Petek na valu 202 - 13.00 Dober dan na drugem programu - 13.05 Jazz v komornem studiu - Alice Coltrane - Shirley Scott - 13.35 Znano in priljubljeno - 14.00 Z vami in za vas - 15.30 Glasbena medigra - 15.40 Minute za EP - 15.45 Vroče, hladno - 17.40 Odmevi z gora - To in ono s planinskega sveta - 17.55 Operetna glasba - 18.40 Mali koncert lahke glasbe - 19.25 Stereorama - 20.00 Stop pops 20 - 21.30 Poletni radio - 22.45 Zrcalo dneva - 22.55 Glasba za konec programa

RADIO TRIGLAV JESENICE

Ponedeljek:

16.00 Domače aktualnosti - obvestila - 16.30 Ponedeljkov športni pregled - Morda vas bo zanimalo - 17.20 Naši odmevi - Čestitke ali Izbor domače glasbe

Torek:

16.00 Domače aktualnosti - obvestila - 16.30 Oddaja za mlade - Morda vas bo zanimalo - 17.20 Delegati sprašujejo - Oddaja o NNNP - Čestitke

Sreda:

16.00 Domače aktualnosti - obvestila - 16.30 Stop zelena - Morda vas bo zanimalo - Čestitke

Četrtek:

16.00 Domače aktualnosti - obvestila - 16.30 Naše zrcalo - Morda vas bo zanimalo - 17.20 Po domače za vas - Čestitke

Petek:

16.00 Domače aktualnosti - obvestila - 16.30 Kulturna snovanja - Morda vas bo zanimalo - 17.20 Naši odmevi - Čestitke ali Zabavni zvoki

Sobota:

16.00 Domače aktualnosti - obvestila - 16.30 Kam danes in jutri - Jugoton vam predstavlja - Morda vas bo zanimalo - 17.30 Naši odmevi - Čestitke

Nedelja:

11.00 Mi pa nismo se uklonili - Koledar pomembnejših dogodkov iz pretekosti - Nedeljska kronika - obvestila - 12.00 Čestitke - Naši odmevi - Morda vas bo zanimalo

NAGRADNA KRIŽANKA

KRIŽANKA »GLAS«	RDEČA POLJSKA CVETICA	ČEŠKA PRITRDILNICA	DARILO	AVSTRIJ. POROČEV. AGENCIJA	TRAM ZA SODE V KLETI	GLASILO ITALIJ. SOCIALISTOV	STANKO LORGER	PTICA PEVKA Z RUMENIM KLJUNOM	SKUPNO IME ZA EL. DELE V AVTU	HRVAŠKI KNJIŽEVNIK (IVAN)
VELIK OTOK OB AFRIKI										
SLAVNA RUSKA BALERINA										
REKA SKOZI KARLOVAC							TRIMESTNO ŠTEV. / OBDELOV. LESA			
VRSTA APERITIVA				TRINITROTOLUOL				SREDIŠČE VRTENJA / VRSTA PROJEKCIJE		
				GL. MESTO GRČIJE						OSIJEK
				PRIPOMOČEK ZA RISANJE						
				SRBSKO MOŠ. IME	AM. FILM. IGRALEC (RYAN)	GR. BOG VOJNE / DEL TEDNA				
										KRIŽANKA »GLAS«
ANTON VALJAVEC			11 TUR. RAZV. OBALA							OŽJI SORODNIK
IGRALKA DIETRICH								RADO BORDON / PREKOPI, JARKI		
BOSENSKO MOŠ. IME						SESTAV.: R. N.	PERZIJSKI VOJSKOVODJA / MENART			
NEKD. IME GL. MESTA ESTONSKE						DOM. OBL. M. IMENA / HRIBOVIT PREDEL PRIMORSKE				
OSEBNI ZAIMEK				PRIP. GERM. PLEMENA	DEL VOJVODINE / STAR SLOVAN					
KRIŽANKA »GLAS«	TESARSKI OBRAT / PANČEVO								LJUBO JELČIĆ	4. IN 1. SAMOGLASNIK
ITALIJ. KOMEDIOGRAF (LUIGI)										
TUJE ŽENSKO IME										

Rešitev nagradne križanke z dne 4. septembra: afirmacija, tramontana, manaki, lar, an, natko, nlp, armal, elas, moro, avala, atej, ist, faraon, stilet, pi, nina, vac, eka, naloga, janez, trdina, vodilo, arenas, lana.

Prejeli smo 138 rešitev. Izžrebani so bili: 1. nagrado (150 din) prejme **Mateja Kalan**, Kranj, Kidričeva 28, 2. nagrado (120 din) prejme **Laura Praprotnik**, 61113 Ljubljana, Bratovževa ploščad 28, 3. nagrado (100 din) prejme **Ciril Jurhar**, Kranj. Nagrade bomo poslali po pošti.

Rešitve pošljite do srede, 16. septembra, do 10. ure, na naslov: Glas Kranj, Moše Pijadejeva 1, z oznako Nagradna križanka. 1. nagrada 150 dinarjev, 2. nagrada 120 din, 3. nagrada 100 din.

Pri FUŽINARJU na Jesenicah so spet naprodaj motorne žage TOMOS — Husqvarna, moči 44 do 65 ccm. Žage so za kooperante gozdnih gospodarstev oproščene prometnega davka.

Cena: 22.552,25 din
22.785,65 din

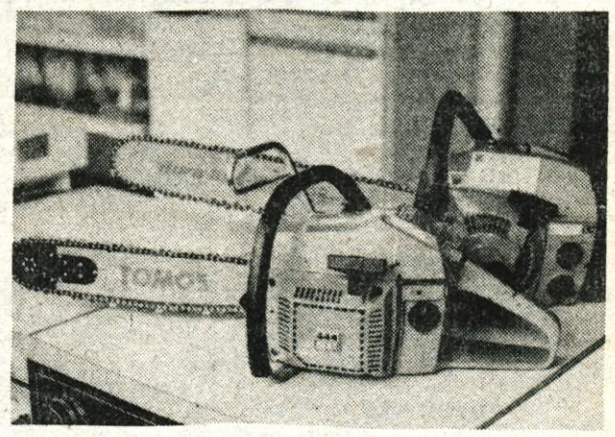

IZBRALI SO ZA VAS

Na oddelku ženske konfekcije Kokre v GLOBUSU imajo naprodaj tople športne ženske jakne s kapucami. Enobarvne so, svetlo in temno rdeče, temno modre in črne, kombinirane pa so s svetlejšim karom. Pri Gorenjskih oblačilih so jih sešili iz mešanice volne in viskoze. V velikostih od 36 do 44 se dobe.

Cena: 3.091,50 din

Na oddelku moške konfekcije v GLOBUSU imajo bogato izbiro moških oblek, med njimi tudi to toplo tvidasto za zimo. V rjavi barvi se dobe v velikostih od 44/7 do 54/7. Pri Muri so jo izdelali.

Cena: 6.160,10 din

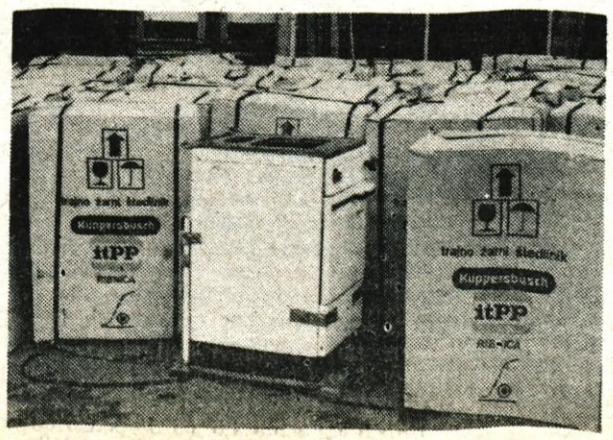

Pri ELGU v Murki so spet dobili tako zelo iskane »Küperbusch« peči. Tokrat so belo pobarvane, kot nalašč za kuhinje. Širina 43 cm.

Cena: 9.460,50 din

TELEVIZIJSKI SPORED

SOBOTA, 12. 9.

8.05 Poročila - 8.10 Ciciban, dober dan: Pajac - 8.25 Beli delfin, francoska risana serija - 8.40 Divja leta, mladinska nadaljevanka TV Beograd - 9.05 Pisani svet: Planšar - 9.40 Kaj so čustva, izobraževalna oddaja - 10.05 Nasilje v družini: Aycliffe, ponovitev angleške dokumentarne serije - 11.30 J. Dietl: Bolnišnica na koncu mesta, češka nadaljevanka - 12.35 Ljudje in zemlja, ponovitev - 13.35 Poročila - 13.40 Nogomet Olimpija : Rijeka, prenos (do 15.30) v odmoru Propagandna oddaja - 15.50 Kalaf in Turandot, madžarski mladinski film - 17.00 Nikar kjerkoli čez cesto, film SVP - 17.10 Naš kraj - 17.25 Split: EP v plavanju — finale, prenos - 19.05 Zlata ptica - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Sobotna TV križanka - 21.30 Modni utrinki - 21.35 Opičje norčije, ameriški film - 23.05 TV kažipot - 23.25 Poročila

Madžarski barvni film **Kalaf in Turandot** *posnema staro dramo o lepi princesi Turandot in iznajdljivem princu Kalafu, ki ju je v svoji operi predstavil že italijanski skladatelj Giacomo Puccini. Kruta Turandot razglasi, da bo postala žena tistemu, ki bo pravilno odovoril na njena vprašanja. Če ne, bo obglavljen. Žrtev je že nekaj, nazadnje pa se Kalafu le posreči, da reši uganko, zlomi odpor ponosne princese in osvoji njeno srce.*

Opičje norčije *so filmska komedija o znanstveniku, ki se trudi, da bi odkril sredstvo za pomlajevanje. Preskuša ga na šimpanzu, rezultati pa so presenetljivi. Igrajo: Cary Grant, Ginger Rogers, Marilyn Monroe.*

Oddajniki II. TV mreže:

17.15 Narodna glasba - 17.45 Glasbeni album - 18.00 Resna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Vidiki, dokumentarna oddaja - 20.35 SP v rokoborbi - 21.10 Split: vaterpolo Jugoslavija : ZRN, prenos - 22.10 Reportaža z nogometne tekme CZ : Hajduk

TV Zagreb I. program:

13.40 Nogomet Olimpija : Rijeka - 15.30 Poročila - 15.35 TV koledar - 15.45 Šibeniški »festival otroka«: Harlekin - 16.50 Umetniško plavanje, posnetek z EP - 17.25 Split: EP v plavanju — finale - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Trojna igra, ameriški film - 22.15 TV dnevnik - 22.30 V soboto zvečer: Festival »Krapina 81«

NEDELJA, 13. 9.

9.20 Poročila - 9.25 Živ žav, otroška metineja - 10.25 G. Mihić: Šoferja, zadnji del nadaljevanke TV Beograd - 11.10 TV kažipot - 11.30 Narodna glasba - 12.00 Kmetijska oddaja - 13.50 Monza: Avtomobilske dirke za veliko nagrado Italije, prenos - 16.00 Zlato sedmih svetnikov, ameriški film - 17.25 Umetniško plavanje, posnetek iz Splita - 17.55 Športna poročila - 18.10 Vesela jesen 81 - 19.10 Risanka - 19.22 TV in radio nocoj - 19.24 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 J. Veselinov-Žarko in A. Diklić-V. Radovanović: Baza na Donavi, nadaljevanka TV Novi Sad - 21.10 Tu, kjer je visoko nebo, dokumentarna oddaja TV N. Sad - 21.35 V znamenju - 22.00 Športni pregled

Oddajniki II. TV mreže:

15.45 Test - 16.00 Nedeljsko popoldne - 17.30 Tujec, ki mi je podoben, ameriški film - 19.00 Risanke - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Portreti opernih hiš - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.25 7+7, ponovitev zabavno glasbene oddaje (do 22.25)

Film **Zlato sedmih svetnikov** *je vestern, ki je privlačen predvsem zaradi slavnih televizijskih zvezd. Zgodba govori o tekmovanju med kavboji; kdo se bo dokopal do večjega kupa izgubljenega zlata.*

TV Zagreb I. program:

9.50 Poročila - 10.00 Glasbeni tobogan - 11.30 Narodna glasba - 12.00 Kmetijska oddaja - 14.00 Gledalci in TV - 14.30 Cirkus pokošenega sena, kanadski film - 16.00 Nedeljsko popoldne - 17.30 Tujec, ki mi je podoben, ameriški film - 19.00 Risanke - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Baza na Donavi - 21.10 Periskopska obzorja, reportaža - 21.40 TV dnevnik - 22.00 Športni pregled

PONEDELJEK, 14. 9.

8.45 TV v šoli: TV koledar, Povej mi, povej; Muzej mesta Zagreba Avgust Šenoa - 10.00 TV v šoli: Materinščina, Risanka, Zemljepis, Mali program Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute (do 12.00) - 15.30 TV v šoli: Matematika, Povej mi, povej; Začetek, Kakšna dežela je Jugoslavija (do 16.35) - 17.10 Poročila - 17.15 V gosteh pri zboru »Suncokrili«, oddaja TV Titograd - 17.45 Cvrček in pajek, češka risanka, Po sledi največje ptice Evrope, češki poljudnoznanstveni film - 18.05 Jedrska revolucija: Skrivnost atoma - 18.35 Obzornik - 18.45 Kontra ritem, mladinska oddaja - 19.15 Risanka - 19.24 TV in radio nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 G. Stuparich: Zadnje šolsko leto, 1. del italijanske drame - 21.10 Kulturne diagonale - 21.50 V znamenju

Italijanska drama v dveh delih **Zadnje šolsko leto** *obravnava resnično zgodbo, ki se je dogajala v Trstu v šolskem letu 1913/14, tik pred začetkom prve svetovne vojne. Sledimo dozorevanju zadnje generacije predvojnih maturantov. V moški razred gimnazije pride Edda Marty, mlada Dunajčanka, ki prinese vrsto sprememb. Fantje se vanjo zaljubljajo in eden celo poskusi napraviti samomor zaradi nje. Ob italijanskih igralcih nastopa tudi nekaj članov Stalnega slovenskega gledališča iz Trsta.*

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Obnašanje v prometu, oddaja za otroke - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Telesport - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Znanost - 20.50 Zagrebška panorama - 21.15 Skag, serijski film - 22.15 SP v rokoborbi, reportaža (do 22.30)

TV Zagreb I. program:

17.40 Poročila - 17.45 Obnašanje v prometu - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Karlovac - 18.45 Kontra ritem - 19.30 TV dnevnik - 20.00 G. Mihić: Petsto kadi, drama - 20.55 Glasbeni trenutek - 21.00 Panorama, kulturna oddaja - 21.45 TV dnevnik

TOREK, 15. 9.

8.55 TV v šoli: TV koledar, Matematika, Kakšna dežela je Jugoslavija, Dnevnik 10 - 10.00 TV v šoli: Dokumentarni film, Risanka, Književnost in jezik, Mali program, Risanka, Glasbeni pouk, Zadnje minute (do 12.00) - 15.30 TV v šoli: Učenci in samoupravljanje, Osorski otoki (do 16.20) - 17.10 Poročila - 17.15 Beli delfin, francoska risana serija - 17.30 Ko utihne šolski zvonec, otroška kontaktna oddaja - 18.00 Domači ansambli: Ansambel Slovenija - 18.30 Obzornik - 18.40 Mostovi-Hidak, oddaja za madžarsko narodnostno skupnost - 18.55 Knjiga - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Skupno, oddaja TV Beograd in drugih jugoslov. studiev - 21.10 J. Farrell: Studs Lonigan, zadnji del ameriške nadaljevanke - 22.40 Poročila

Današnjo oddajo **Skupno** *pripravljajo novinarji notranje političnega uredništva TV Beograd v sodelovanju z novinarji drugih jugoslovanskih TV studiev. Spregovorili bodo o zaposlovanju ter skušali prikazati pravo stanje na tem področju, ki ga zgolj skozi statistične podatke ni moč povsem razložiti.*

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Palčki nimajo pojma - 18.15 Življenje knjige - 18.45 Narodna glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Zabavno glasbena oddaja - 20.55 Portreti: Jagoda Buić - 21.45 Zagrebška panorama - 22.10 Novo mesto za Afrodito, ciprski dokumentarni film

TV Zagreb I. program:

17.40 Poročila - 17.45 Palčki nimajo pojma - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Osijek - 18.45 Obramba in samozaščita - 19.30 TV dnevnik - 20.00 V žarišču, notranjepolitična oddaja - 21.00 Nedelja je daleč, avstralski film - 22.40 TV dnevnik

SREDA, 16. 9.

9.00 TV v šoli: TV koledar, Učenci in samoupravljanje, Osorski otoki - 10.00 TV v šoli: Biologija, Risanka, Kocka, kockica; Mali program, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.00) - 17.40 Poročila - 17.45 Romantika proti klasicizmu, 1. del angleške dokumentarne serije - 18.15 Okrogli svet - 18.25 Obzornik - 18.40 Mednarodno tekmovanje mladih glasbenikov v Ženevi, 2. del - 19.10 Risanka - 19.20 TV in radio nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Film tenda: Vonj poljskega cvetja, jugoslovanski film Po filmu pogovor z režiserjem Srdjanom Karanovićem - 21.50 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov - 21.55 V znamenju

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Dom in otroštvo - 18.15 Naša obramba - 18.45 Zabavna medigra - 19.30 TV dnevnik - 19.45 Nogomet Napoli : Radnički, prenos v odmoru ... - 21.30 Športna sreda ... TV dnevnik

TV Zagreb I. program:

17.40 Poročila - 17.45 Dom in otroštvo - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Varaždin - 18.45 Zabavna medigra - 19.30 TV dnevnik

Od 19.45 dalje — isto kot na oddajnikih II. TV mreže

ČETRTEK, 17. 9.

8.55 TV v šoli: TV koledar, Matematika, Kaj bomo proizvajali, Zgradba celice - 10.00 TV v šoli: Kemija, Risanka, Združeni narodi, Risanka, Pravljica, Zadnje minute (do 11.55) - 15.30 TV v šoli: Kaj bomo proizvajali, Zgradba celice - 17.25 Poročila - 17.30 Divja leta, mladinska nadaljevanka TV Beograd - 18.00 Nova obzorja, dokumentarna serija TV Novi Sad - 18.30 Obzornik - 18.40 Pravica do dela, dokumentarna oddaja - 19.10 Risanka - 19.24 TV in radio nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 Mednarodna obzorja - 21.35 625 - 22.15 V znamenju

Mednarodna obzorja *bodo tokrat podala pregled dogajanj med letošnjim poletjem. Sledil mu bo pogovor s F.Cienfuegosom, glavnim poveljnikom oboroženih sil gibanja Farabundo Marti v Salvadorju, ter feljton o Čilu na obletnico Allendejevega padca, ki ga bo popestrilo srečanje s čilsko glasbeno skupino Amanhay. Eden od prispevkov je tudi videnje neuvrščenosti danes in jutri skozi oči uglednih politikov in znanstvenikov, ki so se udeležili nedavnega simpozija ob 20. obletnici neuvrščenosti v Novem Sadu.*

Oddajniki II. TV mreže:

16.55 Test - 17.10 TV dnevnik v madžarščini - 17.30 TV dnevnik - 17.45 Babičin vnuk, otroška oddaja - 18.15 Znanost - 18.45 Goli z evropskih nogometnih igrišč - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Glasba ob osmih - 21.00 24 ur - 21.05 Boks Sugar Ray Leonard : Thomas Hearns, posnetek

TV Zagreb I. program:

17.40 Poročila - 17.45 Babičin vnuk - 18.15 TV koledar - 18.25 Kronika občine Split - 18.45 Goli z evropskih nogometnih igrišč - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Paralele, zunanjepolitična oddaja - 20.50 Videokviz - 21.35 TV dnevnik

PETEK, 18. 9.

8.50 TV v šoli: TV koledar, Angleščina, Slovenščina - 10.00 TV v šoli: Angleščina, Risanka, Zgodovina, Mali program, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute - 17.15 Poročila - 17.20 Rdeča Zora, zadnji del, nadaljevanke TV Beograd - 17.50 Jazz na ekranu: P... - 18.15 Obzornik - 18.25 Je... javni rabi - 18.35 S... medicina: Naš svet je ... njihov - 18.55 Ne pre... 19.10 Risanka - 19.24 T... radio nocoj - 19.26 Zrno do zrna - 19.30 TV dnevnik - 19.55 Vreme - 20.00 V... modrem, ameriška nadaljevanka - 21.00 Štirideset... niki, poljska humorna serija - 21.45 propagandna oddaja - 21.50 V znamenju - 22.05 Nočni kino: Jazz P... Riviere, francoski film

Francoski film **Jazz Pierre Riviere** *smo pred časom že napovedali. Gre za mladega normandijskega kmeta, ki je 1835. leta, ko so ... zaprli, priznal, da je zadavil svojo mamo, sestro in brata. Zdravniki in pravniki so ga priznali za neprištevnega. Njegov spomine je literarno obdelal in dokumentiral preveril Michel Foucault, film pa je posnel Rene Allio.*

Oddajniki II. TV mreže:

15.10 Test - 15.25 Sa... Balkanske atletske igre ... nos - 18.45 Pesem, ... 19.30 TV dnevnik - ... Porota, dokumentarna ... - 20.45 Zagrebška panorama ... 21.10 Narodna glasba - ... Kultura srca (do 23.55)

TV Zagreb I. program:

14.20 Poročila - 14.25 ... koledar - 14.35 K... občine Reka - 14.55 Ma... - 15.25 Balkanske atletske igre - 18.45 Mladinska ... TV Skopje - 19.30 TV ... nik - 20.00 Nekoč ... ljubezen, zabavno glasbena oddaja - 21.00 B... sedem, serijski film - ... TV dnevnik - 22.... Gillan v Zagrebu

gorenjski GLAS
v vsak gorenjski dom

ČP GLAS
časopisne novice
storitve
izdelava filmov

NOVO V KINU

V naše kino dvorane z jesenjo prihajajo tudi nekateri boljši filmi. Eden od mojstrovin je, na primer, **Noč generalov** *režiserja Litvaka, ki smo ga pred leti že videli, zdaj pa so distributerji ponovno kupili licenco. Zgodba se začenja 1942. leta v Varšavi, ko je bila ubita prostitutka, v resnici nemška agentka. Major Grau je zasliševal tri pomembne nacistične generale. Seveda to nekaterim »višjim« ni bilo všeč. Premestili so ga, vendar se je s »svojimi« generali ponovno srečal v Parizu 1944. leta, ko je naletel na podoben zločin. Igrajo: Peter O'Toole, Omar Sharif, Tom Courtenay, Donald Pleasence.*

Tudi film **Dva super bandita,** *čeprav naslov tega ne daje slutiti, sodi med boljša dela. Kdor se spominja filma Butch Cassidy in Sundance Kid z Robertom Redfordom in Paulom Newmanom, ga bo gotovo vesel. Vendar sta simpatična razbojnika v prvem filmu umrla. Torej je bilo treba poseči v njuno mladost, polno vratolomnih podvigov in humornih situacij.*

Zahodnonemški film **Španske olive** *pa je z »običajnega« repertoarja, torej seksi komedija v slogu, ki so ga Nemci kar uspešno uveljavili: malo nagote, malo smeha in lepih posnetkov narave.*

Hongkonškega filma **Kitajski zmaj** *bodo veseli predvsem gledalci, ki uživajo v krvavih prizorih, mojstrskih bojih glavnih junakov in nezahtevnih zgodbicah.*

KINO

KRANJ CENTER

11. septembra amer. barv. pust. film KASKADER ob 15.30 uri, 17.45 uri in 20. uri
12. septembra amer. barv. pust. film KASKADER ob 15.30 uri, 17.45 uri in 20. uri
13. septembra amer. barv. risani film PEPELKA ob 10. uri, amer. barv. pust. film KASKADER ob 14.30 uri, 16.45 uri in 19. uri, premiera amer. barv. CS vojnega filma NOČ GENERALOV ob 21.15 uri
14. septembra hongk. barv. film KITAJSKI ZMAJ ob 15.30 uri, amer. barv. vojni film NOČ GENERALOV ob 17.30 uri in 20. uri
15. in 16. septembra hongk. barv. film KITAJSKI ZMAJ ob 15.30 uri, amer. barv. vojni film NOČ GENERALOV ob 17.30 uri in 20. uri
17. septembra hongk. barv. film KITAJSKI ZID ob 16. in 18. uri, amer. barv. zgod. spektakel BEN HUR ob 20. uri

KRANJ STORŽIČ

11. septembra hongk. barv. akcij. film KUNG FU — BORCI ZA SVOBODO ob 16. uri, franc. barv. erot. film PARIŠKI NORI KONJ ob 18. in 20. uri
12. septembra amer. barv. krim. film GARETOVO MAŠČEVANJE ob 16. uri, nem. barv. vojni film ZAKON MARIJE BRAUN ob 18. uri, amer. barv. srhljivka ON VE, DA SI SAMA ob 20. uri
13. septembra angl. barv. pust. film VOHUN, KI ME JE LJUBIL ob 14. in 18. uri, amer. barv. erot. film VROČE MAJICE ob 16. uri, premiera amer. barv. west. filma DVA SUPER BANDITA ob 20. uri
14. in 15. septembra amer. barv. west. film DVA SUPER BANDITA ob 16., 18. in 20. uri
16. septembra amer. barv. krim. film GARETOVO MAŠČEVANJE ob 16., 18. in 20. uri
17. septembra franc. barv komedija HOTEL NA PLAŽI ob 16., 18. in 20. uri

TRŽIČ

12. septembra hongk. barv. akcij. film KUNG FU — BORCI ZA SVOBODO ob 16. uri, amer. barv. znans. film IMPERIJ VRAČA UDAREC ob 18. in 20. uri, premiera hongk. barv. CS filma KITAJSKI ZMAJ ob 22. uri
13. septembra amer. barv. risani film TOM IN JERRY — OSKARJEVCA ob 15. uri, amer. barv. znanstveno fant. film IMPERIJ VRAČA UDAREC ob 17. in 19. uri, premiera nem. barv. erot. filma ŠPANSKE OLIVE ob 21. uri
14. septembra amer. barv. pust. film KASKADER ob 17.45 uri in 20. uri
15. septembra nem. barv. vojni film ZAKON MARIJE BRAUN ob 18. uri, amer. barv. pust. film KASKADER ob 20. uri
16. septembra amer. barv. komedija VROČE MAJICE ob 18. in 20. uri
17. septembra angl. barv. pust. film VOHUN, KI ME JE LJUBIL ob 18. in 20. uri

DOM KAMNIK

12. septembra premiera amer. barv. risanega filma TOM IN JERRY — OSKARJEVCA ob 15.30, uri, amer. barv. vojni film NOČ GENERALOV ob 17. in 19.30 uri, premiera amer. barv. filma DVA SUPER BANDITA ob 22. uri
13. septembra ital. barv. pust. film AFERA CONCORDE 79 ob 15. in 17. uri, danski barv. film ZAKAJ NE PRIDEŠ V MOJO POSTELJO ob 19. uri, premiera hongk. barv. filma KITAJSKI ZMAJ ob 21. uri
14. septembra amer. barv. erot. komedija VROČE MAJICE ob 18. in 20. uri
15. septembra amer. barv. srhljivka ON VE, DA SI SAMA ob 18. in 20. uri
16. septembra franc. barv. komedija HOTEL NA PLAŽI ob 18. in 20. uri
17. septembra amer. barv. krim. film GARETOVO MAŠČEVANJE ob 18. in 20. uri

DUPLICA

12. septembra amer. barv. west. film DVA SUPER BANDITA ob 20. uri
13. septembra hongk. barv. film KITAJSKI ZMAJ ob 15. in 17. uri, franc. barv. komedija HOTEL NA PLAŽI ob 19. uri
16. septembra amer. barv. pust. film KASKADER ob 20. uri
17. septembra amer. barv. srhljivka ON VE, DA SI SAMA ob 20. uri

KOMENDA

11. septembra nem. barv. erot. film ŠPANSKE OLIVE ob 20. uri
12. septembra ital. barv. pust. film AFERA CONCORDE 79 ob 20. uri

ČEŠNJICA

11. septembra amer. barv. srhljivka ON VE, DA SI SAMA ob 20. uri

RADOVLJICA

12. septembra ital. barv. film REKA VELIKEGA KROKODILA ob 18. uri, amer. barv. pust. film KONVOJ ob 20. uri
13. septembra amer. barv. pust. film KONVOJ ob 18. uri, amer. barv. west. film VANDA NEVADA ob 20. uri
14. in 16. septembra amer. barv. west. film VANDA NEVADA ob 20. uri
15. septembra ital. barv. film REKA VELIKEGA KROKODILA ob 20. uri
17. septembra amer. barv. film ROLLER BOOGIE — LJUBEZEN NA KOTALKAH ob 20. uri

BLED

11. septembra ital. barv. film ZAROTA OKOLI NAFTE ob 20. uri
12. septembra ital. barv. film ZAROTA OKOLI NAFTE ob 18. uri, jugosl. barv. film SREČNA DRUŽINA ob 20. uri
13. septembra nem. barv. film DEKLE GREDO V MUENCHEN ob 18. uri, ital. barv. film ZAROTA OKOLI NAFTE ob 20. uri
14. in 15. septembra amer. barv. film KONVOJ ob 20. uri
16. septembra ital. barv. film REKA VELIKEGA KROKODILA ob 20. uri

BOHINJ BOHINJSKA BISTRICA

12. septembra nem. barv. film DEKLE GREDO V MUENCHEN ob 20. uri
13. septembra jugosl. barv. film SREČNA DRUŽINA ob 18. in 20. uri
17. septembra amer. barv. west. film VANDA NEVADA ob 20. uri

SORA ŠKOFJA LOKA

11. septembra ital. barv. film PREŠUJNJANI DOLAR ob 18. in 20. uri
12. in 13. septembra amer. vojni film VELIKA PRVA DIVIZIJA ob 18. in 20. uri
15. 16. in 17. septembra nem. barv. film HOTEL DRAKULA ob 20. uri 16. sept. ob 17. uri MOST NA REKI KWAI

OBZORJE ŽELEZNIKI

11. septembra amer. barv. film VELIKA PRVA DIVIZIJA ob 18. in 20. uri
12. septembra italij. drama PRESUJNJANI DOLAR ob 20. uri
13. septembra ital. west. film PREŠUJNJANI DOLAR ob 18. in 20. uri
16. septembra amer. avant. film NEBOJŠA ob 20. uri

JESENICE RADIO

11. septembra amer. psih. drama STARI LENI ZVONEC ob 17. in 19. uri
12. in 13. septembra avstral. erot. film ABC — OD LJUBEZNI DO SEKSA ob 17. in ... uri
14. in 15. septembra franc. komedija HRABRO BEŽIMO ob 17. in 19. uri

JESENICE PLAVŽ

11. septembra domači film PRIŠEL ČAS, DA SE LJUBEZEN POIZKUSI ob ... in 20. uri
12. in 13. septembra franc. barv. film HRABRO BEŽIMO ob 18. in 20. uri
14. in 15. septembra avstral. barv. film ABC — OD LJUBEZNI DO SEKSA ob ... in 20. uri

DOVJE

12. septembra amer. barv. film ODLOČNI LAURE MARS ob 19.30 uri
13. septembra ital. barv. film SREČNA DOLINE NILA ob 19.30 uri

KRANJSKA GORA

12. septembra ital. barv. film SREČNA DOLINE NILA ob 20. uri
16. septembra franc. barv. film HRABRO BEŽIMO ob 20. uri

Ta mesec na vrtu

Tokrat nismo na tem mestu zapisali običajnih nasvetov za vrt v tem mesecu, pač pa smo se odločili, da objavimo odgovor našemu bralcu, ki ga zanima, kako bi obnovil nasad črnega ribeza. Verjetno bo to zanimalo marsikoga, ki se ukvarja z vrtom. Pa še to. Če imate kakšna podobna vprašanja, nam jih le pošljite. Ing. agronomije Anka Bernard je pripravljena odgovarjati na vsa vprašanja, ki zadevajo vrt, nasade, okrasno grmičevje in podobno.

Vprašanje: Namen imam obnoviti nasad črnega ribeza, tako da bi pobral vajice in konec nasul z apnom. Tako se menda prav kmalu prime korenine, vejico se le odstrigne, pa imaš novo sadiko. Prosim, sporočite mi, kateri mesec bi bil najbolj primeren, da to napravim. Franko Poljanšek, Selo 31, Žiri.

Ing. Anka Bernard: V vašem vprašanju opisujete razmnoževanje črnega ribeza z grebeničenjem, ki je sicer tudi možno, vendar ni v navadi. Črni in rdeči ribez se dobro razmnožuje z lesnatimi potaknjenci, ki jih narežemo oktobra ali novembra le z najbolj odpornih oziroma zdravih grmov z največjo rodnostjo. Potaknjence v dolžili svinčnika vložimo v vlažno mivko, kjer med zimo kalusirajo (tvorijo belo tkivo, iz katerega poženejo koreninice). Lahko pa jih tudi takoj potaknete na vrt. Potaknjenci so preko zime lahko na prostem ali pa v hladni kleti s 4 do 5 stopinjami C. Spomladi potaknjence s kalusom sadimo v lahko peščeno, globoko prekopano zemljo. Sadimo jih v jarek tako, da ostaneta zunaj le eno do dve očesci na zadostno vrstno razdaljo. Če gojimo sadike dve leti na gredi, naj znaša ta razdalja 50 cm, med vrstami pa 60 do 80 cm. Gredo vse leto rahljamo in odstranjujemo plevel. Prihodnjo jesen mladike do tal porežemo. Spomladi bodo odgnali močni grmi, ki bodo jeseni drugega leta primerni za sajenje na stalno mesto.

Tudi sadike je treba škropiti proti boleznim in škodljivcem, prav tako kot nasad v rodnosti.

Dobre sorte črnega ribeza so Silvergieters in Rosenthal kot zgodnje sorte, srednjepozna sorta Wellington ter pozne sorte Goliath, Baldwin in Dadiels september.

Ker je vzgoja sadik dolgotrajnejša, lahko nabavite sadike v priznanih drevesnicah ter takoj dosadite prazna mesta.

Tudi velike kumare v kis!

Tradicija je seveda, da se v kis vlagajo le majhne, trdne kumarice. Se pa dajo za vlaganje ravno tako odlično uporabiti tudi velike kumare. Pokojna Raufnkinarjeva Reza iz Radovljice, pripoveduje njena nečakinja Tončka, jih je vedno vlagala takole: olupila jih je, očistila, narezala na primerne kose, nasolila in pustila stati čez noč. Drugi dan je vsako posebej obrisala, položila v kozarec, nanje pa zlila prevret razredčen in že povsem ohlajen kis. V vsak kozarec je dala še nekaj šalotke, nekaj zrn popra in koper. Dolgo drže in odličnega okusa so tako pripravljene.

Drage bralke! Radi bi tole našo stran popestrili s kakšnimi podobnimi starimi domačimi in preizkušenimi recepti. Bi nam poslale kaj? Pa naj bo za kuho, peko, konzerviranje ali kar koli. Saj res. Bi začele morda z govnačem? Kako pripravite govnač? Tako dobra, pa že skoraj docela pozabljena goranjska jed je to. Prav takšne bi radi spet oživili. Uspelo bo, seveda, le, če nam boste pomagale. Saj boste, kajne! Prispevke pošiljajte na naš naslov pod rubriko »ženska stran«.

ZDRAVJE

Na tem mestu odpiramo novo rubriko zdravniških nasvetov. Naši prošnji, da bi odgovarjala na vprašanja naših bralk in bralcev o bolezni otrok, se je prijazno odzvala zdravnica kranjskega otroškega dispanzerja dr. Milena Zavrnikova.

Moj otrok se boji krvi

Zato vas prosimo, da pridete pogumno z vprašanji na dan. Če ima vaš otrok kakšne posebne težave, ki pa ne zahtevajo nujno in takoj zdravnika, vam bo morda pomagal že odgovor v tej rubriki. Pa tudi na vprašanja o zdravju za starejše bomo poskrbeli za odgovore. Pišite nam na naš naslov: GLAS, Moše Pijadeja 1, Kranj, pod »Zdravje«.

Vprašanje: *»Zakaj se moj otrok boji krvi? Ne boji se zdravnika. Bila je že hudo opečena, pa ni nič jokala, ko so ji čistili in obvezovali rano. Toda pri kapljici krvi kar ponori. Kako si pomagati iz takih težav, kako jo prepričati, da to ni nič hudega?« M. P. Škofja Loka*

Dr. Milena Zavrnik: »Poznamo odrasle ljudi, ki ne prenesejo pogleda na kri, ter celo padajo pri tem v nezavest. Normalen človek in tudi zdravstveni delavci ne uživajo, ko imajo opraviti s krvjo. Pri slednjih je to pač nekaj, kar je tesno povezano z njihovim poklicem. Kri kaže vedno na nekaj neprijetnega, celo najhujšega, kot je smrt. To je posebno hudo za nepoznavalca, ki ne more presoditi obsežnosti krvavitve in resnosti dejanskega stanja. Pri otroku sta to neznanje in strah še hujša, zlasti še, če sta vezana na predhodno poškodbo in bolečino. Gre za neprijetno izkušnjo, katere se spomni tudi takrat, ko zagleda kri kje drugje.

Zato ni treba dejstva, da otrok ne prenese krvi, imeti za nenormalnega. Počasi se bo skozi življenje navadila, v šoli in v življenju se bo naučila, kaj je to kri in kaj pomeni krvavitev. Vsekakor pa ne smemo otroku ihtavo in zaganjajoče dopovedovati, da to ni nič hudega, ker bo učinek obraten.«

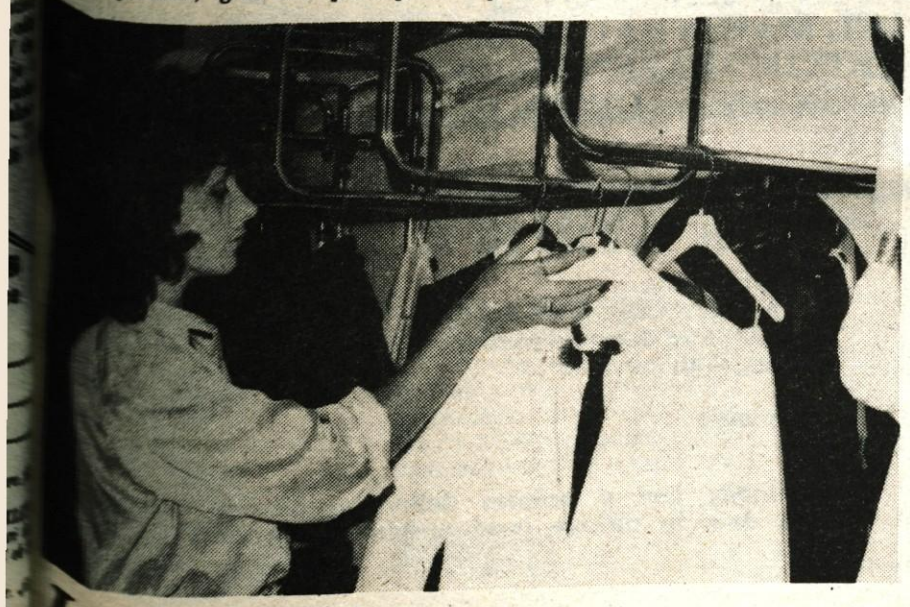

Lepi modeli zasebne kreatorke

V Park hotelu na Bledu ima svojo trgovino modna kreatorka Almira Jelen – Dobro in kvalitetno blago ter letošnje modne novice

Bled – Na Gorenjskem je med redkimi kreatorji edina kreatorka Almira Jelen, ki je odprla v Park hotelu na Bledu svoj lokal in ki vsem ponuja moderne tkanine – naročilu jih šiva ali pa si kupci želijo kostime, hlače, bluze in obleke na njenih obešalnikih.

Almira Jelen je bila izredno iskana kreatorka v Gorenjskih mestih, vedno pa si je želela, da bi ustvarila lastnih kreacij in jih ponudila na tržišču. Nedvomno je, da si v delovni organizaciji sicer lahko zaposlen, vendar odvisen od številnih vplivov, ki kakorkoli že ne morejo »čisto prosto« zadihati, ki tertudi prilagoditve in imajo svoje omejitosti. Odvisen si od izbire materialov, ki jih ponudijo metraže in pa spet razpet med trgovci in seveda kupci. Kot samostojni kreator pa imaš s tržiščem nepovezen stik, veš, kaj si resnično želiš, kakšni so okus in zahteve.

Zdaj, ko delam sama, imam veliko poti, največ skrbi nabavo materiala. Potrebujem sicer manjše količine, a tudi za te je treba znajti in poiskati najbolj kvalitetne in modernih barv. Na našem tržišču se ponuba že spreminja, metraženji sledijo modi po svetu in tudi pri nas se da veliko lepega in lepega kupiti. Trenutno so najbolj moderne barve olivno zelena v kombinaciji z modro, vinsko rdeča, živo rdeča v barvnih kombinacijah, največkrat z zelenim. Obiskujem sejme v Parizu, v Franciji in Italiji, tako, da sem vedno seznanjena z modnimi novostmi.

Največkrat se oglašajo mladi in tudi starejši, ki kupujejo oblačila po meri. Cene so konfekcijske zato, da so različni modeli dostopni vsem kupcem. Največ dela je pred prazniki, novim letom, v sezoni. Vendar pa se nekoliko že pozna, da kupna moč upada.«

Almira Jelen kupuje blago za svoje izdelke na modnih tržiščih Evrope in zares skrbi, da so modeli elegantni, izdelani iz dobrega blaga. Zaposlila je šiviljo in skupaj z njo šivata prelepe bluze, ženska krila, moderne hlačne kostime po dostopnih cenah. Na obešalnikih je že nova jesenska kolekcija, z izjemo plaščev, lepi hlačni kostimi od 1.800 dinarjev do 2.900 dinarjev. Na zalogi ima Almira Jelen, ki resnično skrbi, da so njeni izdelki moderni in za vsak žep, dovolj modernih tkanin. Še posebej je zadovoljna, ker gre z zahtevami domačega in tujega modnega tržišča v korak Tkalnica Vižmarje ter nekatere druge delovne organizacije.

Njena trgovina v Park hotelu na Bledu je odprta vsak dan popoldne, od 15. do 19. ure. Ne odreče tudi samo nasveta tistim, ki se pri njej oglasijo. V njeno trgovino pa je vredno stopiti že zato, ker so njeni izdelki vsakdanji, a obenem moderni – za vsak delovni dan in za vsako žensko, ki si želi biti okusno in lepo oblečena.

D. Sedej

MODNA JESEN

Pravijo, da tako raznovrstne mode, kot jo prinaša prav letošnja jesen, še ni bilo. Vesela, pisana, razigrana. Polna bo pletenin, živobarvnih, vzorčastih Najbolj modni so letos pri pleteninah skandinavski vzorčki. Za staro in mlado. Pletene obleke, blazerji, jope, puloverji, brezrokavniki. Pa hlače! Od tweedastih bermuda hlač, ki se bodo starejšim zagotovo zdele smešne, mladim pa prav nič. No, mladi bodo še vedno imeli svoj jeans, ki bo tokrat najbolj moden z rožasto ali živordečo kombinacijo bluze ali puloverja. Za mokre dni bodo modni svetleči se dežni plašči, ki bodo tokrat toplo podloženi in jih bomo lahko nosili dolgo v zimo. Ne bo pa manjkalo tudi klasičnih črtastih tvidastih in karo volnenih kostimov. Plašči bodo bolj športni, ohlapni. In spet bodo modni škornji, morda malce bolj gležnarji kot visoki . . .

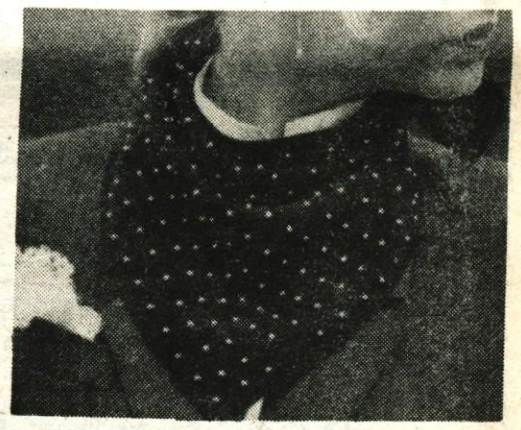

Če hočete nasvet za vrt

Velikokrat nas pesti problem, kako urediti vrt, kaj zasaditi za ograjo, kjer je bolj senčno, kako ravnati s to ali ono sobno rastlino in podobno. Ob takih vprašanjih se navadno ne obračamo na poznavalce, na strokovnjake, ker pač nimamo takšne možnosti. Pozabljamo pa na člane hortikulture, ki so pripravljeni pomagati z nasveti. V Kranju se lahko oglasite vsak ponedeljek od 16. do 18. ure pri dežurnem v paviljonu Hortikulturnega društva Kranj (zraven Prešernovega gaja), pa vam bo rad pomagal.

D. D.

Tudi to je sodelovanje z naravo – *če znaš dobro obdelovati svoj vrt in vzgojiti zelenjavne sadike tako, da ti bogato obrode, pravi Franc Stanjko s Ceste Staneta Žagarja v Kranju, ki je vzgojil letos izredno lepe paradižnike. Da tako velikih in tako težkih še ni bilo ne na kranjski ne na ljubljanski tržnici, je prepričan. Pri nas v redakciji se je oglasil s štirimi velikani med paradižniki, od katerih je najtežji tehtal kar 56 dekagramov. Franc Stanjko je upokojen mehanik toda ljubezen do vrta je podedoval od očeta, ki je vrtnaril pri samem »kajzerju« na Dunaju, pa tudi v Kranju. Če hočeš imeti lepe paradižnike, moraš znati ravnati z njimi. Zaupal nam je, da jih ne smeš saditi prezgodaj. Sadike morajo imeti dovolj prsti na koreninah, in ko jih sadiš, moraš vse koreninice lepo dvigniti, poravnati in vse obrniti proti jugu. Na koreninice gre potem še kakšnih 5 centimetrov prsti, malo mivke, apna ali pa kar suhe odpadne malte. Po dežju moraš sadike okrog nalahno zahoditi, da ima korenina vedno hrano. Sorta »volovsko srce«, kakršno navadno sadi, ima rada težko ilovnato zemljo in star gnoj pa zavetje. Če je le mogoče, jih sadite na južno stran. zalivati jih smete le, dokler ne cveto. Ko zacveto, jih povsem pustite, sicer paradižnik postane črn. Tudi nobenih vršičkov in cvetov ne trgajte, pravi Franc. Le ko jeseni začno rumeneti, odstranjuje sproti odmrle lističe. Tako kot letos mu paradižnik še ni naredil. Tudi do dva metra in pol visoko je zrasel in sadeži so dozoreli vsi v gostem perju, kamor sonce komaj prodre. Vsekakor bi si tole veljalo zapomniti. (dd) – Foto: M. Ajdovec*

KAM?

Turistična agencija
ALPETOUR

BEOGRAD
jesenski izleti z letalom, vlakom, avtobusom
ogled Beograda s Hišo cvetja
izleti v okolico

RIM – CAPRI – ASSISI
z avtobusom, odhod 25. 9.

MAKEDONIJA
4 dni, letalo do Skopja in nazaj, ogled Ohrida
odhod 25. 9.

RAB
7-dnevni paket,
hotel International,
odhod 17. in 24. okt.

RIM
1 dan z letalom, odhod 22. 10.

Informacije in prijave v vseh Alpetourovih poslovalnicah.

KAM NA PLES

V Delavskem domu v Kranju so se spet začeli redni sobotni in nedeljski mladinski plesi, ob sobotah od 20. do 01. ure in ob nedeljah od 16. do 22. ure. To soboto in nedeljo vas bo zabavala skupina HAZARD iz Ljubljane.

V hotel Transturist v Škofji Loki radi hodijo plesat malo starejši in zaključene družbe. Jutri se tam pričnejo redni sobotni plesni večeri s pričetkom ob 20. uri. Zabavali vas bodo Trgovci, naslednji teden pa bo nastopala vse bolj poznana skupina Ultimat.

JESENSKE POČITNICE V ČRNI GORI

Kompas je v okviru aranžmajev »Moja domovina« pripravil tudi teden počitnic v Črni gori, v slovitem hotelu Maestral, nedaleč od Sv. Štefana. Hotel je A kategorije in ima pokrit bazen, sodi pa med naše najlepše hotele. Letalski polet v obe smeri, 7 polnih penzionov, letališke takse, vodstvo, stane po osebi 5.300 din, v ceno pa je vračunan tudi enodnevni izlet z avtobusom po Črni gori. Na njem bodo izletniki obiskali Cetinje, vrh Lovčena, Titograd in Skadarsko jezero in si ogledali znamenitosti teh krajev in ob poti. Na voljo pa bo tudi izlet ob črnogorski obali z obiski Petrovca na moru, Sutomora, Bara, Ulcinja, ribiške vasice ob mejni reki Bojani, za katerega je treba doplačati 450 din. Prijave sprejemajo vse turistične poslovalnice. Zanimivo: otroci od 4. do 10. leta plačajo samo polovico cene aranžmaja.

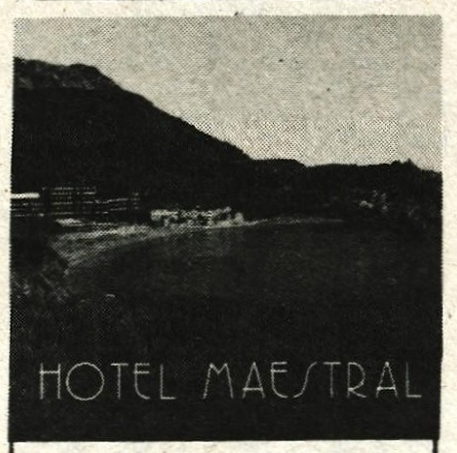

Hotel Maestral premore tudi teniška igrišča, okolica pa nudi vrsto možnosti za sprehode. Med hotelom in slovitim gradom-hotelom »Sveti Štefan« se razprostira čudoviti park MILOČER.

KOMPAS JUGOSLAVIJA
30 let vaš turistični kompas

TURISTIČNA POTOVANJA

Pula – Brioni, 1 dan, letalo-ladja, 4/10, 10/10
Sveti Stefan, 7 dni, 13., 20., 27/9, 4., 11., 18/10
Ohrid, 3 in 6 dni, oktober
Budva, 2 dni, 17/10 in 26/10
Krakow, 2 dni, posebno letalo, 21/10
Dunaj in Gradiščanska – obisk operete »Grofica Marica«, 3 dni, 18/9
Dunaj in Bratislava – obisk operete »Kraljica čardaša«, 3 dni, 25/9
Oktoberfest – München, 3 dni, 27/9

STROKOVNA POTOVANJA:

Budimpešta – mednarodna razstava igrač, 3 dni, 18/9 in 25/9
Bologna – Saie, mednarodna gradbena razstava, 3 dni, 16/10
Pariz – mednarodna razstava pisarniške opreme SICOB 81, 4 dni, 28/9
St. Gallen – švicarski kmetijski in mlekarski sejem, 2 dni, posebno letalo, 8/10
Amsterdam-Eurofinish/vom, mednarodni sejem za obdelavo kovin, 1 dan, posebno letalo, 15/10
Frankfurt – sejem knjige, 4 dni, 13/10, 16/10
München – IGAFA 81, ogled mednarodne hotelske razstave, 23/9, 3 dni
Graški velesejem, 1 dan, 3/10

ZA HOTELIRJE IN GOSTINCE

Kompas prireja obiska dveh mednarodnih hotelskih in gostinskih razstav. 23. septembra je odhod na tridnevno potovanje na mednarodno hotelsko razstavo v Münchnu, 19. oktobra pa je odhod na štiridnevni obisk mednarodne razstave gostinske in hotelske opreme v Parizu. Programi so vam na voljo v turističnih poslovalnicah.

KOMPAS JUGOSLAVIJA

ČRNOGORSKE POČITNICE

Z LETALOM TJA IN NAZAJ • SVETI ŠTEFAN • HOTEL MAESTRAL (A kategorija) S POKRITIM BAZENOM • IZLET NA LOVČEN IN V CETINJE • POLNI PENZIONI

5.300 din

Kli
(061) 323-

KINO | FILM | KINO | FILM | KINO | FILM

KINOKRANJ 23-25

PONOVNO V NAŠIH KINEMATOGRAFIH AMERIŠKI BARVNI VOJNI SPEKTAKEL

NOČ GENERALOV

Igrajo: Anatole Litvak
Igrajo: Peter O'Toole, Omar Sharif, Tom Counrtenay, Donald Pleasence

Na sporedu:
KINO CENTER: nedelja 13. sept. ob 21.15 od 14. – 16. 9. ob 17.30 in 20. uri
KINO STORŽIČ: sobota 19. 9. ob 20. uri
KINO DOM KAMNIK: 12. sept. ob 17. in 19.30

NE ZAMUDITE!

VZGOJNOVARSTVENI ZAVOD ŠKOFJA LOKA

Komisija za delovna razmerja razpisuje naslednja prosta dela in naloge:

1. **VZGOJITELJA DOMSKE VZGOJE za nedoločen čas**
2. **VZGOJITELJA DOMSKE VZGOJE za določen čas (do 31. 1. 1982)**
3. **ŠERVIRKA HRANE V VVE NAJDIHOJCA**
4. **SNAŽILKA V VVE TRATA**
5. **SNAŽILKA za polovični delovni čas v VVE Ciciban**

Od sprejetih kandidatov želimo, da izpolnjujejo naslednje pogoje:

Pod 1. in 2.: višja izobrazba pedagoške smeri
Pod 3. in 4. ter 5.: usposobljenost za opravljanje tega dela

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisu dosedanjega dela pošljite tajništvu Vzgojnovarstvenega zavoda Škofja Loka v 15. dneh po objavi.

Osnovna šola FRANCE PREŠEREN KRANJ
Komisija za delovna razmerja
Kranj, Kidričeva 49

razpisuje

za določen čas s polnim delovnim časom naslednja prosta dela in naloge (nadomeščanje porodniškega dopusta)

1. **UČITELJA SLOVENSKEGA JEZIKA**
2. **UČITELJA V ODDELKU PB V PODRUŽNIČNI ŠOLI KOKRICA**

Rok prijav je 15 dni po objavi razpisa.

SAVSKE ELEKTRARNE LJUBLJANA n. sol. o.
Delavski svet TOZD Elektrarna Moste

razpisuje prosta dela in naloge:

1. **OBRATOVALNI ELEKTRIČAR I – STIKALEC ZAMENJEVALNIK**
   Pogoji:
   – DS elektro smeri in 3 leta delovnih izkušenj
   – predhodni preizkus strokovnih in delovnih zmožnosti
   – izmensko delo
2. **OBRATOVNI KLJUČANIČAR II – STROJNIK ZAMENJEVALNIK**
   Pogoji:
   – KV kovinarske smeri in 3 leta delovnih izkušenj
   – predhodni preizkus strokovnih in delovnih zmožnosti
   – izmensko delo
3. **OBRATOVNI KLJUČAVNIČAR III**
   Pogoji:
   – KV kovinarske smeri brez delovnih izkušenj
   – 3 mesečno poskusno delo
4. **SNAŽILKA POSLOVNIH PROSTOROV**
   Pogoji:
   – NK delavka brez delovnih izkušenj
   – 3 mesečno poskusno delo

Nastop dela pod 1–3 je možen takoj, pod 4 pa 15. 12. 1981.
Dela se združujejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev kandidati vložijo v roku 15 dni po objavi na naslov: Savske elektrarne Ljubljana, TOZD Elektrarna Moste – Žirovnica – Delavski svet. Kandidati bodo izbrani v roku 30 dni po izteku prijavnega roka.

OBČINA KRANJ
Izvršni svet

Izvršni svet občine Kranj je na 152. seji 9. 4. 1981 obravnaval program oblikovanja rezerv materialnih sredstev občinskega štaba za civilno zaščito za primer naravnih in drugih hudih nesreč v občini Kranj. Sestavni del programa občinskega štaba za civilno zaščito je tudi nastanitev ogroženega pribivalstva v slučaju naravnih (potres, neurje, poplave) in drugih hudih nesreč in ker vemo, da individualni lastniki in organizacije združenega dela posredujejo veliko število bivalnih prikolic, v katere bi lahko ob hudi naravni nesreči začasno nastanili ogroženo prebivalstvo Izvršni svet, Svet za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito ter Komite za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito smatrajo, da je potrebno pristopiti k popisu bivalnih prikolic.

Na podlagi 191. člena zakona o ljudski obrambi (Uradni list SRS 23/76)

POZIVAMO

lastnike bivalnih prikolic k popisu. Popis se bo vršil od 14. 9. do 14. 10. 1981 vsak ponedeljek in petek od 6. do 15. ure ter vsako sredo od 6. do 17. ure v prostorih občine Kranj – Sekretariat za ljudsko obrambo, soba 132.

Popisa se morajo udeležiti vsi lastniki bivalnih prikolic, ki imajo stalno ali začasno bivališče na območju občine Kranj. Vsak lastnik bivalne prikolice (individualni lastnik ali organizacija združenega dela) je dolžan odzvati se pozivu.

Predsednik IS
Milan Bajželj

ISKRA

Industrija za telekomunikacije elektroniko in elektromehaniko KRANJ, n. sol. o.

Komisija za delovna razmerja TOZD TOVARNA AVTOMATSKIH TELEFONSKIH CENTRAL KRANJ objavlja naslednja prosta dela in naloge:

KURJAČA

Pogoji:
- dvoletna poklicna šola
- 4-letne delovne izkušnje na področju kovinarske ali elektro stroke,
- zaželjeni strokovni izpit za dela kurjača,
- delo poteka v turnusu.

DVA SAMOSTOJNA SKLADIŠČNIKA I.
za zbiranje, sortiranje in odpremljanje odpadnih materialov ter za urejanje zunanjosti in okolice tovarne.

Pogoji:
- končana osnovna šola,
- 4-letne delovne izkušnje,
- ustrezne psihofizične sposobnosti.

Pismene prijave naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj, z oznako »za TOZD ATC«.

OBLAČILA Novost Tržič

Delavski svet in razpisna komisija DO Oblačila »NOVOST« Tržič

v skladu s Statutom razpisuje dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

Za individualni poslovodni organ je lahko imenovan kandidat, ki ima:
- višješolsko izobrazbo tekstilne, ekonomske ali organizacijske smeri in tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornejših del in nalog
- da ima srednješolsko izobrazbo tekstilno konfekcijske smeri in pet let delovnih izkušenj pri opravljanju odgovornejših del in nalog
- družbeno-politično aktivnost in moralno etične vrline
- da je moralno-politično neoporečen

Kandidate prosimo, da svoje ponudbe z ustreznimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Oblačila »Novost« Tržič, Trg svobode 33, s pripisom: »za razpisno komisijo«.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po sklepu o izbiri kandidata.

HELIOS

KMETJE – PRIDELOVALCI KROMPIRJA

Skladno s sklepi izredne seje Poslovnega odbora za krompir Poslovne skupnosti za sadje, krompir in vrtnine SR Slovenije v Ljubljani dne 4. 9. 1981. leta je **HELIOS,** TOZD Domžale začel z odkupom krompirja za proizvodnjo škroba.

Odkupujejo se izključno **izven pogodbene količine samo preko kmetijskih zadrug** po ceni 4,80 din za kilogram, rinfuza, nesortiran – zdrav (z maksimalnim deležem do 20 % pod Ø35 mm), fco domača KZ.

Proizvodne potrebe tovarne znašajo 2.000–2.500 ton mesečno. Zaželena je dostava v tovarno s strani pridelovalcev izključno s samorazkladalnimi vozili, po navodilu KZ in HELIOS-a, pri čemer so prevozni stroški posebej plačani.

HELIOS kemična industrija Domžale
TOZD Kemična tovarne Domžale

OBVESTILO

Vpisovanje otrok v 1. razred osnovne šole za šolsko leto 1982/83 bo v soboto, 19. 9. 1981 od 8. do 12. ure.

Starši so dolžni vpisati vse otroke rojene v letu 1975 in do 28. 2. 1976. Pri vpisu naj predložijo Izpisek iz rojstne matične knjige.

Vpis bo na vseh centralnih osnovnih šolah in njihovih podružnicah v občini Kranj, razen za Osnovno šolo Planina in Stane Žagar, ki bo v vrtcu Najdihojca na Planini.

Šole vpisujejo učence iz svojega šolskega okoliša.

Otroke, ki imajo stalno bivališče v starem mestnem jedru Kranja, vpisujeta Osnovna šola France Prešeren ali osnovna šola Simon Jenko, tiste pa, ki stanujejo v naseljih Planina II, Huje in Klanec pa vpisuje Osnovna šola Simon Jenko s podružnico Primskovo.

Osnovne šole občine Kranj

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

TOZD KMETIJSTVO Kranj

JABOLKA IN HRUŠKE

za ozimnico bomo začeli prodajati v sadovnjaku PREDDVOR 9. 9. 1981.

Odprto vsak delovni dan (tudi soboto) od 10. do 18. ure.

Razpisni komisiji delovnih skupnosti upravnih organov OBČINE JESENICE

objavljata

v delovni skupnosti KOMITEJA ZA DRUŽBENO PLANIRANJE IN DRUŽBENO-EKONOMSKI RAZVOJ dela in naloge

1. **PLANERJA**
   v odseku za plan, za nedoločen čas, s polnim delovnim časom ter

v delovni skupnosti UPRAVE DRUŽBENIH PRIHODKOV

2. **KNJIGOVODJA,**
   za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Poleg splošnih pogojev za sprejem na delo morajo kandidati imeti:

pod 1.:
visoko strokovno izobrazbo ekonomske ali organizacijske smeri in 3 leta delovnih izkušenj, poskusno delo traja 3 mesece;

pod 2.:
srednjo strokovno izobrazbo ekonomske, upravnoadministrativne smeri ali gimnazijo in 1 leto delovnih izkušenj, poskusno delo traja 2 meseca.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev sprejemata komisiji za razpis 15 dni po objavi.

O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po opravljeni izbiri.

S KOMPASOM NA BELE SMUČINE 1982

KOMPAS JUGOSLAVIJA

KOMPASOV SKI CENTER

Letos bodo v Kompasovi poslovalnici na Titovi 12 v Ljubljani odprli že v prvi polovici septembra SKI CENTER.

V Centru bodo na voljo vse informacije o Kompasovih zimskih aranžmajih. Sodelovali pa bodo še Alpina, Elan in Rašica.

Poleg tega bo na voljo KATALOG SKI CENTER 1982, ki ga bodo dobili brezplačno v vseh Kompasovih poslovalnicah.

KREDITI

Pravzaprav ne gre za klasično obliko kreditiranja, saj po zakonu za aranžmaje v inozemstvu ni dovoljeno. Temu bi lahko rekli SAMOKREDITIRANJE. To pa pomeni, da ob prijavi vplačate akontacijo 1.200 din na osebo, nato pa nadaljujete s plačili obrokov v poljubni višini vse do 3 dni pred odhodom, ko mora biti aranžma v celoti plačan.

POPUSTI

Vsem tistim, ki se boste prijavili do SREDINE NOVEMBRA, bo Kompas priznal POSEBEN 5–ODSTOTNI POPUST. Zaključene skupine nad 25 oseb pa bodo imele POSEBNE POPUSTE.

POGOJI

Standardni pogoji so enaki kot za vse Kompasove programe. Navedli bomo le nekaj posebnosti:
- Če še ne obvladate smučarskih veščin, se boste lahko prijavili v smučarske tečaje.
- Vse cene so oblikovane na dan 1. 9. 1981. Če bi prišlo do občutnih sprememb v tečajih tujih valut, si Kompas pridržuje zvišati ali znižati ceno aranžmaja.
- Če se boste odločili za lasten prevoz, boste morali priti v kraj bivanja na določen dan.
- Vsem, ki se boste odločili za smučanje v tujini, priporočamo, naj si uredijo zdravstveno zavarovanje za tujino pri pristojni krajevni skupnosti zdravstvenega varstva. Ne bo pa odveč, če boste tisti, ki boste smučali doma, imeli potrjene zdravstvene izkaznice.
- Gostje, ki bodo smučali v Avstriji, Italiji ali Franciji, naj vzamejo s seboj po 1 sliko za smučarsko izkaznico.

KJE BOMO SMUČALI V DOMOVINI

V Kranjski gori, Bohinju, na Ljubelju, na Pohorju (Kope), Kaninu, Ulovki nad Vrhniko, Mednem pri Medvodah.

Poseben aranžma za SMUČARJE – TEKAČE pa je pripravil Kompas v Porentovem domu v Kranjski gori.

V TUJINI

Kompas je pripravil za vas aranžmaje na številnih znanih smučiščih v Avstriji, Italiji in Franciji, za katere so cene razvidne iz desne tabele.

Ugodne aranžmaja pa nudi Kompas tudi v ČSSR:

POLEG HOTELOV TUDI APARTMAJI

V vseh smučarskih središčih, kjer boste lahko bivali v hotelih, bodo na voljo tudi apartmaji, kjer si boste lahko sami kuhali in si uredili prijetno bivanje po svoje. Kje bodo apartmaji in koliko bo potrebno odšteti za vse udobnosti, pa boste izvedeli v eni izmed prihodnjih številk našega časnika.

INFORMACIJE IN PRIJAVE: V vseh Kompasovih poslovalnicah in pooblaščenih agencijah.

Ime hotela	odhodi	cena 7 polpenzionov	avtobus	skupaj
STRBSKE PLESO				
PATRIA	28. 12. 1981	7.750 din	700 din	8.450 din
	9., 16., 23., 30. 1. 1982	7.550 din	700 din	8.250 din
JASNA				
BEYSTRINA	28. 12. 1981	4.350 din	600 din	4.950 din
	9., 16., 23., 30. 1. 1982	4.150 din	600 din	4.750 din

Za oba aranžmaje bo organiziran prevoz v obe smeri, če se bo prijavilo najmanj 30 oseb.

CENE SMUČARSKIH POČITNIC

HOTEL	ODHODI	7 POLNIH PENZIONOV	AVTOBUS	ŽIČNICE 7 DNI	SKUPNA CENA
NEVEGAL					
OLIVER	9., 16., 23., 30. 1.	5.850	650	1.250	7.750
OLIMPO	9., 16., 23., 30. 1.	5.250	650	1.250	7.150
ALLEGHE					
COLDAI	9., 16., 23. 1.	4.550	750	1.800	7.100
TAUPLITZ					
BERGHOTEL	9., 16., 23. 1.	6.500	900	1.550	8.950
KORALPE					
WALDRAST	9., 16., 23. 1.	4.700	500	1.550	6.750
PAMPEAGO					
ERIKA	9., 16., 23., 30. 1.	4.950	950	1.950	7.850
RODODENDRO	9., 16., 23., 30. 1.	5.950	950	1.950	8.850
	6., 13., 20. 3.	6.150	950	2.250	9.350
PAMPEAGO	9., 16., 23., 30. 1.	6.550	950	1.950	9.450
	20. 3.	8.250	950	2.250	11.450
AVORIAZ					
SNOW	8., 15., 22., 29. 1.	5.550	1.500	2.900	9.950
	12., 19. 3.	6.950	1.500	2.900	11.350
RUCHES	25. 12. 81	11.600	1.500	2.900	16.000
OBERTAUERN					
WINTER	16., 23. 1.	7.250	850	1.850	9.950
COURCHEVEL					
COURCHENEIGE	19. 3.	13.900	1.600	4.000[1]	19.500
				3.000[2]	18.500
CHAMONIX					
CHAMOIS BLANC	8., 15., 22., 29. 1.	7.850	1.500	3.300	12.650
	12., 19. 3.	7.850	1.500	3.300	12.650

ZAHVALA

Ob tragični izgubi nas je v 38. letu starosti za vedno zapustila naša draga žena, mamica, sestra, teta, snaha in svakinja

ANICA PANGERC

— roj. Mauko

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, znancem za izražena sožalja, darovane vence in cvetje ter številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala tovarni Elan in govorniku Roku Sitarju, LIP Bled, Gorenjskim oblačilom Kranj, g. župniku za pogrebni obred, sosedu Poličarju in sosedom v novem naselju v Mošnjah, gasilcem, mladini in pevcem.

Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat hvala!

ŽALUJOČI: mož Silvester, hčerki Damjana in Nevenka ter vsi sorodniki!

Sp. Otok, 7. septembra 1981

Ob izgubi našega

JOŽETA KOVAČA

iz Posavca

se zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem za pomoč, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvala tudi Filatelističnemu društvu Radovljica, ribiški družini Radovljica za poslovilne besede ter KK DPO Ljubno za podarjeno cvetje, g. župniku za lepo opravljeni pogrebni obred ter pevcem za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

ŽALUJOČI: žena Anica in hčerka Breda z družino!

Posavec, 7. septembra 1981

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi našega ljubega moža, očeta, dedka, brata in strica

BRANKA ZORETA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam ustmeno ali pismeno izrekli sožalje, mu darovali vence in cvetje ter ga spremili na zadnji poti. Lepa hvala gospodu župniku za pogrebni obred.

Vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči vsi njegovi!

Jesenice, Cesta talcev 10, 10. septembra 1981

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

SLAVKA ZUPANCA

s Planine 26, Kranj

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, znancem in prijateljem, ki ste ga spremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in nam osebno ali pismeno izrazili sožalje.
Posebno se zahvaljujemo podjetju LIK Ljubljana, govorniku za poslovilne besede ob slovesu, sostanovalcem s Planine 26, sodelavcem iz Planike Kranj in prečastiti duhovščini za poslovilni pogrebni obred in izrečena sožalja. Zahvala tudi pevcem in godbi.
Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

VSI NJEGOVI!

Kranj, 11. septembra 1981

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta in brata

VINKA MOHORIČA

Žnidarjevega iz Besnice

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih pomagali, izrazili sožalje, mu darovali vence in cvetje in ga tako številno pospremili na zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo medicinski sestri Katarini, zdravniku dr. Udirju, prijateljem s Koroške, šolski mladini, pevskemu zboru in duhovščini za poslovilni obred.

ŽALUJOČI: žena Marta s hčerkama Magdo in Anico, brata Janko in Albin z družinama ter drugo sorodstvo!

Besnica, 7. septembra 1981

MALI OGLASI — *telefon 23-341*

PRODAM

POZOR! Obveščam vas, da lahko po ugodni ceni dobite KOKOŠI – NESNICE ali za zakol vsak dan v Strahinju 38, Naklo 8384

Zaradi selitve nujno prodam SPALNICO starinske vrednosti. Informacije po tel. 064-61-554 po 19. uri 8425

Prodam ZELJNATE GLAVE. Podreča 49, Juvančič 8517

Prodam električni ŠTEDILNIK gorenje, termoakumulacijsko PEČ 5 kW, nov okvir za garažna vrata. Avsenek Janez, Vrbnje 19/a, Radovljica 8518

Prodam lepo KRAVO simentalko s tretjim teletom. Lahovče 32, Cerklje 8519

Prodam rabljen HLADILNIK z zamrzovalnikom gorenje, 210/50 l. Preddvor št. 57 8520

Prodam otroško POSTELJICO z jogijem do 5 let starosti. Telefon 26-632 8521

Prodam ZAMRZOVALNO SKRINJO. Prijatelj, Gubčeva 2, Kranj 8522

Prodam 80-basno HARMONIKO melodija. Škerjanc, Cerklje 242 8523

Prodam KRAVO po izbiri. Mače 3, Preddvor 8524

Prodam KRAVO pred telitvijo. Dobravec, Koprivnik 12, Bohinjska Bistrica 8525

Globok avstrijski kombiniran VOZIČEK iz modrega žameta prodam. Ponudbe po tel. 26-905 8526

Prodam KAVČ, cena po dogovoru. Minov Zvone, Nazorjeva 10, Kranj 8527

Prodam 8 mesecev brejo KRAVO frizijko, ki bo tretjič teletila. Pšata 12, Cerklje 8528

Prodam 1 tono CEMENTA 450. Telefon 24-122 po 14.30 8529

Po ugodni ceni prodam 2700 kosov STREŠNE OPEKE špičak. Okornova 14, Kokrica – Kranj, tel. 25-649 8530

Električni ŠTEDILNIK gorenje, ŠTEDILNIK na drva gorenje ter trajnožarečo PEČ küppersbusch, rabljeno, ugodno prodam. Ogled od 15. do 18. ure. Jerman Edvard, Maistrov trg 13, Kranj 8531

Prodam novo PREŠO – stiskalnico za žitni kombajn Zmaj 132. Umnik Jože Predoslje 46

Prodam KRAVO s tretjim TELETOM ali brez in KROMPIR igor za ozimnico po 6 din. Zg. Brnik 67, Cerklje 8532

Prodam PRALNI STROJ gorenje. Kranj, Pintarjeva 8/a, Čirče 8533

Ugodno prodam PEČ za centralno ogrevanje ferrotherm 35.000 kalorij s pripadajočimi deli ter radiatorje aertermik. Šmolej Rado, Kajuhova 14, Bled 8534

Prodam črnobel TELEVIZOR s stojalom. Škofjeloška c. 56, Kranj 8535

Prodam OTROŠKI KOŠ (komplet) in nov NAHRBTNIK za nošenje otroka. Smolej Ivan, Ročevnica 16, Tržič 8536

Prodam mlado KRAVO po izbiri. Trboje 11, Kranj 8537

Ugodno prodam RADIO iskra HI-FI SST 2030 z zvočniki še v garanciji. Štular, Planina 20, tel. 28-902 8538

Prodam GROZDJE za vino. Telefon 064-62-039 8539

Prodam težko KRAVO simtentalko, mlado, s teletom ali brez; ali TELICO, visoko brejo. Mihovec, Sp. Senica 2, Medvode 8540

Ugodno prodam HLADILNIK EM 130-litrski. Telefon 24-830 vsak dan popoldan. Detela, Janeza Puharja 3, Kranj 8541

Prodam ozek ŠTEDILNIK na trda goriva, predsobno steno ter omarico za čevlje in mizico za televizor na kolesih. Telefon 24-011 8542

Prodam SLAMOREZNICO ultra in dvobrazdni PLUG. Bodešče 6, Bled 8543

Prodam LES za ostrešje (obdelan, dolžine 7 m). Sušnik Ivan, Gorenjesavska 32 8544

Prodam 10 ton CEMENTA. Tel. 49-155 8545

Prodam KRAVO simentalko s teličkom ali 8 mesecev brejo. Podreča 54 8546

Ugodno prodam raztegljiv KAVČ in dva FOTELJA. Telefon 50-263 8547

Prodam FOTOAPARAT praktica LTL 3 z OBJEKTIVOM pentacon auto 1,8/50 in vmesnimi obročki. Informacije: telefon 21-860 – ob delavnikih od 8. do 9. ure 8548

Prodam plinski ŠTEDILNIK (2 gorilca) in električni KUHALNIK (2 plošči) ter 8-litrski BOJLER. Trobec, Sejmišče 2, Kranj 8549

Prodam električni ŠTEDILNIK gorenje (2 plin, 4 elektrika). Pintar, Podlubnik 244, Škofja Loka, tel. 62-030 8550

Prodam RADIO-KASETOFON sharp GF 9191 stereo s 4 zvočniki. Tel. 25-741 8551

Prodam novo pasjo HIŠICO. Potočnik, Brezje 32/a 8552

Prodam NAVIJALNI STROJ aumann VG 300. Informacije po tel. 28-136 od 13. do 14. ure 8553

Prodam dobro kmečko KOBILO v tretjem letu starosti ali zamenjam za starejšega KONJA. Poljšica 13, Zg. Gorje 8554

Manjši vzidljiv KAMIN, rjave barve, malo rabljen, prodam za 1.500 din. Bogataj, Selo 20/a, Žirovnica 8555

Prodam dve TELICI frizijki, stari 1 leto in OLJNO REPICO. Rozman, Križnarjeva pot 2, Stražišče 8556

Poceni prodam KAMERO in KINOPROJEKTOR. Omerza Martin, Vrečkova 9, Kranj, tel. 26-846 8557

Prodam 160 kg MALTEXA – LEPILA za siporeks. Pagon, Naklo 206, tel. 47-004 8558

ČOLN elan T-380 za 4 osebe, predelan v jadrnico, registriran do 1985, prodam za 1,8 SM. Križnar, Križnarjeva 1, Kranj, telefon 21-601 8559

Prodam rabljen električni ŠTEDILNIK gorenje PA in OBRAČALNIK maraton za kosilnico BCS. Eržen, Pungart 9, Škofja Loka 8560

Prodam ANGLEŠČINO 2000 S. Podlubnik 85, Škofja Loka, tel. 61-446; v službi 62-171 8561

Prodam več tisoč kosov rabljene STREŠNE OPEKE za kozolce ali skednje. Škofja Loka, C. talcev 5/a, tel. 064 60-088 8562

Prodam novo raztezno (ekspanzijsko) POSODO EL-KO-FL5, 25-litrsko za etažno centralno kurjavo. Ogled vsak dan od 14. ure dalje. Knaflič, Bled, Prečna 6 8563

Prodam mlado KOBILO. Zgoša 5/a, Begunje 8564

Prodam 40 kv. m POLIURETAN PLOŠČ 3 cm. Bohinjska Bela 1 8565

Ugodno prodam skoraj nov ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK (4 plošče) in PEČ na olje EMO 5. Informacije na telefon 77-931 ali osebno pri Ambrožič C., Zasip, Stagne 28.

Prodam POHIŠTVO za v otroško sobo. Naslov v oglasnem oddelku ali telefon 70-010 8646

Prodam PUNTE in BANKINE. Cerklje 281, tel. 42-158 8647

Prodam TELETA za rejo. Šmartno 5, Cerklje 8648

Ugodno prodam rabljeno sobno OPREMO z vzmetnicami in vložki. Ogled v soboto, 12 t. m. Farič, Sp. Besnica 62 8649

Prodam 380-litrsko HLADILNO SKRINJO. Lunar Minka, Cegelnica 14, Naklo 8650

Ugodno prodam 3 kW termoakumulacijsko PEČ. Telefon 24-764 8651

Prodam bukova DRVA, tri nova VRATA lip in novo ŠTEVČNO URO. Telefon 27-481 – int. 17 8652

Prodam dobro ohranjen AUDI 60 L 70 L. Hribar Andrej, Kokrica, Golniška c. 121, tel. 23-844 8653

Prodam 6 tednov staro plemensko TELIČKO. Zupan Ivan, Hudo 10, Tržič 8654

Prodam PAPIGO – NIMFO, samico ali zamenjam za belega samca (z doplačilom). Frlič, Zevnikova 5, Orehek – Kranj, tel. 27-937 8655

Ugodno prodam belo žensko POROČNO OBLEKO, št. 38. Telefon 25-754 8656

Prodam KRAVO simentalko s teletom ali brez. Dežman Štefan, Šercerjeva 30, Radovljica 8657

Prodam 2 kub. m suhih smrekovih PLOHOV, konzolno DVIGALO ter PUNTE in BANKINE. Hribar Franc, Križ 15, Komenda 8658

Prodam nekaj lepih zgodnjih JABOLK, cena 10 do 15 din in KROMPIR za ozimnico. Podbrezje 31, Duplje 8659

ŽIVINOREJSKI VETERINARSKI ZAVOD GORENJSKE KRANJ

DEŽURNI VETERINA

od 11. do 18. 9. 1981

Za občini Kranj in Trži
Jože RUS, dipl. vet., Cerk
147, tel. 42-015,
Sreško VEROVEC d
vet., Kranj, Stošičeva 1,
22-405

Za občino Škofja Loka
Andrej PIPP, dipl. v
Škofja Loka, Partizan
37, tel. 60-300

Za občini Radovljica
Jesenice
Franc PAVLIČ, dipl. v
Zasip, Stagne 24, tel. 77-

Dežurna služba pri živi
rejskem veterinarskem
vodu Gorenjske v Kranj
Iva Slavca 1. tel. 25-770
22-781 pa deluje nepr
njeno.

KLAVIR, starejši, dunajski ugodno prodam. Ogled na Vodo Kranj

Prodam globok italijanski VO iz rjavega žameta. Informacije 21-796

Poceni prodam KAVČ, ŠTEDILNIK (4 elektrika, 2 HLADILNIK. Bogolinska, Ruš ža 5, stanovanje 20, Kranj

Prodam dve JUNIČKI Hafner, Dorfarje 22, Žabnica

Oddam 3 srednje velike, stare PSE – MEŠANCE. Krek ljek 1, Poljane nad Škofjo Loko

Prodam suhe hrastove PL 200 kg jedilnega KROMPIRJA 27, Bled

Prodam PRAŠIČE, težke od 120 kg. Posavec 16, Podnart

Prodam BALKONSKA VRAT mopan 80×220 z roleto in PEČ tralno kurjavo tam-stadler 35.0 Potočnik Vili, Zg. Luša 16, Selca

5 OKEN dvojno zastekljenih 166×76, 2 – 166×120, prodam fin. Kranj, tel. 21-108

Prodam enoosno traktorsko KOLICO (3 t). Naslov v ogl delku

Prodam rabljeno cementno ST OPEKO. Pot za krajem 9, Kranj

Prodam KROMPIR igor, za krompir lanz ter kupim malo traktorske BRANE. Sp. Brnik 66,

Prodam termoakumulacijsko AEG, 2 kW. Informacije po tel. med 10. in 10.30 ob delavnikih

Ugodno prodam naravno KAMENJE za vrtne poti. In popoldan po tel. 62-506 – Škof

Prodam dve toni CEMENTA Stane, Breg ob Savi 52, Kranj

Prodam 8 tednov stare PRA Sp. Brnik 3, tel. 42-023

Prodam jedilni KROMPIR drobni za krmo. Glinje 6, Cerklje

Prodam suhe smrekove P 25 do 50 mm in trda drva. Z Cerklje

Prodam SIPOREKS, debeline dve PNEVMATIKI semperit, 8,0 tovorni avto. Zg. Brnik 5, Cerklje

Prodam 600 kosov nove ST OPEKE novoteks. Velesovo 15,

Prodam suha bukova DRVA Novak, Apno 1, Cerklje

Prodam 7 tednov staro TE Lahovče 50, Cerklje

Prodam črnobel TELEVIZO 500 kg ŽELEZA, premera 8 mm. N oglasnem oddelku

Prodam električni ŠTEDIL KAVČ. N. Brajič, Struževo 6

Prodam črnobel TELEVIZOR Staneta Rozmana 9, Kranj

Prodam »MODULE« za 5 lončenih peči z vratci ter 40 STREŠNE OPEKE bohn – vse rabljeno. Kranj, St. cesta 23-641

Prodam KRAVO v 9 mesecu ali zamenjam za jalovo. Dor Žabnica

Prodam 62 kv. m LAMELNEGA stovega PARKETA, 250 kosov STREŠNE OPEKE (Likozar), 500 OPEKE modularni blok 12×5 in 19 VOGALNIKOV. Telefon zvečer

Prodam tovorno PRIKOLICO LESENO BARAKO. Kunstelj, S 42, Kranj

Prodam 2000 kosov nove STR OPEKE (Likozar). Hafner Vinko šič 93, Škofja Loka, tel. 064-61-77

Ugodno prodam 70 kv. m GR NIH ELEMENTOV, 150 PUNT 150 kv. m leg. Telefon 77-965

Prodam OTROŠKO POSTELJ jogijem in prešito odejo. Informa tel. 77-147

Prodam večjo količino suhega KOVEGA OPAŽA. Telefon 79-8

Prodam 400 rjavih STREŠN trajanka Dravograd. Dolinar Peter 38, Tržič

Prodam dobro ohranjeno PEČ EMO. Russaki M., Škofjeloška

Prodam 50 kv. m hrastovega L SKEGA PODA. Stunkovič Brezje 47/b

Prodam 7 let staro KOBILO, 7 starega BIKCA, jalovo KRAVO in ŠIČE, težke od 30 do 40 kg. V Šenčur

Ugodno prodam za 4.500 din LISIČJI OVRATNIK (bovo). Telefon 83-727 8739

Prodam 500 kg težkega KONJA, nekaj LESA za ostrešje in MIVKO. Pivka 15, Naklo 8740

KUPIM

Kupim STREŠNO OPEKO, rdeče barve, trajanka, 500 kosov. Ovsenik Janez, Jezerska c. 104/a, Kranj 8566

Kupim 100 »LAT« za kozolec, dolžine 5 m. Prelih Jože, Sr. Bitnje 13, Žabnica 8567

Kupim rabljen otroški športni VOZIČEK. Pintar, Podlubnik 244, Škofja Loka, tel. 62-030 8568

Kupim 1000 kosov dobre OPEKE bobrovec, širine 18 cm. Telefon 061-71-716 8569

Kupim STREŠNO OPEKO trajanka grafitno sive barve. Jakob Gnilšak, Radovljica, Langusova 63 8696

Kupim IZRUVAČ za krompir na karden ali brez. Štefanja gora 11, Cerklje 8697

Kupim PEČ na žaganje. Šink, Češnjevek 9, Cerklje 8698

VOZILA

Prodam ZASTAVO 1300, letnik 1970, registrirano do maja 1982. Andrej Žepič, Kokrica 67, Tržič, tel. 57-066 od 14. ure dalje 8477

Prodam RENAULT 4 TLS, letnik 1978 november. Ogled v torek, četrtek popoldan ter v soboto in nedeljo ves dan v Mavčičah št. 23 8478

CITROEN GS, prodam za 5 SM gotovine, ostalo kredit. Telefon 27-329 8494

Poceni prodam ZASTAVO 750, letnik 1974. Pavlič, Nasovče 10, Komenda 8570

Prodam FIAT 850. Ogled popoldan. Viktor, Na kresu 77, Železniki 8571

Prodam WARTBURG, letnik 1975. Zg. Brnik 41 8572

Prodam MOPED 3 M. Štefetova 18, Kranj 8573

ZASTAVO 750 lux, letnik 1972, registrirano do 6. 9. 1982, ugodno prodam. Jerebek, Strahinj 101, Naklo 8574

Prodam avto LADA standard, letnik 1979. Telefon 28-801 8575

Prodam karambolirano ZASTAVO 101, letnik 1977. Mihelič, Podbrezje 8, Duplje 8576

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1973/74. Ribič, Bobovek 13, Kokrica

Ugodno prodam RENAULT 16, karambiran. Sp. Duplje 74 8577

Prodam ZASTAVO 125-PZ, registrirana do marca 1982. Šinkovec, Visoko 85 8578

Prodam AMI super, letnik 1974, prevoženih 79.000 km, registriran do avgusta. Avsenek Janez, Vrbnje 19/a, Radovljica 8579

Ugodno prodam ZASTAVO 101, letnik 1975. Naslov v oglasnem oddelku 8580

Prodam R-12 TL, letnik 1975, prevoženih 75.000 km. Fras Drago, Ul. 1. avgusta 1, Kranj 8581

Ugodno prodam dobro ohranjeno MOTORNO KOLO tomos cross 50 junior, (ne se registrira). Zg. Duplje 20 8582

Poceni prodam FIAT 125-PZ in trda prikolica. Tupaliče 10, Preddvor 8583

Ugodno prodam ŠKODO 110-L, letnik 1974, v voznem stanju, celo ali po delih, rezervni deli; novi blatniki in pragovi. Kovač 1, Preddvor 8584

Prodam LADO S, 1300 ccm, letnik 1980, Šenk, Oprešnikova 43, Kranj 8585

Prodam avto ZAPOROŽEC, zaščiten z rjavenju, s prevlekami in strešnim prtljažnikom, star 3 leta, registriran do septembra 1982. Tomić, C. 1. maja 69, tel. 8586

Prodam FIAT 126-P, letnik 1979. Žeje Duplje 8587

Prodam več delov za FIAT 850. Haflerova pot 16, Stražišče 8588

Prodam ZASTAVO 101, letnik december 1976. Kacin, Begunjska 15, Kranj 8589

NSU 1200, registriran do aprila 1982, prodam za 1,8 SM. Ogled vsak dan po 17. uri, Arh, Jelovška 17, Bled 8590

Prodam JUGO 45, nov, neregistriran. Kranska 15, Koroška Bela – Jesenice, tel. 81-302 8591

Prodam ŠKODO, letnik 1972. Pševska 18, Kranj 8592

Prodam MOTORNO KOLO gori-ro, letnik 1980. Vidic, Lesce, Na trati 8593

Prodam LADO 1600, staro 10 mesecev. Kokrica c. 48 Kokrica – Kranj 8594

Poceni prodam dobro ohranjeno DIANO, letnik 1977. Perko Andrej, Goriče 4, Naklo 8595

Prodam SPAČKA po delih. Podjed, Partizanik 40, Cerklje 8596

Prodam delno karamboliran avto ZASTAVA 750, letnik 1975, celega ali po delih otroško POSTELJICO. Vinčič, Mestni trg 9, Škofja Loka. Ogled avta ob Savi 11 8597

Prodam MOTOR od 90 do 350 ccm, potreben manjšega popravila, za dim. Žnidaršič, Bodovlje 32, Škofja Loka 8598

Prodam MOPED APN-4 in rezervne za JAWO 175. Ogled v nedeljah. Ribič, Puštal 8, Škofja Loka 8599

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1973. Ribič, Stara Loka 69, Škofja Loka 8600

Prodam FIAT 126-P, letnik 1977. Informacije po tel. 26-486 8601

Prodam FIAT 850 standard, dobro ohranjen, letnik 1969, 67.000 km, registriran do konca avgusta 1982. Rihtaršič, Šempetrska 43 8602

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1977, 35.000 din. Ogled vsak dan popoldan. Sarabon Vinko, Begunjska 11, Kranj 8603

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1976, prevoženih 60.000 km. Jolić Stipo, Planina 1, Kranj 8604

Prodam original PUCH 250 SGS in poleg agregat od BMW tip diksy. Stu-18, Železniki 8605

Prodam MOTOR MZ 150 ali menjam registrirano ZASTAVO 750. Longar Golnik 47 8606

Ugodno prodam odlično ohranjen R-4, 1975. Telefon 21-852 8607

EKSPRES OPTIKA KRANJ
Tavčarjeva 1
(nasproti Delikatese)
Vam nudi hitro in kvalitetno izdelavo vseh vrst očal z navadnimi in s specialnimi lečami.
Izdelujemo na recept in brez njega.
SE PRIPOROČAMO!

Ugodno prodam dobro ohranjen MOSKVIČ. Informacije po tel. 064-81-380 8608

Prodam CITROEN DS 20, nevozen. Telefon 24-447 popoldan 8609

Ugodno prodam ZASTAVO 101. Hrovat, Češnjica 9, Podnart 8610

Prodam ZASTAVO 750. Jenko, Sp. Otok 15, Radovljica 8611

Prodam ZASTAVO 101 special, letnik 1979 ali menjam za golfa. Rodič Zdravko, Stara cesta 27, Kranj 8612

Ugodno prodam dobro ohranjeno DIANO 6. Pretnar Štefan, Krnica 2, Zg. Gorje 8613

Prodam nov komplet CILINDROV z bati, batnimi obročki in svorniki za VW 1303 ali 1300. Telefon 79-433 8614

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1971, v nevoznem stanju. Telefon 27-596 popoldan 8615

Prodam R-4, letnik 1977, prevoženih 80.000 km. Informacije po tel. 26-635 popoldan ali Račič Brane, Vrečkova 3, Kranj 8616

Prodam osebni avto FIAT 850, celega ali po delih, neregistriran, letnik 1969, cena 9.000 din. Dimitrov Vasko, Medetova 1, Stražišče 8617

ZASTAVO 750, letnik 1974, prodam. Loštrek, C. talcev 6, Medvode 8618

Prodam 4 radialne GUME in dve PLATIŠČI, znamke dunlop 165/13 SR za ford capri. Oštir Anton, Zg. Besnica 96. Ogled po 14. uri 8619

Prodam avto ZASTAVA 101, letnik 1975. Juvan Justina, Novi svet 6, Škofja Loka, tel. 61-011 8620

Prodam ALFA SUD, letnik 1974. Marin Štefan, Cankarjeva 1, Tržič 8621

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1974, registrirano do maja 1982, cena 35.000 dinarjev. Zevnik, Praše 53, Mavčiče 8622

Prodam karambolirano ZASTAVO 750. Mirič Dušan, Rodine 17/b, Žirovnica 8623

TOMOS 90 E, prevoženih 2400 km, brezhiben, prodam za 2,3 Sm. Lango Milan, Cankarjeva 1/A, Jesenice – Koroška Bela 8624

Prodam ali zamenjam MOTOR 17 KM za 8 do 10 KM. Knapič Anton, Škofjeloška 25, Kranj 8625

Prodam ZASTAVO 750, cena 1,2 SM, letnik 1971, registrirano do aprila 1982. Velič, Sp. Gorje 23, tel. 77-351 8626

Prodam DIANO, letnik 1979. Telefon 77-404, Grošelj – Hotel Svoboda Bled 8627

Prodam ZASTAVO 101, letnik 1974, registrirano do aprila, cena 4.500 din. Suljanovič, Tavčarjeva 22, Kranj 8628

Prodam odlično ohranjen FIAT 127. Telefon 064-81-741 dopoldan (Lidija Zupan) 8629

Prodam ŠKODO 100, registrirano do septembra 1982. Gašperlin, Županova 14, Šenčur 8630

Prodam SUNBEAM, letnik 1973, 1250 ccm. Lotrič Janez, Na Plavžu 64, Železniki 8631

Prodam tovorni avto MERCEDES kiper 2226 ali 1626. Telefon 061-310-202 8632

KOMBI IMV bus, registriran, letnik 1973, cena 7,5 SM, prodam. Jug Branko, Partizanska 38, Bled, tel. 77-477 8633

Prodam MENJALNIK in MOTOR za R-10, letnik 1970 ter skoraj novo otroško ZIBELKO in POSTELJICO z vložkom. Plahuta Dane, Retljeva 2, Kranj 8634

ZASTAVO 1300, letnik 1971, poceni prodam. Telefon 064-61-155 8635

Prodam MOTORNO KOLO pony express. Snedec Edo, Sr. Bela 43, Preddvor, tel. 45-229 8636

Prodam ZASTAVO 750, registrirano in v voznem stanju, cena 5.000 din. Tone Benedičič, Slatna 7, Begunje 8638

Prodam popolnoma prenovljenega SPAČKA, letnik 1974. Partizanska 48, Kranj, tel. 064-21-668 8639

Prodam FIAT 850 special, letnik 1971, v voznem stanju. Bohinjska Bela 149 8640

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1978. Sedej, Pot ilegalcev 10, Koroška Bela – Jesenice, tel. 83-115 8641

ZASTAVO 750, malo karambolirano, prodam celo ali po delih, cena 1,5 SM. Telefon 064-25-028 8642

Prodam AMI 8, letnik 1975. Ogled v nedeljo dopoldan. Reševa 5, Kranj 8643

126-P, letnik 1979, dobro ohranjen, prodam. Pongrac, Sp. Bitnje 9, telefon 44-587 8644

Prodam R-12 DACIA, prevoženih 85.000 km, garažiran, dobro ohranjen, cena po dogovoru. Možno tudi na kredit. Brovč Miro, Bistrica 157, Tržič 8645

Prodam TOVORNO PRIKOLICO za 8.000 din in 8 let star črnobel TELEVIZOR gorenje za 1.000 din. Telefon 064-74-048 8699

Prodam NSU 1200 C, registriran do 1. 9. 1982. Čirče 25, Kranj 8700

Za 1,2 SM prodam R-4, letnik 1969, z generalno obnovljenim motorjem, celega ali za dele. Inforamcije po tel. 27-461, int. 58 dopoldan 8701

Prodam FIAT 126-P, dodatno opremljen, letnik 1978. Telefon 26-727 8702

Prodam 4 GUME, 165×13 tiger radial, prevoženih 20.000 km, primerne za gumi voz. Informacije po tel. 88-689 8703

ZASTAVO 101, letnik 1977, dobro ohranjeno, z dodatno opremo, prodam najboljšemu ponudniku. Informacije po tel. 064-24-134 8704

Prodam FORD ESCORT - 1100, letnik 1973, odlično ohranjen, vzdrževan, modre metalik barve. Ogled v soboto med 14. in 16. uro. Boncelj Ado, Bistrica 159, Tržič 8741

STANOVANJA

Prodam starejše dvosobno STANOVANJE v Škofji Loki. Naslov v oglasnem oddelku 8504

Dvosobno STANOVANJE išče mlad par z enim otrokom v Kranju za dobo štirih let. Šifra: Predplačilo ali tel. 24-214 8706

Prodam trosobno STANOVANJE v bližini Škofje Loke za gotovino ali kredit. Naslov v oglasnem oddelku 8707

Prodam takoj vseljivo STANOVANJE v starejši hiši. Prednost imajo interesanti z devizami. Ogled v petek od 13. do 18. ure in v soboto in nedeljo od 10. do 18. ure. Ljubljanska 6, Kranj 8708

Nudimo brezplačno STANOVANJE v Kranju mirnim upokojencem za pomoč v hiši in vrtu. Pismene ponudbe pod: Poštenje 8709

STANOVANJE išče mlad zakonski par brez otrok v Kranju ali okolici. Šifra: Ugodno plačilo 8710

V centru Kranja oddam SOBO s kopalnico samskemu moškemu. Ponudbe pod šifro: Predplačilo-K 8711

Takoj vseljivo dvosobno STANOVANJE s centralno v bloku v Bistrici, prodam delno na kredit. Legat, Bistrica 174, Tržič 8712

SOBO oddam dvema študentkama. Šifra: Soba 8713

V najem vzamem STANOVANJE za 4 leta. Šifra: Štiriletno predplačilo 8714

2 učenca 3 letnika TTS iščeta SOBO v Kranju (z ogrevanjem). Jerebič Dušan, Srednja tekstilna in obutvena šola Kranj, C. St. Žagarja 33, Kranj 8715

Za 6.000 din predstanarine mesečno najamem opremljeno ali neopremljeno družinsko STANOVANJE ALI STANOVANJSKO HIŠO v Stražišču. Naslov v oglasnem oddelku 8716

POSESTI

Kupim stanovanjsko HIŠO ali zazidljivo PARCELO v okolici Škofje Loke ali v Selški dolini. Šifra: Zdomec 8163

V najem vzamem GARAŽO v Kranju ali okolici. Telefon 27-339 od 19. do 20. ure 8718

STAREJŠO HIŠO v bližnji okolici Kranja do Škofje Loke in Medvod kupim ali zamenjam za trosobno lastniško STANOVANJE (66 kv. m) z vrtom, kletjo, garažo, teraso, posebnim vhodom v Kranju. Ponudbe pod: Golgus 8717

POREČ! Zazidljivo parcelo, 700 kv. m nad Zeleno Laguno, lep dostop, pogled na morje, voda in elektrika, prodam za 35 SM ter nudim idejni projekt. Ponudbe pod: Enkratna naložba 8719

Prodam novo STANOVANJSKO HIŠO v okolici Škofje Loke. Naslov v oglasnem oddelku 8720

Iščem manjšo zazidljivo PARCELO ali STAVBO primerno za manjšo obrt v Škofji Loki ali okolici. Ponudbe pod: Plačam v gotovini 8721

ZAPOSLITVE

ČEVLJARSTVO KERN, Partizanska 5, Kranj, takoj zaposli KV ČEVLJARJA ali priučenega. OD dobri 8450

Sprejmem KV PLESKARJA. Bizant Dušan, Britof 9, Kranj 8509

Sprejmem KV KLJUČAVNIČARJA. KLJUČAVNIČARSTVO Peklaj Pavel, Puštal 46/a, Škofja Loka 8722

Iščem DELAVCA. Drašler, CEMENTNI IZDELKI, Staneta Žagarja 52, Kranj 8723

Sprejmemo nekvalificirano DELAVKO (delavca) v takojšnjo zaposlitev. Šifra: Redna zaposlitev 8724

Samostojnega pohištvenega MIZARJA sprejmem takoj. Jezerska c. 73, Kranj 8725

KV ali VKV KUHARJA, KV NATAKARJA (mlajšega) ter žensko - za pomoč v kuhinji takoj zaposlimo. GOSTIŠČE »PIBERNIK«, Blejski otok, Bled, tel. 77-820 8726

OBVESTILA

Popravljam vse vrste JADRALNIH DESK. Darko Komac, Breznica 29, Žirovnica

Cenjene stranke obveščam, da sprejemam naročila za POPRAVILA PRALNIH STROJEV po tel. 42-052 osebno pri telefonu od 7. do 8. ure. JAGODIČ, Vopovlje 19, Cerklje 7470

ROLETE vseh vrst naročite ŠPILERJU, Gradnikova 9, Radovljica, telefon 064-75-610. Lahko pišete. Pridem na dom 7663

ŽAGAM drva na širšem območju Škofje Loke. Kavčič, Podlubnik 160, tel. 61-032 8727

PEVSKI ZBOR LIPA pri društvu upokojencev Radovljica vabi k sodelovanju pevke in pevce vseh starosti. Vaje so vsak ponedeljek od 17. ure dalje. Prva vaja bo v ponedeljek, 14. 9. 1981 ob 17. uri za ženske, za moške isti dan ob 18. uri 8728

IZDELUJEM in POSTAVLJAM mreže za vrtne ograje iz pocinkane in aluminijaste žice. Frlic KOVINSKA GALANTERIJA, Zevnikova 5, Orehek – Kranj, tel. 27-937 8729

PRIREDITVE

TRGOVCI

V nedeljo, 13. 9., ob 17. uri se pričnejo MLADINSKI PLESI na Primskovem. Igrajo TRGOVCI! VABLJENI! 8511

Vsako nedeljo ob 15. uri vas vabimo na PLES ob ZBILJSKEM JEZERU z ansamblom SIBILA 8730

Ob koncu tedna vas vabimo na JEZERSKO v HOTEL »KAZINA« kjer vas čaka obilo zabave: vak petek ob 20. uri DISKO; vsako soboto ob 20. uri PLES z ansamblom SIBILA, po plesu pa DISKO do 4. ure zjutraj 8731

ANSAMBEL JEVŠEK igra v soboto, 12. 9. 1981 na VESELICI v Podbrdu 8732

OO ZSMS LANCOVO pri Radovljici prireja vsako soboto MLADINSKI PLES, s pričetkom ob 20. uri. Igra skupina SENCA. VLJUDNO VABLJENI! 8733

NAJDENO

V Cerkljah sem našla DENAR. Dobi se Pešnična polica 1, Cerklje 8734

OSTALO

Ročno in hitro vršimo vse vrste IZKOPOV. Šifra: Obrtnik 8735

Bi se radi naučili STANDARDNIH in MODERNIH PLESOV? Poučujemo na domu – posameznike in pare! Oglasite se! Šifra Ples – družabnost 8736

Prosim opazovano osebo, ki je od 5. na 6. 9. 1981 ponoči vzela ROŽO – PALMO na dvorišču gostilne Potočnik na Bistrici pri Naklem, naj jo vrne na isto mesto, drugače bom osebo sodnijsko preganjal 8737

Iščem PROSTOR za šiviljsko DELAVNICO (lahko tudi v nadstropju) v okolici Bleda ali Lesc. Cenjene ponudbe po telefonu 81-504 po 20. uri zvečer 8738

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER
64270 JESENICE – SLOVENIJA

OBVESTILO

Železarski izobraževalni center Jesenice preklicuje odprodajo osnovnega sredstva:

– **stružnica TES 2250/1500 (motor ne dela).**

Prodaja je bila objavljena v prejšnji številki GLASA, dne 4. 9. 1981.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 12. septembra, bodo odprte naslednje dežurne prodajalne:

KRANJ:

Central: Delikatesa, Maistrov trg 11, Na vasi, Šenčur in Naklo v Naklem od 7. do 13. ure, vse ostale prodajalne pa bodo odprte od 7. do 19. ure: Klemenček Duplje, Krvavec Cerklje, Hrib Preddvor, Kočna Zg. Jezersko, Na Klancu, Oprešnikova 84, Kranj.

Živila: Diskont Naklo, odprt od 8. do 12. ure, dežurne prodajalne pa so odprte od 7. do 19. ure in sicer: SP Pri mostu Kranj, Vodopivčeva 16, SP Oskrba Kranj, Cesta Koroškega odreda 9, Emona Market Kranj (Stražišče) Delavska 20, PC Planina Planina 63, PC Britof, PC Bitnje, PC Šenčur.

V nedeljo, pa so dežurne naslednje prodajalne Centrala Kranj od 7. do 11. ure:

Delikatesa, Maistrov trg 11, Krvavec, Cerklje, Naklo v Naklem, Na vasi Šenčur.

V soboto, 12. septembra bodo odprte v ostalih občinah naslednje prodajalne:

JESENICE

Emona Market, Prešernova 1/a in Rožca, trgovina na Javorju V. Svetine 8/a.

TRŽIČ

Živila – Lipa Koroška 3, Mercator Ravna 9, Mercator Kovor.

Nepričakovano nas je zapustil naš dragi

VIKTOR STANONIK

Od njega se bomo poslovili v petek, 11. septembra 1981, ob 16. uri na pokopališču v Lipici.

Na dan pogreba bo žara s posmrtnimi ostanki v vežici na pokopališču v Lipici.

VSI NJEGOVI!

Škofja Loka, Bled, 9. septembra 1981

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, deda in pradeda

LEOPOLDA NASTRANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala dr. Rešku za dolgoletno zdravljenje in osebju Inštituta Golnik. Zahvaljujemo se tudi vsem darovalcem vencev in cvetja, pevcem, govorniku in g. župniku za poslovilni obred.

VSI NJEGOVI!

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage, dobre mame, stare mame, sestre in tete

IVANKE KOBAN

roj. Šalamun

se zahvaljujemo vsem, ki sočustvujete z nami, ste nam izrekli sožalje, naši mami darovali vence in cvetje ter jo pospremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom Solarjevim, Šušmelovim, Šemanovim in družini Frelih ter vsem, ki ste nam v teh težkih dneh kakorkoli pomagali. Zahvaljujemo se kolektivoma LIP in KTP Podnart, tovarišu Jožu Trevnu za ganljiv govor ob grobu, pevcem in g. župniku.

ŽALUJOČI VSI NJENI!

Podnart, 7. septembra 1981

Stoletna pravica paše

Cesarica Marija Terezija je natim predniheom podarila Malo in Gojško planino. Rekli so tedaj: kdor bo pasel ovce, konje in govedo naj ostane na Veliki planini, kdor ovce in konje, naj gre na Gojško planino, kdor pa le govedo, naj gre na Malo planino. Zato te danes tako zmešano hodimo gor, nam je stoletja stare pravice paše na planini pojasnil Anton Balantič iz Stahovice pri Kamniku, predsednik pašne skupnosti Mala planina.

Pravice in običaji, ki so se ohranili do danes. Le da se danes po kamniških planinah pase le še govedo, nekaj ovac so letos gnali na Kamniško sedlo, konj pa kmetje tako nimajo več. Toda še vedno hodijo gor tako, kot so hodili njihovi očetje, dedje . . . Brezjani pasejo na Dolu, kmetje iz Črne v glavnem ženejo na Gojško planino, iz Stahovice na Malo planino, iz sosednjih Stranj pa predvsem na Veliko planino in tako naprej. V pašni skupnosti Mala planina, ki je ena najbolje organiziranih, so v glavnem kmetje iz Stahovice, nekaj jih je tudi iz sosednjih Stranj, eden je celo iz oddaljenih Tunjc in eden iz Brezij, od koder kmetje v glavnem pasejo na Dolu. Zmešano torej, kakor je dejal sedemdesetletni Anton Balantič, ki predseduje pašni skupnosti Mala planina že vsa povojna leta.

Kmetje natančno vedo, v katero od devetih pašnih skupnosti kdo sodi, na kateri planini ima svoj delež. In že smo pri drugem železnem pravilu pašnih skupnosti. Vsak član skupnosti ima na planini svoje deleže. Nekdaj je bilo zelo pomembno, koliko jih je kdo imel, danes, ko se na planinah pase vse manj živine, so malce izgubili svoj pomen, saj je za vse dovolj prostora. Zanimivo je, kako izračunajo deleže. Krava, stara več kot dve leti, šteje en delež, prav tako bik ali vol. Pri mlajših od dveh let pa dve štejeta za en delež. Konj sicer danes na planinah ne pasejo več, nekdaj pa je en konj štel tri deleže. Prav nasprotno pa so tri ovce štele en delež. Izračun, ki pač odseva, kako zahtevna je pri paši posamezna žival. Konji so se vedno najraje pasli okrog stanov, kjer je paša najboljša, pripoveduje Anton, ovca pa je zelo skromna žival, zadovoljna tudi s travo med kamenjem.

Anton Balantič iz Stahovice pri Kamniku že vsa povojna leta predseduje pašni skupnosti Mala planina, ki je ena najbolje organiziranih. Nedvomno zaradi Antonovega vestnega dela, saj natančno vodi knjigo skupnosti.

Kako pa je, če se danes kdo odloči, da bo poleti gnal živino na pašo, pa ni podedoval pravice paše? Pašna skupnost ima svoj odbor, ki odloča o sprejemu. Danes je seveda vsakdo dobrodošel, le pokazati mora, da resno kmetuje, nam je dejal Anton Balantič.

Brskala sva z Antonom po starih, orumenelih papirjih, z letnicami iz prejšnjega stoletja. Kar kličejo po skrbni zgodovinarjevi roki, da jih vključi med pisane vire naše preteklosti. Nič manj zanimiva ni Antonova knjiga, ki jo vodi, odkar je predsednik pašne skupnosti. Poleg zapisnikov sej so natančni podatki, koliko živine se je vsako leto paslo na planini, če so vsi opravili toliko »šihtov« kot so imeli deležev, kakšna je bila paša, vreme, kako je bilo z vodo.

Iz leta v leto je na planini manj živine. Tako so leta 1945 pasli na Mali planini skoraj dvesto glav, leta 1955 je število upadlo na 142, letos so na planino gnali le še 107 glav živine. Podobno je tudi na Veliki planini, na Kisovcu, na Gojški planini. Povsod se jih pase pol manj, kot bi se jih lahko.

Vendar, pravi Anton, mislim, da se pastirjem spet obetajo boljši časi. Bila so leta, med petdesetimi in šestdesetimi, ko so nas takorekoč preganjali s planine, ko so pastirji morali prositi gozdarje, če živina lahko pije iz studenca v gozdu. Zdaj dobijo denarno pomoč kmetijsko zemljiške skupnosti pri popravilih ograj in stanov.

Danes spet vse več govorimo o pašništvu, o planinah, ki so marsikje zapuščene, razmišljajo o vzreji ovac. V kamniški občini imajo za pospeševanje pašništva obilo možnosti, saj je na planinah, ki se vlečejo od Kamniškega sedla do Menine planine okrog 800 hektarov pašnikov. Vse so splošno ljudsko premoženje, na njih veljajo stoletne pravice in običaji paše. Pri večjih posegih v ta prostor jih bo seveda treba upoštevati. Bodo za pravnike trd oreh? Pri Emonini kooperaciji so se zato odločili, da bodo nove črede ovac in goveda najprej naselili na planinah, ki so zapuščene. Taki so predeli Menine in Bibe planine v Tuhinjski dolini.

M. Volčjak

Slavnostni govornik na praznovanju 60-letnice lovske družine Komenda je bil njen predsednik Ferdinand Vode, ki je podelil tudi društvena priznanja.

60 let lovske družine Komenda

Komenda — 4. septembra je minilo šestdeset let, odkar je bil v Komendi osnovan tedanji lovski klub, ki je tekom desetletij doživljal preobrazbe, vendar je jedro ostalo. Na priložnostni slovesnosti je spregovoril predsednik lovske družine Komenda Ferdinand Vode, ki je med drugim dejal:

»Iz seznama ustanoviteljev in tedanjih članov kluba je moč sklepati, da je imel klub poleg lovsko gojitvenih nalog tudi pomembno vlogo v narodni zavesti svojih članov. Kar nas je starejših članov se še spominjamo mnogih ustanoviteljev in trdimo lahko, da so bili zgledni borci in dobri domoljubi in veliko jih je svojo zavest dokazalo s sodelovanjem v osvobodilni fronti.«

Lovišče lovske družine Komenda je danes sorazmerno majhno in temu primerno je tudi število članov, saj se že dolga leta giblje okoli štirideset. Pred desetimi leti so dogradili lovski dom in k uresničitvi zahtevne naloge so po svojih močeh pripomogli vsi člani. Dom je obilo koristil društvenemu življenju. Pred devetimi leti pa so razvili društveni prapor.

Ob praznovanju 60-letnice so podelili društvena priznanja. Za več kot tridesetletno članstvo so zlate plakete prejeli Jernej Kralj, Ivan Kosirnik, Tone Železnikar, Ferdinand Vode in Slavko Kern; za več kot dvajsetletno članstvo so srebrne plakete prejeli Ivan Krušič, Milovan Mihorko, Jože Cibašek, Miha Avguštin, Jože Gašperlin, Jernej Koželj, Milan Boštnak, Alojz Ravnikar in Maks Uranič; bronaste plakete pa so prejeli Tone Podlipnik, Franc Bajc, Stane Grgič, Rudi Indof, Nada Vidmar, Franc Sodnik in Franc Tivodar.

V kulturnem programu so sodelovali člani kulturnega društva iz Most, ki so s pesmijo in plesi popestrili praznovanje.

J. K.

Omejitev nakupa le še za sladkor

Kranj — Na svoji zadnji seji je kranjski izvršni svet na predlog komiteja za gospodarstvo sprejel sklep, da v občini ni več omejitve pri prodaji olja. Zaradi potrošniške mrzlice, ki je nastala zaradi napovedane izredne podražitve sladkorja, olja in mleka, je namreč kranjski izvršni svet tako kot tudi drugod po Sloveniji sprejel sklep o omejeni prodaji sladkorja in olja. Kupec je lahko pri enkratnem nakupu dobil liter olja in kilogram sladkorja. Zaradi zadostne založenosti z oljem izvršni svet meni, da ni več potrebe po omejeni prodaji. Trenutne zaloge sladkorja so sicer zadostne, vendar pa količinska omejitev pri enkratnem nakupu sladkorja ostane še naprej v veljavi.

NESREČE

SMRTNA NEZGODA V OVINKU

Jezersko — V torek, 8. septembra, dopoldne je voznik tovornega avtomobila s priklopnikom naložen z buldožerjem Karel Gomboc (roj. 1940) iz Kranja peljal proti Preddvoru. V levem ovinku je zaradi dolžine, vozilo je bilo dolgo 14,4 metra in brez spremstva, zavil tudi na levo polovico vozišča. Prav tedaj je iz nasprotne smeri pripeljal na kolesu z motorjem Štefan Obad (roj. 1916) s Sp. Jezerskega in trčil v tovornjak. V nesreči je bil motorist tako hudo ranjen, da je na kraju nesreče umrl.

NEPAZLJIV VOZNIK

Tržič — V torek, 8. septembra, dopoldne se je na magistralni cesti v Bistrici pri Tržiču pripetila prometna nezgoda zaradi nepazljivosti voznika osebnega avtomobila nemške registracije Franca Farla Rainerja (roj. 1921). Voznik se je nameraval vključiti z lokalne ceste na magistralno, pri tem pa je zapeljal preveč v desno in trčil v odbojno ograjo. V nesreči je bila huje ranjena voznikova žena Klara (roj. 1924). Prepeljali so jo v jeseniško bolnišnico. Škode na avtomobilu pa je za 50.000 din.

SOPOTNIK UMRL

Škofja Loka — Na regionalni cesti Gorenja vas—Lučine se je v sredo, 9. septembra, ob 22.30 pripetila huda prometna nesreča vozniku motornega kolesa Milanu Bizjanu (roj. 1961) s Prelesja. V ostrem desnem ovinku je motorist zaradi prehitre vožnje zapeljal s ceste in se zaletel v betonski zid; pri tem je vrglo z motorja sopotnika Marjana Bizjana (roj. 1963), da se je hudo poškodoval in med prevozom v Klinični center umrl.

TOVORNJAK ZAPELJAL NA TIRE

Škofja Loka — V sredo, 9. septembra, ob 12.40 se je na prehodu lokalne ceste čez železniške tire pripetila nezgoda. Voznik tovornega avtomobila Franjo Tomič (roj. 1946) s Hriba pri Preddvoru je zapeljal na prehod čez tire, ne da bi se prepričal dovolj, če je prosto. Iz kranjske smeri je prav tedaj pripeljalo tirno vozilo za popravila železniške proge, ki ga je upravljal Branko Herman iz Ljubljane. V trčenju je tovornjak odbilo s tirov, da se je prevrnil na bok, voznik pa je bil na srečo le lažje ranjen. Škode na vozilih je za 200.000 din.

PADEL Z MOTORJEM

Cerklje — V nedeljo, 6. septembra, nekaj po 20. uri se je voznik motornega kolesa Igor Pelko (roj. 1964) s Trstenika peljal s sposojenim in neregistriranim motorjem od Visokega proti Cerkljam. Ko je zavijal na parkirni prostor pri hiši št. 54 v Cerkljah, je zadel v robnik in padel. S hujšimi poškodbami so ga prepeljali v Klinični center.

L. M.

Delavec dobil opekline

Jesenice — V torek, 8. septembra, nekaj pred 12. uro se je v jeseniški železarni v tozdu Jeklarna hudo opekel Adil Avdič (roj. 1939) z Jesenic. Ko je delal v ponvici, je stal v neposredni bližini odprtine, skozi katero priteče v ponvico tekoče jeklo, mu je spodrsnilo v razbeljeno ponvico, tako da se je hudo opekel. Prepeljali so ga v bolnišnico.

GLASOVA ANKETA

Maloobmejne prepustnice

S 4. julijem je začel veljati sklep guvernerjev Narodne banke Jugoslavije, da lahko jugoslovanski državljani pri potovanju v tujino le enkrat letno nesejo 1500 din, tujci pa lahko vnesejo v našo državo prav tolikšno vsoto dinarjev. S tem se je seveda »dinarsko« potovanje občanov močno omejilo, sama potovanja pa seveda ne, saj lahko občani za potovanje na tuje vzamejo s seboj devize, seveda ob ustreznem bančnem potrdilu. Prav zaradi tega se je v občinah, kjer veljajo meddržavni sporazumi o maloobmejnem prometu, povečalo zanimanje za maloobmejne prepustnice. Po doslej veljavnih predpisih je namreč s tako prepustnico mogoče potovati čez mejo tudi z dinarji, vendar pa je vsota omejena na 400 din mesečno. Kako je z maloobmejnimi prepustnicami v obmejnih občinah na Gorenjskem, smo se pozanimali pri sekretariatu za notranje zadeve skupščin občin Jesenice, Kranj in Tržič.

Sekretar sekretariata za notranje zadeve občine Jesenice Pavel Lotrič: »V jeseniški občini je območje maloobmejnega prometa z Italijo od meje do vključno Gozd Martuljka, z Avstrijo pa na področju celotne občine. Do 10. julija letos je naš sekretariat izdal 1659 prepustnic za Italijo in 193 prepustnic za Avstrijo našim občanom, ki imajo pravico do maloobmejnega prometa z obema državama. Ko pa je izšel sklep guvernerjev Narodne banke o omejitvi iznosa dinarjev iz naše države in je bilo pozneje slišati tudi predlog o uvedbi takse ob prehodu državne meje, se je število vlog občanov za izdajo maloobmejnih prepustnic znatno povečalo. Od 10. julija do 7. septembra smo izdali 160 prepustnic za Italijo in 2368 za Avstrijo. Čeprav smo do zadnje možnosti izkoristili naš delovni čas, imamo na sekretariatu še okrog 250 nerešenih vlog za prepustnice v Avstrijo. Seveda, da je čakanje na izdajo dokumenta včasih daljše tudi od meseca dni, ni odvisno le od našega dela, ampak predvsem od hitrosti potrditve prepustnic pri ustreznih tujih oblasteh.«

Zdenko Renko, skupščina občine Kranj: »Potem ko je bila sprejeta omejitev dinarskega iznosa preko meje, se je res v nekaterih obmejnih občinah močno povečalo povpraševanje

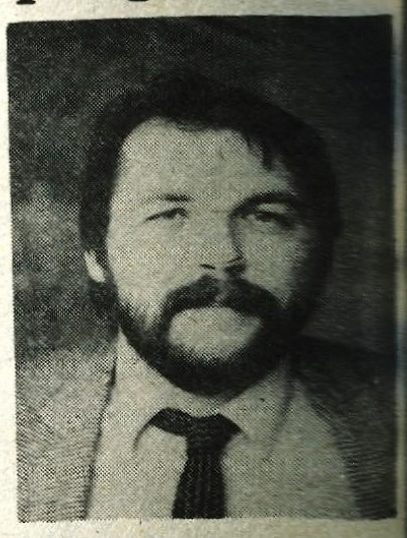

po obmejnih prepustnicah, ki kot je znano, lahko dobe občani, ki stalno živijo v območju občine in sicer v območju, ki je kot obmejno določeno v sporazumu o obmejnem prometu med SFRJ in republiko Avstrijo. Moram pa reči, da se v kranjski občini sicer res koliko povečalo zanimanje za obmejne prepustnice, vendar v kakšnega posebno velikega porasta tudi ni bilo. Letos smo na primer v prvih šestih mesecih v sekretariatu za notranje zadeve izdali občanom kranjske občine 63, v juliju in avgustu pa je bilo izdanih občanom na našem obmejnem področju nekaj več kot 200 prepustnic.«

Marjeta Erjavec iz oddelka za notranje zadeve skupščine občine Tržič: »Maloobmejne prepustnice lahko dobijo le stalno prijavljeni tržiški občani. Moram pa reči, da prejšnja leta zanje ni bilo posebnega zanimanja. 1977. leta, na primer, smo izdali le 61, leto kasneje 58, nekaj več 1979. leta, lani pa je to poskočilo na 242. Razlog je predvsem pomanjkanje gradbenega materiala pri nas. No, tudi je prosilcev še neprimerno. Doslej je dobilo maloobmejne prepustnice 1260 občanov, od tega približno tisoč v zadnjih dvajset mesecih, ko so začele veljati odločitve glede prenosa dinarjev v Jugoslavije z običajnim potnim listom. Kaže, da je podobno v vseh obmejnih občinah, saj je celo zmanjkalo obrazcev. Vsekakor seveda sprejemamo, vendar bodo morali prosilci, trenutno je na seznamu še 250, na kupon nekoliko počakati.«

SS, LM, [illegible]

Pohod na Peč nad Ratečam

RATEČE — Pohod na mejo na Peči je zaradi posebnega poudarka na srečanju prebivalstva treh dežel svojstvena manifestacija prijateljstva. Ljudje iz obmejnih krajev z njim jasno dokazujejo svojo željo po življenju v miru in sožitju. Razen tega je pohod lepo doživetje zaradi neskažene narave.

Kako prijetno je na Peči, so najbolje izrazili številni udeleženci prvega pohoda, ki so že lani spraševali za datum druge takšne prireditve. Skupni odbor za pripravo pohoda, v katerem sodelujejo turistična društva iz Trbiža, Podkloštra, Kranjske gore in Rateč, zdaj sporoča, da bo drugi turistično planinski pohod na Peč v nedeljo, 13. septembra.

Obiskovalci meje treh dežel na Peči bodo krenili proti cilju iz treh smeri: iz Rateč, z Bele peči in iz Selč pri Podkloštru. Udeleženci pohoda bodo morali pokazati v Ratečah veljaven potni list ali maloobmejno prepustnico. Na pot bodo odšli med 7. in 8. uro v skupinah, ki jih bodo vodili izkušeni planinci. Promet na cesti proti Peči bo ta dan zaprt.

Pohodniki, ki bodo na pot odšli iz Rateč, se lahko do tod pripeljejo z rednimi avtobusi z Jesenic [illegible] jeseniške železniške postaje [illegible] prav tako vozili do Rateč [illegible] avtobusi.

Na prireditvenem prostoru Peči, ki bo segal v vse tri dr[illegible] bodo lahko pohodniki gibali [illegible]no. Med 10. in 12. uro [illegible] udeleženci prireditve spremlj[illegible] turni spored, ki ga bodo p[illegible] orkestri, pevski zbori in f[illegible] skupine iz Ziljske, Kanalske [illegible] njesavske doline.

Ker je lanskoletni obisk [illegible] 4000 ljudi organizatorje p[illegible] bodo na letošnjem srečanju p[illegible]ljeni postreči z značilnim[illegible] vseh dežel najmanj petti[illegible] množici. Cene hrane in pij[illegible] enotne na vseh straneh m[illegible] vseh stojnicah pa bodo sp[illegible] valute vseh treh držav.

Srečanje na Peči, kjer se bo[illegible] trjevala že lani sklenjena p[illegible]stva in odpirala nova zna[illegible] bo nadaljevalo cel popo[illegible] veselo razpoloženje bo skrb[illegible] orkestrov, plesalci pa se bo[illegible] kot lani, zavrteli kar po travi.

Se to! Če bo 13. septembra [illegible] vreme, bo srečanje prihodnjo [illegible]ljo, 20. septembra!

F. [illegible]